

UCHWAŁA NR 62/224/2016
ZARZĄDU POWIATU TCZEWSKIEGO

z dnia 31 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia "Diagnozy szkół i placówek oświatowych Powiatu Tczewskiego w zakresie kształcenia zawodowego"

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445, poz. 1045, poz. 1890) oraz art. 5 ust. 7 i art. 5a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, z 2016 r. poz. 35, poz. 64) Zarząd Powiatu Tczewskiego, przy udziale niżej wymienionych członków Zarządu:

- Tadeusza Dzwonkowskiego	-	Starosty Tczewskiego
- Witolda Sosnowskiego	-	Wicestarosty
- Grażyny Antczak	-	Członka Zarządu
- Adama Klimczaka	-	Członka Zarządu
- Stanisława Smolińskiego	-	Członka Zarządu

uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Diagnozę szkół i placówek oświatowych Powiatu Tczewskiego w zakresie kształcenia zawodowego”, stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wydziałowi Edukacji, a w zakresie pozyskiwania środków Wydziałowi Spraw Społecznych i PFRON oraz Wydziałowi Inwestycji i Remontów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

.....
.....
.....
.....
.....

RADCA PRAWNY
Gizela Stefańska
mgr Gizela Stefańska

nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych

Крѣпостъ 25.03.1016
09-

UZASADNIENIE

Do zadań własnych powiatu należy m.in. prowadzenie szkół ponadgimnazjalnych oraz placówek oświatowych, w tym szkolnictwa specjalnego. Szczegółowe zadania i kompetencje organu prowadzącego szkoły i placówki oświatowe wynikają z art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).

Diagnoza szkół i placówek oświatowych Powiatu Tczewskiego w zakresie kształcenia zawodowego jest dokumentem niezbędnym w procesie aplikowania o środki zewnętrzne.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

CZŁONEK ZARZĄDU
Adam Klimczak
Adam Klimczak

NACZELNIK
Wydziału Zdrowia, Spraw
Społecznych i PFRON
Mian
mgr Elżbieta Czepińska-Mian

WYNOŚĘ NA POSIEDZENIE
Zarządu Powiatu Tczewskiego.
Tczew, dnia

CZŁONEK ZARZĄDU.....
podpis.....
Adam Klimczak
Adam Klimczak

Załącznik do Uchwały Nr
Zarządu Powiatu Tczewskiego
z dnia 2016r.

**"Diagnoza szkół i placówek oświatowych Powiatu
Tczewskiego w zakresie kształcenia zawodowego"**

Spis treści

1.	WSTĘP.....	3
2.	PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA BADANIA.....	5
3.	CELE I HARMONOGRAM BADANIA	6
	3.1. Cele diagnozy	6
	3.2. Zestawienie zrealizowanych działań	6
4.	OPIS PROCEDURY DIAGNOZY POTRZEB.....	8
	4.1. Spotkanie wstępne – przystąpienie do projektu	8
	4.2. Spotkanie z dyrektorami szkół i placówek	8
	4.3. Wywiady telefoniczne z dyrektorami placówek	9
	4.4. Badanie ankietowe	9
	4.5. Analiza wewnętrznych dokumentów placówek	10
5.	DIAGNOZA POTRZEB W SZKOŁACH I PLACÓWKACH	10
	5.1. Wyniki diagnozy potrzeb w szkołach i placówkach	10
	5.2. Uczestnicy badania	11
	5.3. Uzyskane informacje wraz z podziałem na placówki	11
	1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie	11
	2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. ks. Henryka Mrossa w Gniewie	19
	3. Zespół Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich im. Księcia Sambora II w Tczewie.....	28
	4. Zespół Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza Stanisława Pasierba w Tczewie	36
	5. Zespół Szkół Budowlanych i Odzieżowych im. Henryka Sienkiewicza w Tczewie	44
	6. Zespół Szkół Technicznych im. Komandora Antoniego Garnuszeńskiego w Tczewie	54
	7. Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Swarzędzie.....	64
	8. Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie	71
	9. Zespół Kształcenia Zawodowego w Tczewie	73
6.	ANALIZA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	82
	6.1. Analiza na poziomie regionalnym.....	82
	6.2. Analiza na poziomie lokalnym	85
7.	WNIOSKI KOŃCOWE I REKOMENDACJE.....	89
	7.1. Oczekiwane efekty wsparcia	90
	Załącznik nr 1	93
	Załącznik nr 2	96
	Załącznik nr 3	98
	Załącznik nr 4	100

1. WSTĘP

Kluczowym celem realizacji badania potrzeb rozwojowych szkół, była konieczność dokonania diagnozy w obszarze, który wskaże kierunki rozwoju edukacji zawodowej w powiecie tczewskim oraz odpowiedź na pytanie, w jaki sposób jeszcze lepiej realizować potrzeby edukacyjne młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem podnoszenia jej konkurencyjności na rynku pracy, czyli wdrażania praktycznych umiejętności i kompetencji niezbędnych do dalszego kształcenia oraz podejmowania zatrudnienia.

Opracowana na lata 2014 - 2020 Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego zakłada aktywne wspieranie w tym zakresie, uczniów i ich rodziców/opiekunów, przez instytucje prowadzące szkoły oraz przez nauczycieli.

Powiat tczewski położony jest w południowo-wschodniej części województwa pomorskiego. Jego powierzchnia wynosi 697 km², zamieszkuje go 116 tys. osób¹ (dane na rok 2014). Administracyjnie powiat tczewski tworzą: miasto Tczew, trzy gminy wiejskie: Subkowy, Tczew, Morzeszczyn oraz dwie gminy miejsko-wiejskie: Gniew i Pelplin.

Powiat tczewski jest ważnym węzłem na mapie komunikacyjnej Polski. Dzięki dogodnemu położeniu oraz dobrym warunkom glebowo-klimatycznym, podstawą działalności na terenie powiatu jest rolnictwo i przemysł².

Uwarunkowania XXI wieku wymagają podjęcia zdecydowanych kroków na rzecz dostosowania systemu powiatowej edukacji do szybko zmieniającego się rynku pracy i sytuacji demograficznej. Od września 2008 roku do 30 września 2013 roku liczba uczniów i słuchaczy, dla których powiat tczewski jest organem założycielskim lub dotującym, zmalała z 6620 do 5469 osób, dając różnicę 1151 uczniów i słuchaczy³. Duży wpływ na system edukacji w powiecie będzie miał niż demograficzny, który swoje maksimum osiągnie w 2019 roku, a który dotknie większość powiatów województwa, co spowodować może i tak już duży brak pracowników w branżach kluczowych dla regionu (budownictwo, przemysł, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia). Do 2020 r. liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszy się o ok. 90 tys. Szansą dla regionu jest spodziewany wzrost liczby młodzieży w przedziale wiekowym 13-15 lat do 2035 roku. Aby jak najlepiej wykorzystać tę tendencję organ prowadzący chce zapewnić młodzieży łatwy dostęp do szkolnictwa zawodowego, oraz zwiększyć jego udział w modelu sieci szkół do 75%, w tym 50% wybierających technika, a 25% szkoły zawodowe, a dzięki temu zapewnić odpowiedni poziom dobrze wykwalifikowanej kadry dla kluczowych branż, które od lat rozwijają się na terenie powiatu i mogą wpływać na sukces całego regionu na tle Kraju, przyciągnąć duże inwestycje i stać się regionem konkurencyjnym oferującym wysoko wykwalifikowaną siłę roboczą⁴.

Kształcenie zawodowe powinno dawać absolwentom możliwość elastycznego reagowania na ciągle zmieniające się potrzeby rynku oraz wyznaczać kierunki kształcenia młodzieży w powiecie. Dlatego istotnym zadaniem jest wykształcenie u absolwentów techników i szkół zasadniczych umiejętności i kompetencji potrzebnych na rynku pracy w kluczowych branżach dla powiatu.⁵

Badanie opinii interesariuszy programu miały na celu jeszcze lepsze zdefiniowanie potrzeb konkretnych płacówek (uczniów, rodziców/opiekunów, nauczycieli) oraz pracodawców i przedsiębiorców z terenu powiatu, w celu dopasowania oraz wdrożenia najbardziej efektywnych programów pomocy i wsparcia.

Powiat widzi potrzebę osiągnięcia coraz lepszych wyników kształcenia zawodowego poprzez realizację szeregu działań, takich jak:

- podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów;
- staże i praktyki realizowane u pracodawców/przedsiębiorców;

¹ <http://gdansk.stat.gov.pl/>

² Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego na lata 2014 – 2020.

³ Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego na lata 2014 – 2020.

⁴ Strategia Rozwoju Powiatu Tczewskiego na lata 2007-2020.

⁵ Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego na lata 2014 – 2020.

- doradztwo edukacyjno-zawodowe;
- doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego;
- rozwój współpracy z uczelniami i pracodawcami;
- wyposażenie pracowni i warsztatów szkolnych w celu stworzenia warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.

Podniesieniu poziomu edukacji zawodowej sprzyjać będzie unowocześnienie pracowni i warsztatów szkolnych poprzez zaopatrzenie w nowoczesne narzędzia wykorzystywane obecnie w zakładach pracy. Szkoła/placówka powinna, w sposób jak najbardziej efektywny dla ucznia, przekazywać niezbędną wiedzę oraz pomagać w rozwoju jego umiejętności. Istotne jest, aby kształcenie i wychowanie w szkole pobudzało rozwój pożądanych kompetencji i umiejętności na poziomie spodziewanym i wymaganym przez późniejszego pracodawcę.

Priorytetowe cele wsparcia rozwoju edukacji w powiecie to te, wspierające rozwój pożądanego modelu absolwenta. Zakładają rozwijanie u uczniów następujących cech i umiejętności:

- aktywność i przedsiębiorczość, a dzięki temu konkurencyjność na rynku pracy;
- umiejętność pracy w zespole;
- zaangażowanie w efekt wykonywanej pracy;
- zadaniowe podejście do powierzonych obowiązków;
- szybkie uczenie się i pozyskiwanie nowych umiejętności;
- dobra znajomość programów komputerowych Word i Excel;
- obsługa urządzeń biurowych;
- obsługa maszyn (np.: sprzęt budowlany; narzędzia branżowe);
- znajomość języków obcych;
- umiejętność prowadzenia rozmowy przez telefon;
- przekazywanie wiedzy;
- dobra organizacja pracy;
- umiejętność posługiwania się narzędziami, instalowania i uruchamiania urządzeń technicznych, wytwarzanie różnych przedmiotów użytkowych;
- znajomość konkretnej branży (w zależności od wyuczonego zawodu);
- umiejętność kierowania pojazdami (prawo jazdy);
- posiadanie dodatkowych umiejętności i kwalifikacji specjalistycznych, jak: uprawnienia spawalnicze, obsługa wózków widłowych, uprawnienia SEP⁶.

Aby jak najlepiej zrealizować zakładane działania, konieczne jest poznanie opinii odbiorców wsparcia, dzięki czemu możliwy będzie wybór najważniejszych działań w oparciu o szerokie konsultacje, faktyczne potrzeby oraz trudności, z jakimi spotykają się na co dzień.

Spełnia to także jeden z warunków wdrażania strategii, czyli jej stały monitoring, kontrolę oraz stałe gromadzenie i analizę danych, pozwalających ocenić stopień realizacji strategii⁷.

Wzrost poziomu edukacji w regionie jest także jednym z kluczowych elementów Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, dlatego powinien być realizowany ze szczególną uwagą i traktowany jako działanie priorytetowe⁸.

⁶ Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego na lata 2014 – 2020.

⁷ Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego na lata 2014 – 2020.

⁸ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

2. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA BADANIA

Diagnozą kształcenia zawodowego objętych zostało 9 placówek Powiatu Tczewskiego:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie;
2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. ks. Henryka Mrossa w Gniewie;
3. Zespół Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich im. Księcia Sambora II w Tczewie;
4. Zespół Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza Stanisława Pasierba w Tczewie;
5. Zespół Szkół Budowlanych i Odzieżowych im. Henryka Sienkiewicza w Tczewie;
6. Zespół Szkół Technicznych im. Komandora Antoniego Garnuszeńskiego w Tczewie;
7. Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Swarzędzie;
8. Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie;
9. Zespół Kształcenia Zawodowego w Tczewie.

Zakres diagnozy obejmował poziom kształcenia zawodowego, a w szczególności:

- Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów, poprzez:
 - ✓ staże i praktyki realizowane u pracodawców/przedsiębiorców;
 - ✓ zajęcia nastawione na zdobycie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności, rozwój kompetencji zawodowych oraz uzyskanie kwalifikacji zawodowych, w tym dodatkowych zajęć specjalistycznych realizowanych we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty, w szczególności z pracodawcami/przedsiębiorcami i środowiskiem akademickim;
 - ✓ potwierdzanie przez uczniów efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;
 - ✓ zajęcia prowadzone w szkole wyższej, w tym zajęcia laboratoryjne, koła i obozy naukowe;
 - ✓ doradztwo edukacyjno-zawodowe.
- Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego w zakresie:
 - ✓ aktualizacji wiedzy i umiejętności dotyczących nauczanego zawodu, zgodnie ze zmianami wynikającymi z postępu technicznego i nowoczesnej organizacji pracy;
 - ✓ programów walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej.
- Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w celu stworzenia warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.

3. CELE I HARMONOGRAM BADANIA

3.1. Cele diagnozy

Celem badania było zrealizowanie czterech najważniejszych zadań:

- analiza sytuacji placówek w zakresie kształcenia zawodowego;
- analiza założeń polityki dotyczącej kształcenia zawodowego, na poziomie lokalnym i regionalnym;
- analiza dotycząca zakresu potrzebnego wsparcia z perspektywy nauczycieli, rodziców/opiekunów prawnych, uczniów oraz pracodawców i przedsiębiorców;
- wskazanie obszarów wsparcia dla każdej ze szkół/placówek.

3.2. Zestawienie zrealizowanych działań

Tabela prezentuje opis najważniejszych działań zrealizowanych w ramach diagnozy.

Etapy badania	Opis działań	Termin realizacji działania
Spotkanie wstępne.	Spotkanie konsultacyjne ze zleceniodawcą (pracownikami Starostwa Powiatowego w Tczewie) oraz zespołem Firmy Certes, odpowiedzialnym za realizację badania. Spotkanie obejmowało ustalenie procedury procesu diagnozy potrzeb, materiałów i działań koniecznych do jej przeprowadzenia oraz harmonogramu działań w projekcie.	18.11.2015
Spotkanie z dyrektorami placówek.	Celem spotkania było zaproszenie dyrektorów placówek oświatowych powiatu tczewskiego, do udziału w diagnozie potrzeb rozwojowych, omówienie celu i procedury badawczej oraz harmonogramu projektu.	18.11.2015
Wywiady telefoniczne z dyrektorami placówek.	Wywiady służyły zapoznaniu się ze specyfiką placówki oraz zgromadzeniu informacji o postrzeganych trudnościach oraz potrzebach rozwojowych szkoły, w obszarze określonym przez dyrektora. Konsultant Certes odpowiedział także na wszelkie, pojawiające się w związku diagnozą pytania. W trakcie rozmowy ustalono dokładny harmonogram badania dla danej placówki.	20.11.2015
Zaproszenie do badania kształcenia zawodowego.	Zaproszenie odbyło się za pośrednictwem wiadomości e-mail,	23.12.2015

	w której poinformowano szkoły/placówki o rozpoczęciu etapu badania kształcenia zawodowego, oraz poproszono o przekazanie wewnętrznych dokumentów szkół/placówek dotyczących kształcenia zawodowego.	
Przekazanie wewnętrznych dokumentów szkoły.	Udostępnianie przez szkoły dokumentacji wewnętrznej (np. strategii rozwoju szkoły, czy wyników wewnętrznej lub zewnętrznej ewaluacji).	23.12.2015-11.01.2016
Przekazanie ankiet badania potrzeb.	Przekazanie placówkom, drogą mailową, ankiet badania potrzeb w czterech wersjach: dla nauczycieli, uczniów, rodziców oraz pracodawców.	12.01.2016
Badanie ankietowe.	Wypełnianie ankiet w placówkach, przez nauczycieli, uczniów, rodziców oraz pracodawców współpracujących ze szkołą/placówką.	12-18.01.2016
Analiza wewnętrznych dokumentów szkoły/placówki, oraz dokumentów strategicznych lokalnych i regionalnych.	Analiza informacji zawartych w dokumentach wewnętrznych, przekazanych przez szkoły, dokumentów strategicznych przyjętych na poziomie lokalnym oraz dokumentów strategicznych przyjętych na poziomie regionalnym.	11-18.01.2016
Analiza danych (w tym danych ankietowych).	Ustalenie kluczowych potrzeb rozwoju edukacji zawodowej każdej ze szkół/placówek.	18-25.01.2016
Przekazanie raportu z diagnozy.	Przekazanie niniejszej diagnozy zleceniodawcy.	01.02.2016

4. OPIS PROCEDURY DIAGNOZY POTRZEB

Przedstawiona poniżej procedura jest oparta na sposobie pracy wymagającym zaangażowania i aktywności ze strony szkoły oraz samodzielnych decyzji jej przedstawicieli dotyczących kierunku rozwoju szkoły/placówki. Jest to spójne z podstawowymi założeniami działania nowego systemu wsparcia szkół, czyli odpowiedzialności szkoły za własny rozwój.

Badanie składało się z trzech kluczowych działań:

- zebranie potrzeb edukacyjnych uczniów, wynikających z nich potrzeb w zakresie wsparcia kompetencji nauczycielskich oraz wyposażenia szkoły lub placówki (wywiady z dyrektorami placówek i ankieta wypełniana przez nauczycieli, rodziców, uczniów, pracodawców) oraz wewnętrznych dokumentów szkoły takich jak strategię rozwoju szkoły, sprawozdania rad zespołów przedmiotowych czy wyniki wewnętrznej lub zewnętrznej ewaluacji;
- analiza dokumentów strategicznych przyjętych na poziomie lokalnym, takich jak „Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego 2014-2020” oraz dokumentów strategicznych przyjętych na poziomie regionalnym, w tym „Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020”;
- analiza zebranych danych i ustalenie konkretnych potrzeb edukacyjnych oraz kluczowych obszarów wsparcia szkół/placówek biorących udział w badaniu.

4.1. Spotkanie wstępne – przystąpienie do projektu

Spotkanie z organizatorami badania ze strony Powiatu Tczewskiego oraz osobami prowadzącymi diagnozę, służyło ustaleniu zasad współpracy, organizacji i przebiegu badania.

Strukturę spotkania zaplanowano następująco:

- wyjaśnienie specyfiki pracy podczas realizacji diagnozy;
- określenie przedmiotu i rezultatów diagnozy;
- zdefiniowanie źródeł informacji niezbędnych do przeprowadzenia diagnozy;
- wybór placówek uczestniczących w procesie diagnozy;
- wybór narzędzi przeprowadzania diagnozy;
- uzgodnienie organizacyjnych aspektów diagnozy.

4.2. Spotkanie z dyrektorami szkół i placówek

Tego samego dnia odbyło się spotkanie z dyrektorami i przedstawicielami następujących szkół i placówek biorących udział w diagnozie zawodowej:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie;
2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. ks. Henryka Mrossa w Gniewie;
3. Zespół Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich im. Księcia Sambora II w Tczewie;
4. Zespół Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza Stanisława Pasierba w Tczewie;
5. Zespół Szkół Budowlanych i Odzieżowych im. Henryka Sienkiewicza w Tczewie;
6. Zespół Szkół Technicznych im. Komandora Antoniego Garnuszewskiego w Tczewie;
7. Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Swarzędzie;
8. Zespół Kształcenia Zawodowego w Tczewie.

Strukturę spotkania zaplanowano następująco:

- zaproszenie do udziału w diagnozie;
- wyjaśnienie specyfiki pracy podczas realizacji diagnozy;
- określenie przedmiotu i rezultatów diagnozy;
- wskazanie źródeł informacji niezbędnych do przeprowadzenia diagnozy;
- wskazanie narzędzi przeprowadzania diagnozy;
- wskazanie osób uczestniczących w procesie diagnozy;
- ustalenie harmonogramu diagnozy;
- uzgodnienie organizacyjnych aspektów diagnozy.

4.3. Wywiady telefoniczne z dyrektorami placówek

Wywiady z dyrektorami siedmiu placówek odbyły się 20.11.2015r. (ostatni wywiad z przedstawicielem Zespołu Kształcenia Zawodowego odbył się 11.01.2016r.), każdy z nich trwał około 30 min.

- Celem wywiadów było przede wszystkim zdiagnozowanie obszarów, które w ocenie dyrektorów wymagają wsparcia rozwojowego. Obszary te mogły być określone stosunkowo konkretnie (np. warsztaty pozwalające rozwijać zainteresowania zawodowe uczniów) lub szeroko (np.: zdobywanie dodatkowych uprawnień przez uczniów, zwiększających ich szanse na rynku pracy).
- Rozmowa miała na celu także ustalenie, jakie dokumenty, z perspektywy dyrektora, mogą zostać wykorzystane do przygotowania analizy tak, aby wskazać jak najbardziej diagnostyczne informacje przedstawiające potrzeby placówki.
- Wybranie przez dyrektora osób, które wezmą udział w diagnozie (nauczyciele, rodzice, uczniowie, pracodawcy), grupa ta miała być możliwie szeroka i zróżnicowana pod względem potrzeb edukacyjnych tak, aby diagnoza obejmowała swoim zakresem, w miarę jak najdokładniej, potrzeby wszystkich beneficjentów.
- Uzgodnienie organizacyjnych aspektów diagnozy oraz odpowiedzi na wszelkie pytania dotyczące badania, ze strony dyrektora placówki.

4.4. Badanie ankietowe

Na podstawie rozmów z dyrektorami i wskazanych przez nich najważniejszych zagadnień rozwojowych placówki, stworzone zostały cztery ankiety badające potrzeby: dla nauczycieli (nauczycieli kształcenia zawodowego oraz kadry zarządzającej placówki) – załącznik nr 1, rodziców i opiekunów prawnych uczniów – załącznik nr 2, uczniów – załącznik nr 3 oraz pracodawców i przedsiębiorców współpracujących ze szkołą – załącznik nr 4.

Do badania ankietowego wybranych zostało:

- minimum 80% nauczycieli placówki (nauczycieli kształcenia zawodowego oraz kadry zarządzającej placówki);
- 10% uczniów, jednak nie mniej niż dwudziestu uczniów;
- minimum troje rodziców – należących do rady rodziców, będących przedstawicielami rodziców/opiekunów prawnych;
- wybrani, kluczowi pracodawcy współpracujący ze szkołą/placówką.

4.5. Analiza wewnętrznych dokumentów placówek

Dokonana przez konsultanta analiza wskazanych i udostępnionych przez dyrektorów szkoły dokumentów wewnętrznych służyła zapoznaniu się ze specyfiką szkoły oraz szerszym kontekstem mającym wpływ na zagadnienia będące przedmiotem diagnozy zawodowej. Zdobyte informacje pomogły w ustaleniu oraz wskazaniu, wspólnie z wywiadami oraz badaniem ankietowym, najważniejszych potrzeb rozwojowych szkoły/placówki.

Lista udostępnionych oraz uwzględnionych w badaniu, wewnętrznych dokumentów placówek obejmuje:

- wyniki egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe;
- analizy wyników egzaminów;
- sprawozdania z egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe;
- sprawozdania z działalności zespołów przedmiotowych;
- wnioski z protokołów z posiedzeń zespołów przedmiotowych;
- programy naprawcze wyników egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe;
- protokoły z przeglądu systemu zarządzania jakością;
- modele biznesowe placówek;
- strategie rozwoju placówek;
- analizy SWOT placówek;
- wykaz pracodawców współpracujących ze szkoła/placówką;
- sprawozdania z działań wychowawczych.

5. DIAGNOZA POTRZEB W SZKOŁACH I PLACÓWKACH

5.1. Wyniki diagnozy potrzeb w szkołach i placówkach

Analiza wewnętrznych dokumentów szkół i placówek, wywiadów z dyrektorami oraz badanie ankietowe dotyczyło 3 najważniejszych obszarów wsparcia uczniów niezbędnych do nabywania kompetencji i umiejętności w kształceniu zawodowym:

- A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów, poprzez:
 - ✓ staże i praktyki realizowane u pracodawców/przedsiębiorców;
 - ✓ zajęcia nastawione na zdobycie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności, rozwój kompetencji zawodowych oraz uzyskanie kwalifikacji zawodowych, w tym dodatkowych zajęć specjalistycznych realizowanych we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty, w szczególności z pracodawcami/przedsiębiorcami i środowiskiem akademickim;
 - ✓ potwierdzanie przez uczniów efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;
 - ✓ zajęcia prowadzone w szkole wyższej, w tym zajęcia laboratoryjne, koła i obozy naukowe;
 - ✓ doradztwo edukacyjno-zawodowe.
- B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego w zakresie:
 - ✓ aktualizacji wiedzy i umiejętności dotyczących nauczanego zawodu, zgodnie ze zmianami wynikającymi z postępu technicznego i nowoczesnej organizacji pracy;
 - ✓ programów walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej.
- C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w celu stworzenia warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.

5.2. Uczestnicy badania

W badaniu wzięło udział:

- 84 nauczycieli kształcenia zawodowego;
- 67 rodziców i opiekunów prawnych;
- 303 uczniów;
- 37 pracodawców i przedsiębiorców.

5.3. Uzyskane informacje wraz z podziałem na placówki

Poniżej przedstawiono uzyskane informacje z każdego z zakresów badania z podziałem na placówki.

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie

W ramach Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie (dalej: ZSP Pelplin) funkcjonują Liceum Ogólnokształcące, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa. ZSP jest uznaną jednostką edukacyjną, szkoła obecnie zatrudnia 21 nauczycieli, a uczy się w niej 248 uczniów, w tym w ZSZ 144 uczniów.

Szkoła stwarza możliwość nauki w następujących zawodach:

1. Blacharz samochodowy;
2. Cieśla;
3. Cukiernik;
4. Drukarz;
5. Elektromechanik pojazdów samochodowych;
6. Elektryk;
7. Fryzjer;
8. Introligator;
9. Kucharz;
10. Lakiernik;
11. Mechanik pojazdów samochodowych;
12. Monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych;
13. Murarz – tynkarz;
14. Piekarz;
15. Sprzedawca;
16. Stolarz;
17. Ślusarz.

Kształcenie zawodowe w zawodzie sprzedawca odbywa się w placówce. Zajmuje się nim nauczyciel przedmiotów zawodowych dla oddziału sprzedawca. Uczniowie z pozostałych zawodów kształcenie zawodowe teoretyczne odbywają w formie miesięcznych kursów w Ośrodku Dokształcania i Doskonalenia Zawodowego w Tczewie.

Zajęcia praktyczne uczniowie odbywają u pracodawców współpracujących ze szkołą.

Wykaz kluczowych pracodawców:

1. „Meler” Leszek Meler, Pelplin – piekarz, cukiernik;
2. Bogdan German - Sklepy Wielobranżowe, Pelplin – sprzedawca;
3. Wydawnictwo Bernardinum Sp. z o.o., Pelplin – drukarz, introligator;
4. Dachy - Ciesielstwo Kwiatkowski Wiesław, Rożental – cieśla;
5. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Teresa Jasińska, Starogard Gdański – sprzedawca;

6. Cukiernia Krzysztof Ratz, Pelplin – cukiernik;
7. Transport Usługi Handel Skład Opalu Mat. Bud. Skup Złomu Tadeusz Deck, Morzeszczyn – mechanik pojazdów samochodowych;
8. Auto-Komplex - Piotr Nowopolski, Pelplin – mechanik pojazdów samochodowych.

Zakres współpracy obejmuje: wystawianie ocen z zajęć praktycznych, wystawianie ocen z zachowania, udział w spotkaniach pracodawców w szkole, pomoc w organizacji imprez szkolnych (sponsorowanie nagród, zapewnianie poczęstunku), delegowanie uczniów do reprezentowania na konkursach lub uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych, pomoc w organizowaniu egzaminów zewnętrznych (troska o dojazd uczniów na egzamin, pomoc w wypełnianiu dokumentacji zgłoszeniowej do egzaminów), realizacja procesu dydaktycznego w zakresie kształcenia praktycznego, dbałość o wizerunek szkoły oraz o rekrutację.

Wyniki egzaminów zawodowych 2013 – 2015

Egzaminy zawodowe – stara formuła

			2013r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	egzamin czeladniczy	mechanik pojazdów samochodowych	6	6	6	100	100	100
2	egzamin zawodowy	kucharz małej gastronomii	11	11	11	64	100	64
3	egzamin czeladniczy	cukiernik	6	6	6	100	100	100
4	egzamin czeladniczy	cieśla	3	3	3	100	100	100
5	egzamin czeladniczy	stolarz	1	1	1	100	100	100
6	egzamin czeladniczy	monter instalacji i urządzeń sanitarnych	3	3	3	100	100	100
7	egzamin czeladniczy	fryzjer	2	2	2	100	100	100
8	egzamin czeladniczy	tapicer	1	1	1	100	100	100
9	egzamin czeladniczy	blacharz samochodowy	2	2	2	100	100	100
10	egzamin zawodowy	sprzedawca	8	8	8	100	100	100
11	egzamin czeladniczy	murarz	1	1	1	100	100	100

			2014r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	egzamin czeladniczy	mechanik pojazdów samochodowych	5	5	5	100	100	100
2	egzamin czeladniczy	fryzjer	4	3	3	100	100	100
3	egzamin czeladniczy	cukiernik	6	6	6	100	100	100
4	egzamin czeladniczy	cieśla	2	2	2	100	100	100
5	egzamin czeladniczy	murarz	1	1	1	100	100	100
6	egzamin czeladniczy	elektromechanik pojazdów samochodowych	1	1	1	100	100	100
7	egzamin czeladniczy	piekarz	4	3	3	100	100	100
8	egzamin czeladniczy	elektryk	1	1	1	100	100	100
9	egzamin czeladniczy	ślusarz	1	1	1	100	100	100

			2015r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	egzamin czeladniczy	ślusarz	2	2	2	100	100	100
2	egzamin czeladniczy	cieśla	3	3	3	100	100	100
3	egzamin czeladniczy	mechanik pojazdów samochodowych	11	10	10	100	100	100
4	egzamin czeladniczy	drukarz	1	0	0	0	0	0
5	egzamin czeladniczy	cukiernik	2	2	2	100	100	100
6	egzamin czeladniczy	fryzjer	7	6	6	100	100	100
7	egzamin czeladniczy	elektromechanik pojazdów samochodowych	4	2	2	100	100	100
8	egzamin czeladniczy	instalacji i urządzeń sanitarnych	1	1	1	100	100	100
9	egzamin czeladniczy	elektryk	1	0	0	0	0	0
10	egzamin czeladniczy	piekarz	2	2	2	100	100	100
11	egzamin czeladniczy	lakiernik	1	1	1	100	100	100

Egzaminy zawodowe – nowa formuła

			2015r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie otrzymało (%)
1	A.18 - prowadzenie sprzedaży	522301 sprzedawca	14	14	14	86	36	36
2	T.06 - sporządzanie potraw i napojów	512001 kucharz	10	9	10	0	100	0

Uczniowie podchodzący do egzaminów zawodowych według starej formuły zazwyczaj je zdawali (stuprocentowa zdawalność starych egzaminów zawodowych, wyjątkiem jest wynik egzaminu dla „kucharza małej gastronomii” z 2013 roku - 64%). Wyniki egzaminów przeprowadzanych według nowej formuły są niższe (świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie sprzedawca uzyskało tylko 36% uczniów, a w zawodzie kucharz nie otrzymał go ani jeden uczeń).

Analiza danych ankietowych

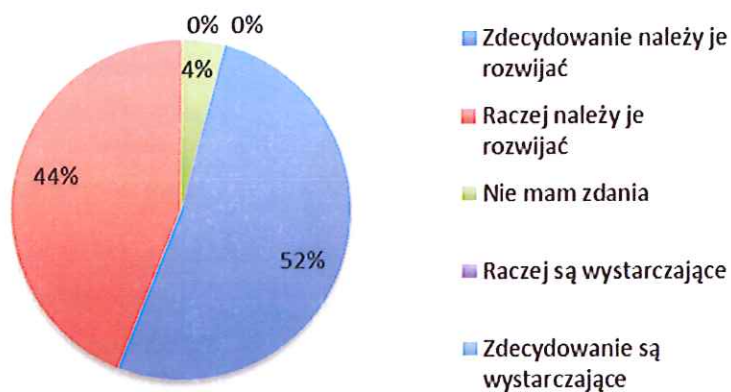
Dane zebrano z ankiet, w których wzięło udział 5 nauczycieli, 10 rodziców, 41 uczniów i 4 przedsiębiorców/pracodawców, wywiadu z dyrektorem placówki oraz analizy wewnętrznych dokumentów szkoły. Badani ocenili obszary dotychczasowych działań szkoły/placówki oraz wskazali konkretne działania, których potrzebę rozwijania widzą w ZSP w Pelplinie.

Analiza każdego z obszarów dotychczasowych działań wraz z postrzeganymi potrzebami wsparcia w danym zakresie (dane ilościowe):

A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

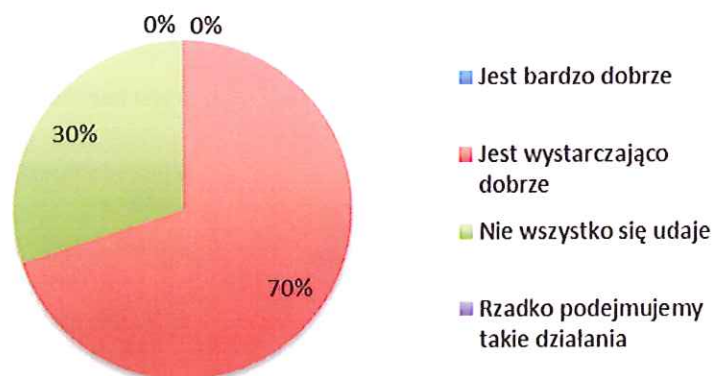

Czy uważasz, że należy rozwijać lub doskonalić te działania?

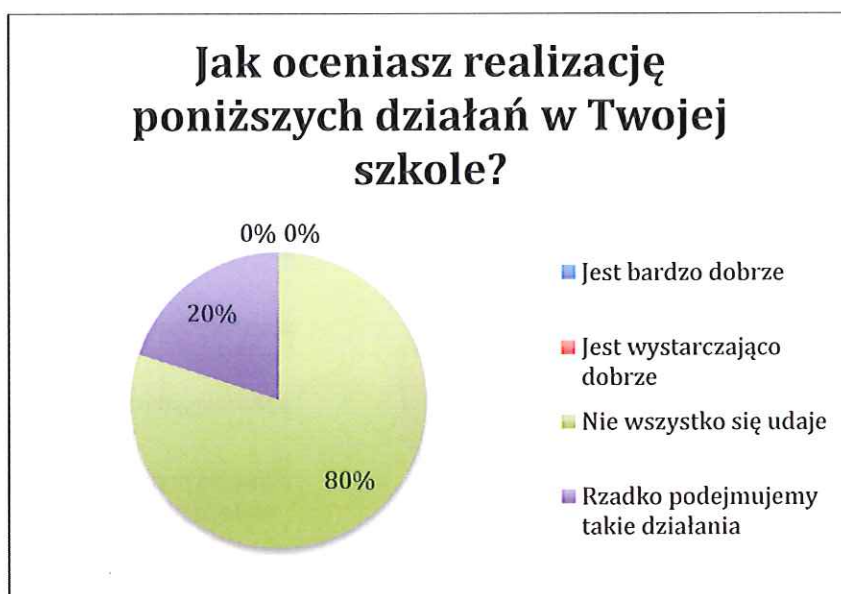
B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Jak oceniasz realizację poniższych działań w Twojej szkole?

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Badane osoby są podzielone, co do oceny działań Placówki, nastawionych na podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych uczniów. Większość osób ocenia, że są one wystarczająco dobre – 48%, na drugim miejscu znalazła się jednak odpowiedź – nie wszystko się udaje (40%). Są jednak bardzo zgodni, co do tego, że działania te należy udoskonalać: 52% odpowiedzi – zdecydowanie należy je rozwijać i 44% - raczej należy je rozwijać.

Zdecydowana większość badanych oceniła doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli, jako wystarczające – 70%, i taki sam procent badanych uważa, że raczej należy je nadal rozwijać.

Najniżej ocenione przez badanych zostało wyposażenie placówki, aż 80% badanych uznało je za niewystarczające, a 80% uważa, że należy je rozwijać (60% - zdecydowanie należy je rozwijać, 20% - raczej należy je rozwijać).

Wskazania badanych dotyczące konkretnych potrzeb wsparcia (dane jakościowe):

A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Stáže i praktyki realizowane u pracodawców/przedsiębiorców;	<ul style="list-style-type: none"> Projekt „Biznes od środka” – tygodniowe zajęcia praktyczne dla uczniów w wybranych przedsiębiorstwach.
Zajęcia nastawione na zdobycie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności, rozwój kompetencji zawodowych oraz uzyskanie kwalifikacji zawodowych, w tym dodatkowych zajęć specjalistycznych realizowanych we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty, w szczególności z pracodawcami/przedsiębiorcami i środowiskiem akademickim;	<ul style="list-style-type: none"> Zajęcia: <ul style="list-style-type: none"> ✓ zastosowanie matematyki w finansach i ubezpieczeniach; ✓ chemia w życiu codziennym; ✓ nowe technologie i ich wpływ na nasze życie. Cykliczne wyjazdy do ośrodków egzaminacyjnych.
Potwierdzanie przez uczniów efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym dodatkowych	<ul style="list-style-type: none"> Kurs z zakresu technologii informatycznych. Warsztaty na temat skutecznego uczenia się i radzenia sobie ze stresem.

uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;	
Zajęcia prowadzone w szkole wyższej, w tym zajęcia laboratoryjne, koła i obozy naukowe;	<ul style="list-style-type: none"> Wyjazdy na targi pracy oraz dni otwarte wyższych uczelni. Warsztaty, wyjazdy i laboratoria na wyższych uczelniach.
Doradztwo edukacyjno-zawodowe.	<ul style="list-style-type: none"> Powołanie Szkolnego Biura Kariery. Spotkania ze specjalistami z zakresu doradztwa zawodowego.

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Aktualizacja wiedzy i umiejętności dotyczących nauczanego zawodu, zgodnie ze zmianami wynikającymi z postępu technicznego i nowoczesnej organizacji pracy;	<ul style="list-style-type: none"> Brak potrzeb w danym zakresie.
Doskonalenie kompetencji zawodowych w zakresie programów walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej.	<ul style="list-style-type: none"> Brak potrzeb w danym zakresie.

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w celu stworzenia warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.	<ul style="list-style-type: none"> Brak potrzeb w danym zakresie.

Podsumowanie badania dla placówki

Kształcenie zawodowe sprzedawców jest prowadzone bezpośrednio w ZSZ w Pelplinie, natomiast w przypadku pozostałych zawodów ma ono miejsce w Zespole Kształcenia Zawodowego w Tczewie i odbywa się w formie miesięcznych kursów przedmiotów zawodowych⁹. Szkoła przeprowadza tylko egzaminy potwierdzające kwalifikacje w zawodzie w części pisemnej dla sprzedawców oraz kucharzy. Część praktyczna egzaminów dla kwalifikacji w tych zawodach odbywa się na mocy porozumienia Dyrektora Szkoły z Kierownikami Ośrodków Egzaminacyjnych w innych szkołach.

Egzaminy zewnętrzne dla pozostałych uczniów – egzaminy czeladnicze (innych zawodów niż sprzedawca i kucharz) są organizowane przez izby rzemieślnicze (zgłoszenia dokonuje pracodawca, u którego uczeń odbywa zajęcia praktyczne).

Na temat kompetencji uczniów szkoły wypowiedziało się 4 kluczowych pracodawców, u których uczniowie odbywają zajęcia praktyczne i staże. Wszyscy są raczej zadowoleni, zauważają, że uczniowie sumiennie wypełniają powierzone im zadania, są punktualni, nie stwarzają problemów wychowawczych, chętnie się uczą i podejmują nowe wyzwania. Przedsiębiorcy mają pewność, że uczniowie, którzy zrealizowali program zajęć praktycznych w ich zakładach oraz pozytywnie przeszli weryfikację poprzez egzaminy zewnętrzne są wyposażeni w wiedzę i umiejętności potrzebne w ich

⁹ Raport z ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w Zasadniczej Szkole Zawodowej w Pelplinie.

pracy oraz na rynku, dlatego tak ważna jest, ich zdaniem, szeroka współpraca na linii szkoła-pracodawca. Nie wszyscy respondenci mieli okazję wyrazić swoje oczekiwania wobec szkoły a połowa z nich nadal widzi deficyt pracowników o konkretnych kompetencjach i umiejętnościach na lokalnym rynku pracy. Nauczyciele natomiast zauważają problem niskiego zaangażowania pracodawców, szczególnie tych, u których odbywają się staże i praktyki dla sprzedawców, w proces dydaktyczny oraz niedostateczne przygotowanie kucharzy przez nauczycieli przedmiotów tematycznych uczących w ZKZ w Tczewie¹⁰.

Szkoła oraz wszystkie zaangażowane w badanie osoby (nauczyciele, rodzice, uczniowie i pracodawcy) uważają, iż działania placówki powinny zmierzać w kierunku organizacji dodatkowych zajęć praktycznych oraz staży dla uczniów. Szczególnie często postulat ten pojawia się w ankietach wypełnionych przez uczniów. Rodzice zauważają natomiast zbyt małą ilość zajęć praktycznych związanych z obsługą kas fiskalnych oraz wag. Choć ogólnie dobrze oceniają działanie szkoły, to brakuje im także cyklicznych zajęć z doradztwa zawodowego oraz z doradcą finansowym. Pracodawcy większy nacisk położyliby na pomoc w ukierunkowaniu uczniów pod względem wyboru zawodu oraz badania potrzeb uczniów tak, aby trafił do nich pracownik w pełni znający swoje mocne strony, skupiony na rozwoju zawodowym.

Wyraźnie rysuje się tu potrzeba szerokiej współpracy mającej na celu połączenie działań szkoły, ZKZ oraz pracodawców i rodziców w celu dopasowania form i kierunków nauczania, zwiększenia zaangażowania uczniów oraz wyposażenia ich we wszystkie niezbędne, kluczowe kompetencje (także te dodatkowe), deficytowe na lokalnym rynku pracy.

2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. ks. Henryka Mrossa w Gniewie

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Gniewie (dalej: ZSP Gniew) stanowi centrum kształcenia dla mieszkańców najbliższych okolic. Wszystkie działania podjęte w celu rozwoju placówki czynione są po to, aby ułatwić mieszkańcom gminy i okolic dostęp do edukacji umożliwiającej zdobycie zawodu bez kosztownego dojeżdżania do innych ośrodków. ZSP ma umożliwiać również zdobycie wykształcenia pozwalającego na podjęcie nauki na uczelniach wyższych. W ramach ZSP funkcjonują Liceum Ogólnokształcące, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Technikum oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa, w sumie szkoła kształci obecnie 291 uczniów: 56 w LO, 43 w LO dla Dorosłych, 86 w technikum oraz 106 w ZSZ, i zatrudnia 42 nauczycieli.

Uczniowie szkoły mają możliwość nauki w następujących zawodach:

Na poziomie technikum:

1. technik hotelarstwa;
2. technik mechanik o specjalności obrabiarki CNC.

Na poziomie szkoły zawodowej w oddziale wielozawodowym:

1. blacharz samochodowy;
2. cieśla;
3. cukiernik;
4. elektromechanik pojazdów samochodowych;
5. elektryk;
6. fryzjer;
7. kucharz;
8. lakiernik;
9. mechanik pojazdów samochodowych;
10. monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych;
11. murarz – tynkarz;

¹⁰ Raport z ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w Zasadniczej Szkole Zawodowej w Pelplinie.

12. piekarz;
13. sprzedawca;
14. stolarz;
15. ślusarz.

Wykaz kluczowych pracodawców:

1. Zamek Gniew Sp. z o.o., Gniew;
2. Fama Sp. z o.o., Gniew;
3. Mikrostryk S.A., Gniew;
4. Rolls-Royce Poland Sp. z o.o., Gniew;
5. ELMOT Sp. z o.o., Nowe.

ZSP Gniew od wielu lat współpracuje w szerokim zakresie dotyczącym kształcenia w zawodzie z okolicznymi firmami. Na poziomie szkoły zawodowej największą liczbę pracowników przyjmują i kształcą firmy: Fama Gniew i Mikrostryk, w zawodach - operator obrabiarek skrawających, ślusarz, mechanik-monter maszyn i urządzeń, także Zamek Gniew - kucharze. Od września 2013 roku ZSP Gniew otworzył nowy typ szkoły Technikum, w myśl reformy szkolnictwa zawodowego, w dwóch zawodach: technik mechanik o specjalności obrabiarki CNC i technik hotelarstwa, bazując na zapotrzebowaniu, na tych specjalistów w firmach, jak również na potrzebach rynku pracy. Firmy Fama Sp. z o.o., MIKROSTYK SA i Rolls-Royce Poland Sp. z o. o. oraz Zamek Gniew podpisały umowy ze szkołą o kształceniu zawodowym uczniów technikum. Kształcenie w tych firmach obejmuje nie tylko praktyki zawodowe, ale również praktyczną naukę zawodu, zajęcia laboratoryjne. Firmy systematycznie w miarę możliwości doposażają szkołę a pracownicy tych firm są nauczycielami przedmiotów zawodowych w szkole. Dzięki temu młodzież ma szansę uczyć się nie tylko w rzeczywistych warunkach, ale na najwyższym poziomie tzn. na wysokiej klasy maszynach, specjalistycznym oprogramowaniu, na wysokich standardach, co umożliwi im odnalezienie się na rynku pracy nie tylko lokalnym, ale i globalnym. Szkoła współpracuje w mniejszym zakresie z firmami z branży budowlanej i handlowej na poziomie szkoły zawodowej.

Wyniki egzaminów zawodowych 2013 – 2015

Egzaminy zawodowe – stara formuła

			2013r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	sprzedawca	sprzedawca 522[01]	13	13	13	100	100	100
2	kucharz małej gastronomii	kucharz małej gastronomii 512[05]	9	9	9	56	100	56
3	ślusarz	ślusarz 722[03]	3	3	3	100	100	100
4	operator obrabiarek skrawających	operator obrabiarek skrawających 722[02]	4	4	4	100	75	75
5	stolarz	stolarz 742[01]	3	3	3	100	100	100
6	mechanik- monter maszyn i urządzeń	mechanik- monter maszyn i urządzeń 733[02]	3	3	3	100	100	100

			2014r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
l.p.	Egamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	sprzedawca	sprzedawca 522[01]	1	1	1	0	100	0
2	kucharz małej gastronomii	kucharz małej gastronomii 512[05]	4	4	4	0	100	0
3	ślusarz	ślusarz 722[03]	2	2	2	100	100	100
4	operator obrabiarek skrawających	operator obrabiarek skrawających 722[02]	4	4	4	100	100	100
5	stolarz	stolarz 742[01]	1	1	1	100	100	100

Egzaminy zawodowe – nowa formuła

			2015r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
l.p.	Nazwa kwalifikacji	Nazwa i symbol zawodu, w którym wyodrębniono daną kwalifikację	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie otrzymało (%)
1	prowadzenie sprzedaży	sprzedawca 522301	8	8	8	75	62	50%
2	sporządzanie potraw i napojów	kucharz 512001	7	7	7	28	100	29%

Liczba osób uzyskujących dyplomy jest bardzo zróżnicowana - od 100% do nawet 0%. Najlepiej wygląda zdawalność w zawodzie ślusarza i stolarza (w latach 2013 – 2014 – 100% uczniów otrzymało dyplom), a najgorzej w zawodzie kucharza małej gastronomii (w latach 2013-2014 – pomiędzy 0% a 56%).

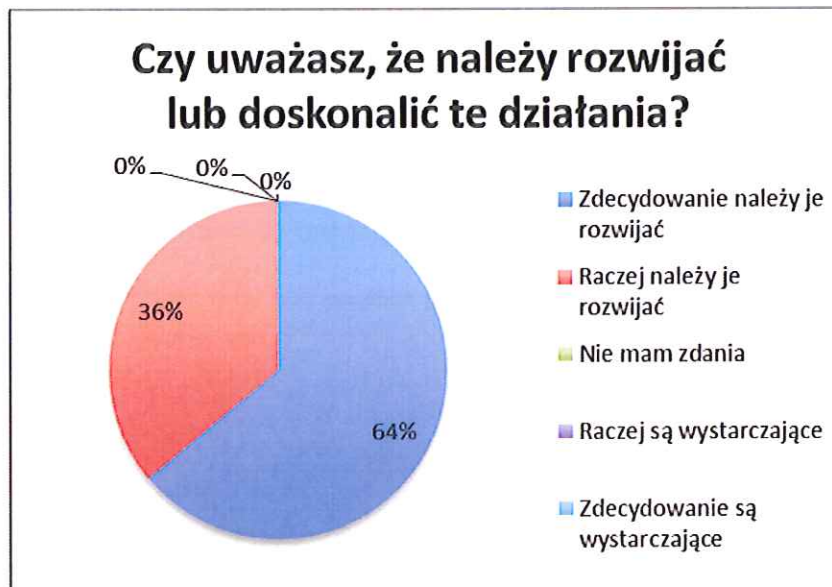
Zanotowano wzrost wyników egzaminów w nowej formule w porównaniu z 2014 rokiem, (choć są niższe niż w roku 2013) - dla zawodu sprzedawcy z 0% (2014) na 50% (2015) oraz kucharza z 0% (2014) na 29% (2015).

Analiza danych ankietowych

Dane zebrano z ankiet, w których wzięło udział 5 nauczycieli, 9 rodziców, 32 uczniów i 4 przedsiębiorców/pracodawców, wywiadu z dyrektorem placówki oraz analizy wewnętrznych dokumentów szkoły. Badani ocenili obszary dotychczasowych działań szkoły/placówki oraz wskazali konkretne działania, których potrzebę rozwijania widzą w ZSP w Gniewie

Analiza każdego z obszarów dotychczasowych działań wraz z postrzeganymi potrzebami wsparcia w danym zakresie (dane ilościowe):

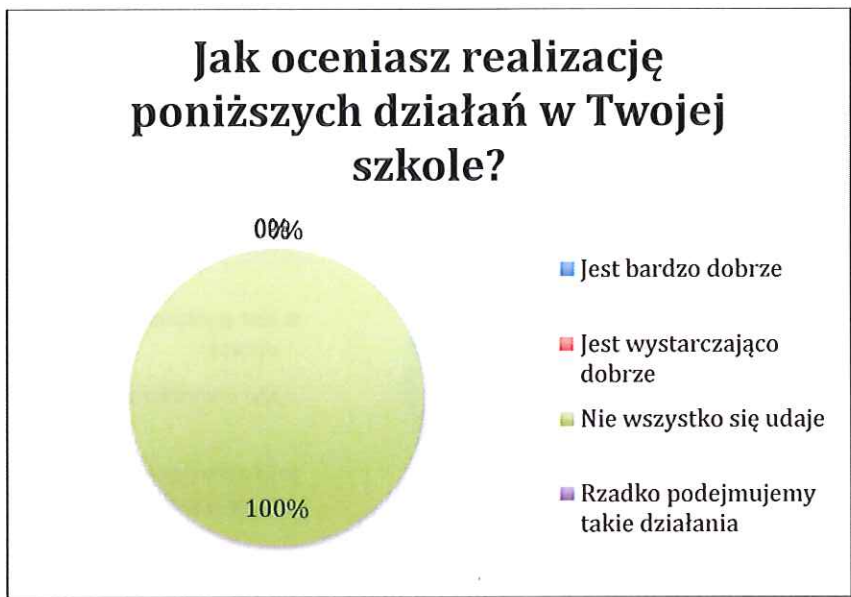
A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

56% osób badanych uważa, że nie wszystkie działania dotyczące podnoszenia umiejętności i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych przez uczniów przynoszą oczekiwane rezultaty. Jako bardzo dobre i dobre ocenia je w sumie 40% respondentów (12% - jest bardzo dobrze, 28% - jest wystarczająco dobrze). Wszyscy ocenili, że działania należy rozwijać – 64% zdecydowanie należy je rozwijać, 36%, raczej należy je rozwijać.

Odpowiedzi dotyczące doskonalenia kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego są bardzo zgodne. Wszyscy badani ocenili, że należy je rozwijać (10% - zdecydowanie należy je rozwijać, 90% - raczej należy je rozwijać) choć większość ocenia dotychczasowe działania szkoły jako dobre (40% - jest bardzo dobrze, 60% - jest wystarczająco dobrze).

100% badanych uznało, że w zakresie wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych nie wszystko się udaje i uznali, że należy wdrażać działania w celu lepszego wyposażenia warsztatów i pracowni (80% - zdecydowanie należy je rozwijać, 20% - raczej należy je rozwijać).

Wskazania badanych dotyczące konkretnych potrzeb wsparcia:

A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Staże i praktyki realizowane u pracodawców/przedsiębiorców;	<ul style="list-style-type: none"> • Płatne staże wakacyjne. • Zagraniczne wyjazdy na praktyki zawodowe. • Wyjazdy szkoleniowe.
Zajęcia nastawione na zdobycie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności, rozwój kompetencji zawodowych oraz uzyskanie kwalifikacji zawodowych, w tym dodatkowych zajęć specjalistycznych realizowanych we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty, w szczególności z pracodawcami/przedsiębiorcami i środowiskiem akademickim;	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjazdy na targi branżowe: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gdańsk; ✓ Poznań; ✓ Gdynia; ✓ Warszawa; ✓ Berlin (branża hotelowa); ✓ w wybranym kraju Unii Europejskiej (branża mechaniczna). • Wyjazdy studyjne do hoteli. • Jednodniowe wyjazdy studyjne do firm o profilu mechanicznym, mechatronicznym. • Dodatkowe zajęcia pozalekcyjne - kółko hotelarskie. • Ćwiczenia w zakresie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w hotelarstwie. • Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze – kurs podstaw operatora obrabiarek CNC. • Kurs spawania (TIG, MIG). • Kurs operatora wózków widłowych. • Kurs językowe (język angielski). • Kurs obsługi suwnic. • Kurs baristy. • Kurs animatora. • Kurs rezydenta. • Kurs savoir-vivre. • Kurs usług spa&wellness. • Kurs barmański. • Kurs kelnerski. • Kurs udzielania pierwszej pomocy.
Potwierdzanie przez uczniów efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs prawo jazdy. • Kurs z komunikacji interpersonalnej. • Kurs kompetencji językowych – język angielski. • TWI – szkolenie. • Szkolenie z zakresu pracy w grupie. • Kurs tańca towarzyskiego. • Kurs na przewodnika turystycznego. • Kurs na pilota wycieczek krajowego. • Kurs na pilota wycieczek zagranicznego.
Zajęcia prowadzone w szkole wyższej, w tym zajęcia laboratoryjne, koła i obozy naukowe;	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia prowadzone w szkole wyższej, w tym zajęcia laboratoryjne; koła i obozy naukowe.
Doradztwo edukacyjno-zawodowe.	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z doradztwa edukacyjno-zawodowego.

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Aktualizacja wiedzy i umiejętności dotyczących nauczanego zawodu, zgodnie ze zmianami wynikającymi z postępu technicznego i nowoczesnej organizacji pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Kursy językowe. • Zawodowe kursy doszkalające. • Praktyki w wakacje.
Doskonalenie kompetencji zawodowych w zakresie programów walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej.	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie kompetencji zawodowych w zakresie programów walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej.

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w celu stworzenia warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.	<ul style="list-style-type: none"> • Dopuszaenie pracowni hotelarskiej: <ul style="list-style-type: none"> ✓ laptopy, rzutnik multimedialny, ekran podwieszany, urządzenie wielofunkcyjne (drukarka, skaner, kopiarka), telewizor; ✓ klucznica recepcyjna, flipchart, laminator dokumentów, koperty bezpieczne, skrytka depozytowa, stojak na ulotki reklamowe; ✓ fotele biurowe, witryna, szafa, duże biurko, stoliki 1 osobowe dla uczniów, krzesła; ✓ komplet mebli i wyposażenia do pokoju hotelowego, wózek bagażowy, wózek dla pokojowych; ✓ panele podłogowe, listwy przypodłogowe, pianka poziomująca, tapeta, klej do tapet, grunt do ścian; ✓ tace kelnerskie, goblety do wody, kieliszki, szklanki, kubki, dzbanki, cukiernice, butelki, dzbanki, termosy, talerze, półmiski, salaterki, kompotierki, bulionówki, patery, sztucce, czerpaki, menaże, deski, stolnice, cedzaki, sita, zestaw do stołu konsumenckiego, serwetki, obrusy, ścierki, molton, laufer, skirting, napperon; ✓ czajniki, toster, sandwich, wyciskacz do soków, mikser, gofrownica, kuchenny robot wielofunkcyjny, lodówka; ✓ kuchenny pochłaniacz zapachów, pojemniki do przechowywania żywności, miski, blachy nierdzewne, naczynia gastronomiczne, patelnie, zestawy garnków, rondle; ✓ patery z kłosem do room serwisu, podgrzewacze, czerpaki, tarki, walki, łyżki cedzakowe. • Dopuszaenie pracowni mechanicznej: <ul style="list-style-type: none"> ✓ urządzenie wielofunkcyjne; ✓ program MTS dla szkół; ✓ przenośna pracownia komputerowa; ✓ zestaw do symulacji i regulacji; ✓ zestawy do elektrotechniki; ✓ modele maszyn do obróbki skrawaniem; ✓ narzędzia skrawające; ✓ narzędzia mocujące; ✓ narzędzia pomiarowe; ✓ zestawy do budowy modeli maszyn i urządzeń.

Szkoła nie jest w stanie uzupełniać opisanego wyposażenia ze środków własnych.

Podsumowanie badania dla placówki

Szkoła kształci uczniów we wszystkich zawodach na poziomie szkoły zawodowej, na zasadzie klas wielozawodowych, gdzie praktyczna nauka zawodu odbywa się u pracodawców. Egzaminy czeladnicze odbywają się po zakończeniu umowy o praktyczną naukę zawodu i szkoła nie uczestniczy w ich organizacji. Nie otrzymuje także informacji z cechu o wynikach egzaminów czeladniczych. Jednak dobry nabór do firm kształcących młodych pracowników w takich zawodach jak: - murarz-tynkarz, piekarz, cukiernik, mechanik pojazdów samochodowych, fryzjer, stolarz, ślusarz, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, wskazują na zainteresowanie młodych ludzi, którzy mają świadomość dobrego przygotowania do egzaminu przez pracodawcę¹¹.

Wszyscy badani, zarówno kadra dydaktyczna, jak i rodzice, uczniowie oraz pracodawcy widzą wiele zakresów działania szkoły, które wymagają wsparcia.

W badaniu wzięło udział 4 kluczowych pracodawców, z którymi współpracuje szkoła. Wszyscy są raczej zadowoleni z kompetencji uczniów, posiadających dobrą wiedzę teoretyczną i praktyczną, połowa z nich często zatrudnia u siebie absolwentów ZSP Gniew, ze względu na dobre przygotowanie do wykonywania wybranego zawodu oraz radzenie sobie z powierzonymi obowiązkami jednak nadal połowa z nich widzi na lokalnym rynku deficyt pracowników o konkretnych kompetencjach i umiejętnościach. Wskazuje to na potrzebę szerokiej współpracy w tym zakresie na linii pracodawca-szkoła, jednak ważne jest także, aby uczniowie uzyskiwali dobre wyniki egzaminów zawodowych, uzyskując podstawowe kwalifikacje na wysokim poziomie. Placówka zauważa, że kucharze mają problem z uzyskaniem pozytywnego wyniku z części pisemnej egzaminu (szczególnie dane za 2015 rok) a przyczyn upatruje w większym zakresie wiedzy, którą należy przyswoić w nowej formule egzaminu, niskiej frekwencji na kursach z teorii zawodu, małego zaangażowania pracodawców w kształcenie teoretyczne. Podczas odbywających się raz w semestrze spotkań zespołów przedmiotowych omawiane są wyniki egzaminów a na ich podstawie formułowane są wnioski wskazujące obszary dalszych działań szkoły, takie jak: zaangażowanie pracodawców do pomocy w rozwiązywaniu testów oraz systematycznego powtarzania i uzupełniania wiedzy teoretycznej z danego zawodu¹², organizowanie próbnych egzaminów, aby jeszcze lepiej utrwalić posiadaną wiedzę, oraz zapoznać uczniów z procedurami egzaminacyjnymi a przez to zmniejszyć stres na egzaminie docelowym. Nauczyciele przedmiotów zawodowych z zakresu kwalifikacji T.11 (planowanie i realizacja usług w recepcji) zwrócili uwagę na niepowodzenia uczniów w części praktycznej, wynikające właśnie ze stresu egzaminacyjnego¹³. Potrzebne jest także organizowanie dodatkowych zajęć rozwijających uzdolnienia uczniów¹⁴, szkoleń zwiększających mobilność i umiejętność odnalezienia się na rynku pracy poprzez zdobycie dodatkowych kwalifikacji takich jak: barista, prawo jazdy, kurs spawacza i inne¹⁵ oraz udział w dodatkowych szkoleniach takich jak organizowane w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gdańsku¹⁶.

Dla wsparcia działań pracodawców zatrudniających uczniów na praktyczną naukę zawodu, nauczyciele chcieliby doposażyć szkołę i utworzyć pracownię mechaniczną, z maszynami CNC¹⁷. Doposażenia wymagają także pracownie dla zawodów technikalnych, np.: w programy komputerowe, zaplecze kuchenne i sanitarne¹⁸.

¹¹ Protokół ze spotkania zespołu przedmiotów zawodowych, Gniew, 10.09.2015r.

¹² Protokół ze spotkania zespołu przedmiotów zawodowych, Gniew, 11.09.2013r.

¹³ Protokół ze spotkania zespołu przedmiotów zawodowych, Gniew, 10.09.2015r.

¹⁴ Protokół ze spotkania zespołu przedmiotów zawodowych, Gniew, 04.02.2014r.

¹⁵ Protokół ze spotkania zespołu przedmiotów zawodowych, Gniew, 17.02.2015r.

¹⁶ Protokół ze spotkania zespołu przedmiotów zawodowych, Gniew, 07.01.2016r.

¹⁷ Protokół ze spotkania zespołu przedmiotów zawodowych, Gniew, 17.02.2015r.

¹⁸ Protokół ze spotkania zespołu przedmiotów zawodowych, Gniew, 11.09.2014r.

3. Zespół Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich im. Księcia Sambora II w Tczewie

Zespół Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich w Tczewie (dalej: ZSRiK) umożliwia wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkim uczniom oraz uwzględnia w swoich działaniach potrzeby środowiska lokalnego. Współpracuje z Izłą Rzemieślniczą w Gdańsku i Cechem Rzemiosł Różnych w Tczewie. W ramach ZSRiK funkcjonują: Technikum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa oraz Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, w sumie szkoła kształci obecnie 410 uczniów: 123 w technikum, 159 w ZSZ, 128 w Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych, według profili:

1. LO dla Dorosłych.
2. Technikum:
 - kelner;
 - technik geodeta;
 - technik obsługi turystycznej;
 - technik technologii żywności.
3. Szkoła zawodowa:
 - blacharz samochodowy;
 - cukiernik;
 - elektromechanik pojazdów samochodowych;
 - elektryk;
 - fryzjer;
 - kucharz;
 - lakiernik;
 - mechanik pojazdów samochodowych;
 - monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych;
 - monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie;
 - murarz tynkarz;
 - piekarz;
 - sprzedawca;
 - stolarz;
 - wędliniarz.

ZSRiK zatrudnia 35 nauczycieli.

Wykaz kluczowych pracodawców:

1. MATER S.C, Tczew;
2. Usługi Geodezyjno-Kartograficzne, Tczew;
3. GEO-BUD Usługi Geodezyjne, Malbork;
4. Usługi Geodezyjno - Kartograficzne "GEOIDA" Leszek Rutkowski, Tczew;
5. Monika Jaros Węglińska Salon Mody Damskiej ALEX, Tczew;
6. Jukado Firma Handlowa Karol Wszędybył, Tczew;
7. Restauracja „Carina”, Tczew;
8. Bar KANION, Tczew;
9. Bar Dworcowy S.C, Tczew;
10. "Natalia" Kwaciarnia Hanna Radomska, Tczew.

Zakres współpracy: współdziałal w opracowywaniu programów nauczania w danych zawodach, kontrola realizacji programów nauczania, kontrola realizacji obowiązku uczęszczania na zajęcia edukacyjne poprzez kontrolę kart frekwencji, organizacja przez pracodawców stażu dla uczniów

ZSRiK, współpraca w organizacji i realizacji zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych, współpraca w zakresie organizacji i przeprowadzania konkursów.

Wyniki egzaminów zawodowych 2013 – 2015

Egzaminy zawodowe – stara formuła

			2013r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie otrzymało (%)
l.p.	Nazwa kwalifikacji	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdalo część pisemną (%)	zdalo część praktyczną (%)	
1	f o s t r t m a u r t a a	kucharz małej gastronomii	19	19	19	84	100	84
2		sprzedawca	26	26	26	86	100	86
3		kucharz	10	10	11	80	46	46
4		kelner	13	12	12	75	17	17
5		technik geodeta	18	12	12	75	50	50
6		technik handlowiec	5	5	3	100	67	40

			2014r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie otrzymało (%)
l.p.	Nazwa kwalifikacji	Nazwa i symbol zawodu, w którym wyodrębniono daną kwalifikację	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdalo część pisemną (%)	zdalo część praktyczną (%)	
1	f o s r t m a u r t a a	sprzedawca	1	1	1	100	100	100
2		kucharz	11	8	8	87,5	75	62,5
3		kelner	7	5	7	60	85,7	71,4
4		technik obsługi turystycznej	7	7	7	100	43	43
5		technik geodeta	14	11	11	72,7	45,5	36,4

Egzaminy zawodowe – nowa formuła

			2015r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Nazwa kwalifikacji	Nazwa i symbol zawodu, w którym wyodrębniono daną kwalifikację	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	89	zdało część praktyczną (%)	Świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie otrzymało (%)
1	A 18 Prowadzenie sprzedaży	sprzedawca S22301	24	24	24	100	100	100
2	T 06 Sporządzanie potraw i napojów	kucharz S12001	9	9	9	77,7	100	77,7

W latach 2013 – 2014 tylko w jednym zawodzie – sprzedawcy uzyskano 100% zdawalność (2014r.) pozostałe wyniki plasują się od 17% do 86%, ze średnią na poziomie 57%.

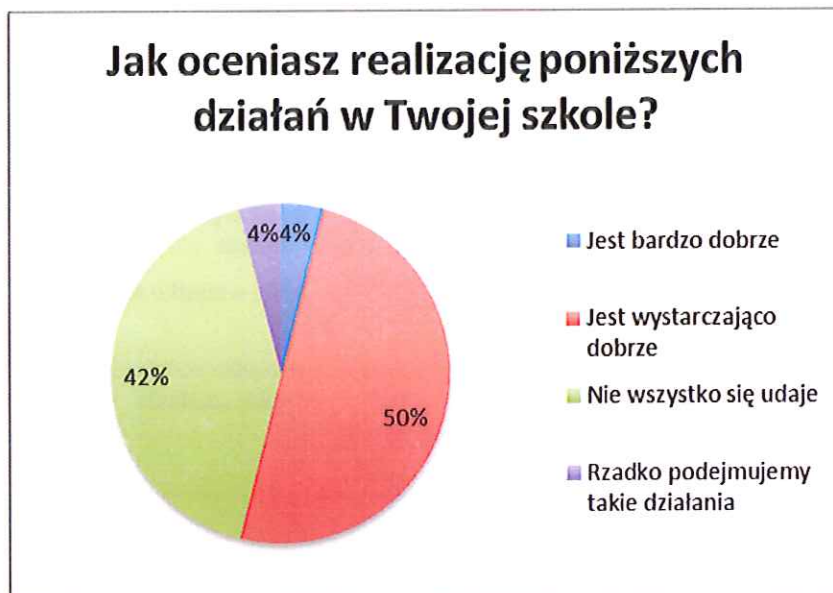
Wyniki egzaminów w nowej formule plasują się na wyższym poziomie – 100% dla zawodu sprzedawcy i 70% dla zawodu kucharza, ze średnią wyników na poziomie 85%.

Analiza danych ankietowych

Dane zebrano z ankiet, w których wzięło udział 22 nauczycieli, 13 rodziców, 37 uczniów i 4 przedsiębiorców/pracodawców, wywiadu z dyrektorem placówki oraz analizy wewnętrznych dokumentów szkoły. Badani ocenili obszary dotychczasowych działań szkoły/placówki oraz wskazali konkretne działania, których potrzebę rozwijania widzą w ZSRiK w Tczewie.

Analiza każdego z obszarów dotychczasowych działań wraz z postrzeganymi potrzebami wsparcia w danym zakresie (dane ilościowe):

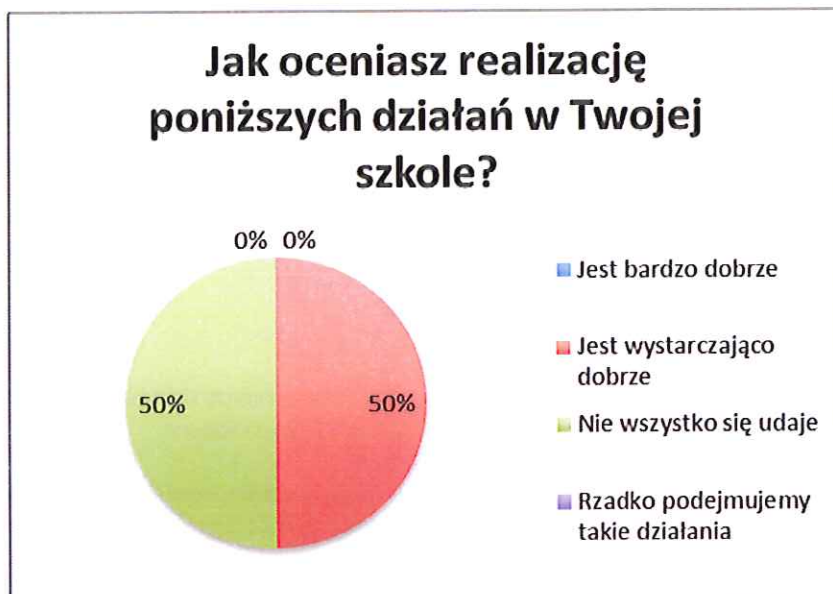
A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Badani podzielili się w opiniach na temat działań placówki, dotyczących podnoszenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych uczniów. Najwięcej osób uznało, że jest wystarczająco dobrze – 50%, na drugim miejscu znalazła się odpowiedź, nie wszystko się udaje – 42%. Natomiast aż 92% respondentów uznała, że należy rozwijać te działania (32% - zdecydowanie należy je rozwijać, 60% - należy je rozwijać).

Zgodzono się natomiast, co do działań dotyczących doskonalenia kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego, które są dobrze oceniane (30% - jest bardzo dobrze, 70% - jest wystarczająco dobrze), jednak wszyscy widzą potrzebę dalszego rozwoju w tym zakresie (35% - zdecydowanie należy je rozwijać, 65% - raczej należy je rozwijać).

Opinie są podzielone przy ocenie wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych, dokładnie połowa badanych uważa, że w tym zakresie jest wystarczająco dobrze, a druga połowa, że nie wszystko się udaje. Zgodzili się natomiast, co do tego, że należy inwestować w dalsze doposażanie placówki (30% - zdecydowanie należy, 70% - raczej należy).

Wskazania badanych dotyczące konkretnych potrzeb wsparcia:

A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Stáže i praktyki realizowane u pracodawców/przedsiębiorców;	<ul style="list-style-type: none"> • Płatne staże u pracodawców. • Praktyki zagraniczne, miesięczne dla każdego typu szkoły.
Zajęcia nastawione na zdobycie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności, rozwój kompetencji zawodowych oraz uzyskanie kwalifikacji zawodowych, w tym dodatkowych zajęć specjalistycznych realizowanych we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty, w szczególności z pracodawcami/przedsiębiorcami i środowiskiem akademickim;	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs barmański. • Kurs sommeliera. • Kurs carvingu. • Kurs barmana. • Kurs baristy. • Kurs dietetyka. • Język angielski w danej branży (konwersacje). • Udział w zajęciach z psychologiem. • Prawo Jazdy kat. B. • Warsztaty w Wyższej Szkole Hotelarstwa i Turystyki w Gdańsku. • Zajęcia przygotowujące do uzyskania kwalifikacji w zawodzie. • Wyjazdy na targi pracy w poszczególnych branżach. • Zajęcia przygotowujące do egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodach. • Szkolenie dla kandydatów na pilota wycieczek zagranicznych. • Wycieczka dydaktyczna na Targi do Berlina.
Potwierdzanie przez uczniów efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs pierwszej pomocy – teoria i praktyka, zakończone egzaminem. • Kursy operatorów wózków widłowych. • Kursy operatorów małych koparek.
Zajęcia prowadzone w szkole wyższej, w tym zajęcia laboratoryjne, koła i obozy naukowe;	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia laboratoryjne na wybranej uczelni 2 razy w miesiącu.
Doradztwo edukacyjno-zawodowe.	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z doradcą zawodowym.

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Aktualizacja wiedzy i umiejętności dotyczących nauczanego zawodu, zgodnie ze zmianami wynikającymi z postępu technicznego i nowoczesnej organizacji pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Kursy: <ul style="list-style-type: none"> ✓ aktywizujące metody nauczania; ✓ obsługi i wykorzystania nowoczesnych technik audiowizualnych w nauczaniu przedmiotów zawodowych; ✓ obsługa platformy i przygotowanie materiałów dydaktycznych na platformie e-learningowej; ✓ udział w szkoleniach zawodowych, zapraszanie znanych kucharzy oraz piekarzy czy cukierników, wspólne sporządzanie potraw; ✓ Barman- Kelner; ✓ Barista; ✓ Somelierski; ✓ Kelnerski I i II stopnia; ✓ Barman-Blender I i II stopnia. • Staże zagraniczne.
Doskonalenie kompetencji zawodowych w zakresie programów walidacji i certyfikacji wiedzy,	<ul style="list-style-type: none"> • Oprogramowanie dla gastronomii i hoteli. • Terminal POS- monitor dotykowy.

umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej.

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w celu stworzenia warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.	<ul style="list-style-type: none">• Meble do pracowni gastronomicznej.• Rzutnik, ekran, laptop, tablica interaktywna.• Specjalistyczne oprogramowanie.• Dostęp do Internetu.• Wyposażenie pracowni obsługi konsumenta:<ul style="list-style-type: none">✓ blender barowy, shakery do koktajli, ekspres wysokociśnieniowy;✓ dozowniki z rurkami metalowymi do alkoholu;✓ miarki do alkoholu;✓ filiżanki, szklanki, kieliszki, zestawy kawowe, korkociągi, kielichy koktajlowe, łyżeczki barmańskie;✓ pomocnik barmański, tacki na rachunek z klipsem;✓ krzesła barowe (hoker) z oparciem;✓ aparat fotograficzny;✓ oprogramowanie dla gastronomii i hoteli;✓ terminal POS- monitor dotykowy;✓ wózek barmański.

Szkoła nie jest w stanie uzupełniać opisanego wyposażenia ze środków własnych.

Podsumowanie badania dla placówki

Szkoła kształci uczniów w zawodach technicznych oraz we wszystkich zawodach na zasadzie szkoły wielozawodowej, gdzie praktyczna nauka zawodu odbywa się u pracodawców, a kształcenie teoretyczne w formie miesięcznych kursów przedmiotów zawodowych ma miejsce w Zespole Kształcenia Zawodowego w Tczewie.

Sprawozdania z pracy zespołów przedmiotowych oceniających wyniki egzaminów zawodowych wskazują potrzebę organizacji dodatkowych zajęć przygotowujących uczniów do egzaminu zawodowego, na których dokładniej omawiane będą tematy sprawiające uczniom największe trudności¹⁹, urozmaicenia zajęć o wyjazdy studyjne, organizację konkursów zawodowych na skalę powiatu a nawet województwa, podjęcie szerszej współpracy z otoczeniem zewnętrznym, w szczególności z pracodawcami, z których siedmioro kluczowych, współpracujących z placówką, wzięło udział w diagnozie. Choć w większości są oni zadowoleni z kompetencji uczniów, którzy odbywają u nich staże/praktyki, to nie spełniają ich zdaniem wszystkich oczekiwań, np. brakuje im dodatkowych kompetencji, takich jak kurs baristy i kelnera. Zdaniem przedsiębiorców absolwenci powinni mieć nie tylko wykształcenie potwierdzone dobrą oceną końcową z egzaminu zawodowego, ale też kwalifikacje poszukiwane na rynku a w tym momencie deficytowe, dodatkowe uprawnienia, doświadczenie zdobywane w zakładach pracy. Podnoszeniu kwalifikacji sprzyjać będzie stała współpraca szkół z pracodawcami, doposażenie ośrodków egzaminacyjnych w poszczególnych zawodach²⁰, stałe przeprowadzanie egzaminów próbnych sprawdzających wiadomości i umiejętności uczniów oraz monitorowanie frekwencji na zajęciach, dzięki której uczniowie unikną braków, zaległości, są na bieżąco z materiałem, uczą się sumiennie i zaangażowania wymaganego przez

¹⁹ Sprawozdanie z pracy zespołu przedmiotów zawodowych semestr I 2014/2015.

²⁰ Sprawozdanie z pracy zespołu przedmiotów zawodowych semestr II 2014/2015.

pracodawcę²¹. Nauczyciele poszczególnych zawodów zwrócili uwagę na najważniejsze braki uczniów: technik obsługi turystycznej: nieznanostwo geografii Europy, geografii turystycznej Polski, szlaków turystycznych, dostosowania bazy noclegowej do rodzaju turystyki, kosztów stałych i zmiennych w turystyce²²; sprzedawca: obliczanie cen, nazewnictwo w zakresie prezentacji towarów, metody konserwacji żywności, prawo pracy, szczególne w zakresie odpowiedzialności materialnej pracowników²³; kucharz: klasyfikacja warzyw i owoców, kasz, technologia sporządzania potraw, techniki podawania potraw i napojów, metody utrwalania żywności, parametry przechowywania surowców²⁴; technik geodeta: instrumentoznawstwo geodezyjne, podziały nieruchomości, konstrukcje i zakładanie ciągów, dokumentacja geodezyjna na budowie, symbole i oznaczenia map²⁵. Przedstawione zagadnienia wskazują, że potrzebne jest wdrożenie jak największej ilości zajęć praktycznych, jest to spójne z informacjami zebranymi także wśród rodziców, uczniów i pracodawców, a także umożliwienie praktycznej nauki zawodu w dobrze wyposażonych pracowniach i warsztatach szkolnych.

4. Zespół Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza Stanisława Pasierba w Tczewie

Zespół Szkół Ekonomicznych w Tczewie (dalej: ZSE) posiada bogatą historię. Korzeniami sięga października 1945 roku, kontynuuje tradycje przedwojennego Gimnazjum Kupiecko-Handlowego w Tczewie. W ramach ZSE funkcjonuje Technikum, z zawodami:

- technik ekonomista – 238 uczniów;
- technik hotelarstwa – 162 uczniów;
- technik handlowiec – 55 uczniów;
- technik żywienia i usług gastronomicznych – 153 uczniów;
- technik organizacji reklamy – 108 uczniów.

W strukturach placówki istnieje również szkoła policealna, która nie posiada aktualnie uczniów i nie prowadzi naboru.

W sumie szkoła kształci obecnie 716 uczniów i zatrudnia 67 nauczycieli.

Wykaz kluczowych pracodawców:

Technik hotelarstwa oraz technik żywienia i usług gastronomicznych:

1. PHU CARINA, Tczew;
2. Hotel LINK, Tczew;
3. Restauracja Piaskowa, Tczew;
4. Pizzeria „Tina”, Tczew;
5. Villa Leśne Ustronie, Lubiszewo;
6. Gościniec nad Wisłą, Tczew;
7. Hotel Mercure Gdańsk Stare Miasto, Gdańsk;
8. Hotel Sofitel Grand Sopot, Sopot;
9. Hotel "Hanza", Gdańsk.

²¹ Podniesienie jakości kształcenia w zawodach. Analiza wyników egzaminów zewnętrznych. Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie (wynikający z prowadzonego nadzoru pedagogicznego w szkole).

²² Sprawozdanie z egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik obsługi turystycznej. Sesja maj-lipiec 2015r.

²³ Wyniki egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie sprzedawca (czerwiec 2015r.).

²⁴ Wyniki egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie kucharz (czerwiec 2015r.).

²⁵ Analiza wyników egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie technik geodeta (2014–2015r.).

Technik ekonomista, handlowiec, organizacji reklamy:

10. HSI Sp. z o.o., Tczew;
11. Katolicka Rozgłośnia Diecezji Pelplińskiej "Radio Głos", Pelplin;
12. Hurtownie, biura rachunkowe, urzędy miast i gmin.

Kierunek technik hotelarstwa i gastronomii działa od 1992 roku. Placówka organizuje praktyki przy współpracy z hotelami z Trójmiasta, min. Grand Hotel, Hotel Sheraton, Haffner w Sopocie, Hilton, Hanza, Mercure Gdańsk Stare Miasto w Gdańsku i wielu innych ośrodków i zakładów gastronomicznych.

Od 2 lat placówka współpracuje z Zatoką Sztuk. Młodzież obsługiwała w latach 2012-2015 gości Lewiatana, 60-lecie firmy Rossman, Festiwal Filmów Fabularnych w Gdyni oraz inauguracje roku akademickiego na Politechnice Gdańskiej. Odbywa się to przy współpracy z Agencją SKY EVENTS z Gdańska. Od trzech lat uczniowie wyjeżdżają do Anglii na praktyki zawodowe.

Przy kierunkach technik ekonomista, handlowiec, czy organizacji reklamy placówka współpracuje z ok. 25 Urzędami Miast, Gmin, z Biurami Rachunkowymi. Uczniowie odbywają praktyki w Handlowej Spółdzielni Inwalidów, w sklepach CCC, w hurtowniach BHP, ogrodniczych i innych.

Szkola organizuje spotkania z pracodawcami oraz Gale Absolwentów, jest członkiem organizacji Pracodawców Pomorza, współtworzy wiele konferencji z udziałem pracodawców.

Wyniki egzaminów zawodowych 2013 – 2015

Egzaminy zawodowe – stara formuła

			2013r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	technik ekonomista	technik ekonomista 331403	54	53	53	100	96,22	96,22
2	technik handlowiec	technik handlowiec 522305	28	27	27	100	100	100
3	technik hotelarstwa	technik hotelarstwa 422402	57	55	55	100	92,72	92,72
4	technik organizacji usług gastronomicznych	technik żywienia i usług gastronomicznych 343404	33	33	33	96,97	93,94	93,94

			2014r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	technik ekonomista	technik ekonomista 331403	54	52	52	100	86,54	86,54
2	technik handlowiec	technik handlowiec 522305	9	9	9	100	88,89	88,89
3	technik hotelarstwa	technik hotelarstwa 422402	43	43	43	100	90,7	90,7
4	technik organizacji usług gastronomicznych	technik żywienia i usług gastronomicznych 343404	15	15	15	100	100	100

			2015r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	technik ekonomista	technik ekonomista 331403	53	47	47	95,74	97,87	93,62
2	technik handlowiec	technik handlowiec 522305	23	23	23	82,61	82,61	82,61
3	technik hotelarstwa	technik hotelarstwa 422402	57	57	57	84,21	84,21	84,21
4	technik organizacji usług gastronomicznych	technik żywienia i usług gastronomicznych 343404	25	25	25	80	80	80

Egzaminy zawodowe – nowa formuła

Nie odbył się żaden egzamin dla absolwentów w nowej formule.

Wyniki egzaminów zawodowych, realizowanych w starej formule w latach 2013-2015, są na poziomie od 80% do 100% zdawalności. Można zaobserwować coroczny, niewielki spadek wyników. Najniższy wynik osiągnęli uczniowie w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych, wśród których dyplom uzyskało 80% osób zdających.

Analiza danych ankietowych

Dane zebrano z ankiet, w których wzięło udział 9 nauczycieli, 3 rodziców, 63 uczniów i 2 przedsiębiorców/pracodawców, wywiadu z dyrektorem placówki oraz analizy wewnętrznych dokumentów szkoły. Badani ocenili obszary dotychczasowych działań szkoły/placówki oraz wskazali konkretne działania, których potrzebę rozwijania widzą w ZSE w Tczewie.

Analiza każdego z obszarów dotychczasowych działań wraz z postrzeganymi potrzebami wsparcia w danym zakresie (dane ilościowe):

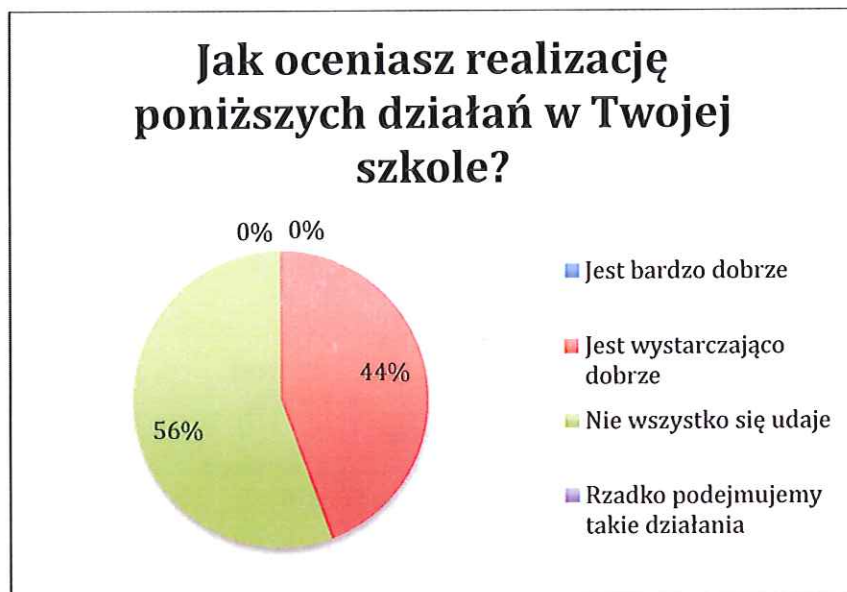
A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Ponad połowa badanych, 51%, uważa, że działania szkoły nastawione na podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych uczniów są wystarczająco dobre, tylko 34% uznaje, że nie wszystko w tym zakresie się udaje. Potrzebę wdrażania dalszych działań widzi jednak 80% tych samych osób (22% uznała, że zdecydowanie należy je rozwijać, 58% - raczej należy je rozwijać). 61% respondentów oceniło, że doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego jest w placówce wystarczające, jednak 28% stwierdziło, że nie wszystko się udaje, a 11%, że szkoła rzadko podejmuje takie działania. 89% uważa, że potrzebne jest wsparcie kompetencji nauczycieli (28% - zdecydowanie należy je rozwijać, 61% - raczej należy je rozwijać). Zdania były podzielone, co do wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych. 44% uznało, że wyposażenie jest na wystarczająco dobrym poziomie, a 56%, że nie wszystko się udaje. Jednocześnie wszyscy widzą potrzebę dalszego inwestowania w wyposażenie szkoły – 78% zdecydowanie należy rozwijać, 22% - raczej należy rozwijać.

Wskazania badanych dotyczące konkretnych potrzeb wsparcia:

A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Staże i praktyki realizowane u pracodawców/przedsiębiorców;	<ul style="list-style-type: none"> • Czterotygodniowe staże dla uczniów.
Zajęcia nastawione na zdobycie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności, rozwój kompetencji zawodowych oraz uzyskanie kwalifikacji zawodowych, w tym dodatkowych zajęć specjalistycznych realizowanych we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty, w szczególności z pracodawcami/przedsiębiorcami i środowiskiem akademickim;	<ul style="list-style-type: none"> • Angielski – zajęcia z native speakerem. • Kurs baristyczny. • Kurs barmański. • Kurs kelnerski. • Kurs carvingu. • Kurs someliera. • Kurs fotografii profesjonalnej. • Kurs obsługa kasy fiskalnej. • Kurs fotoshop. • Kurs obsługi wózków widłowych. • Kurs prawo jazdy kat. B.
Potwierdzanie przez uczniów efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs dietetyki, obliczania kaloryczności. • Kurs kelnerski - „Nowe trendy w obsłudze konsumenta”. • Warsztaty "Kuchnia kociewska" z regionalistką Krystyną Gierszewską. • Warsztaty kulinarne ze znanym kucharzem.
Zajęcia prowadzone w szkole wyższej, w tym zajęcia laboratoryjne, koła i obozy naukowe;	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia na WSHIT w Gdańsku. • Wizyta studyjna - targi POLAGRA w Poznaniu. • Targi hotelarskie w Krakowie, Warszawie.
Doradztwo edukacyjno-zawodowe.	<ul style="list-style-type: none"> • Doradztwo zawodowe – zajęcia z doradztwa zawodowego.

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Aktualizacja wiedzy i umiejętności dotyczących nauczanego zawodu, zgodnie ze zmianami wynikającymi z postępu technicznego i nowoczesnej organizacji pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Staże w nowoczesnych zakładach pracy oraz branży gastronomicznej i hotelarskiej; • Kurs someliarski. • Kurs carvingu. • Kurs baristyczny. • Kurs AutoCad. • Kurs fotoshop.
Doskonalenie kompetencji zawodowych w zakresie programów walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej.	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs doskonalący z zakresu metod aktywizujących w nauczaniu przedmiotów zawodowych. • J. angielski zawodowy. • Kurs motywowania uczniów do nauki. • Pomoc uczniom w opanowaniu stresu.

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w celu stworzenia warunków odzwierciedlających naturalne	<ul style="list-style-type: none"> • Wyposażenie pracowni komputerowej. • Wyposażenie pracowni obsługi klienta. • Wyposażenie pracowni gastronomicznej. • Sprzęt gastronomiczny.

warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.	<ul style="list-style-type: none"> • Mobilna pracownia komputerowa - komplet laptopów, tablice multimedialne, telewizory, rzutniki multimedialne. • Wyposażenie pracowni językowej – podręczniki do nauki języka. • Materiały szkoleniowe. • Utworzenie nowej pracowni gastronomicznej - 8 stanowisk: <ul style="list-style-type: none"> ✓ piec konwekcyjno-parowy; ✓ szafki ze stali nierdzewnej; ✓ szatkownica do warzyw, sito, moździerz, stolnice, obrusy, podgrzewacz do talerzy, chłodziarka z zamrażarką, dozowniki, naświetlacz do jaj, frytkownice, zmywarka do naczyń, różga, jarzyniak, miarki kuchenne, tłuczki do mięsa, wałki, maszynka do mielenia mięsa, miski, termometr z sondą, wagi elektroniczne, patelnie, garnki; ✓ środki do dezynfekcji, cedzaki, robot kuchenny wieloczynnościowy, blender, dekorator do ciast, noże, patelnie, rondle, waga kuchenna, brytfanna, naczynia żaroodporne; ✓ chłodziarko-zamrażarka, zmywarka, piecyki elektryczne; ✓ wentylacja nadmuchowa; ✓ inne akcesoria. • Utworzenie nowej pracowni obsługi konsumenta i hotelarstwa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ profesjonalne stoły, krzesła oraz meble; ✓ bielizna stołowa (obrusy, nakładki, serwetki, przywieszki); ✓ zastawa stołowa (talerze, sztućce, szkło w szerokim asortymencie); ✓ sprzęt serwisowy (wózki kelnerskie, tace, sprzęt do serwowania wina białego i czerwonego); ✓ sprzęt bufetowy (podgrzewacze, dystrybutory do napojów); ✓ ekspres ciśnieniowy z młynkiem; ✓ inne akcesoria. • Pracownia komputerowa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Zestawy komputerowe z oprogramowaniem, słuchawki, ploter tnący, wzornik kolorów CMYK, pendrive, drukarka laserowa kolorowa; ✓ prace instalacyjne.
--	---

Szkoła nie jest w stanie uzupełniać opisanego wyposażenia ze środków własnych.

Podsumowanie badania dla placówki

Zespół Szkół Ekonomicznych kształci w pięciu zawodach: technik ekonomista, technik handlowiec, technik hotelarstwa, technik żywienia i usług gastronomicznych (od czterech lat, poprzednio w zawodzie technik organizacji usług gastronomicznych), technik organizacji reklamy (od czterech lat, wcześniej zdobycie tego zawodu możliwe było tylko w szkole policealnej). Dzięki zaangażowaniu opiekunów pracowni i pracodawców kilka lat temu powstały pracownie: hotelarstwa, pracownia gastronomiczna, ekonomiczna, cztery pracownie komputerowe, sale językowe. Dla wszystkich nauczanych zawodów pełni funkcję ośrodka egzaminacyjnego. Jednak ciągle zmiany gospodarcze powodują dezaktualizację posiadanych sprzętów. Część z nich po prostu się zużywa i wymaga wymiany. Brakuje pracowni obsługi konsumenta i pracowni hotelarskiej – pokoju hotelowego. Potrzeby nowych programów nauczania wymagają zajęć grupowych a większość pracowni zawodowych jest przeciążona. Pracownie komputerowe nie mieszczą wszystkich zajęć w planie tygodniowym, część z nich odbywa się w zwykłych salach lekcyjnych. Potrzebna jest także kolejna pracownia gastronomii, gdyż istniejąca nie mieści wszystkich zajęć.

Szkoła swoje mocne strony widzi w: posiadaniu egzaminatorów w zawodach – technik ekonomista, technik hotelarstwa, technik usług gastronomicznych, udziale uczniów i nauczycieli w różnorodnych kursach, projektach i szkoleniach, wymianie doświadczeń, szczególnie z nauczycielami Fundacji

Szkół Twórczych i Aktywnych, dobrym wyposażeniu istniejących pracowni, zdawalności powyżej średniej krajowej i wojewódzkiej, dodatkowych zajęciach przygotowujących do egzaminów. Natomiast słabe strony placówki to: brak egzaminatorów w zawodzie technik organizacji reklamy i technik handlowiec, brak dodatkowej pracowni komputerowej, mała motywacja uczniów do nauki, frekwencja na zajęciach, efektywne wykorzystanie czasu na zajęciach²⁶.

Wyniki egzaminów zawodowych w szkole od dawna są na wysokim poziomie, od kilku lat szkoła znajduje się na wysokiej pozycji w Rankingu „Perspektyw”, w 2015 roku na 15 miejscu wśród wszystkich techników w województwie pomorskim. Placówka zauważa jednak potrzebę dodatkowego wsparcia w podnoszeniu kluczowych kwalifikacji uczniów, w tym językowych, zawodowych z zakresu przedsiębiorczości, efektywnego doradztwa zawodowego pod kątem zakładania własnej działalności oraz organizacji staży zawodowych, które wzmacniają współpracę szkół ze środowiskiem pracy i zwiększają szanse absolwentów na znalezienie pracy w zawodzie.

W diagnozie kształcenia zawodowego ZSE wzięło udział dwóch kluczowych pracodawców współpracujących z placówką. Widzą oni potrzebę szerokiej współpracy ze szkołą, ponieważ bardzo często jej absolwenci stają się ich pracownikami. Uczniów placówki oceniają, jako „sumiennych, zaangażowanych w pracę, posiadających wiedzę i umiejętności”, jednak, jak zauważają, duża ilość młodzieży „dobrej” po skończeniu szkoły wyjeżdża za granicę lub do Trójmiasta, co powoduje deficyt dobrze wykwalifikowanej młodzieży w regionie. Szkołę oceniają, jako „jedną z najlepszych na rynku”, jednak zauważają także potrzebę organizowania większej ilości kursów zawodowych dla uczniów oraz szkoleń z tzw. umiejętności miękkich, jak np. praca w zespole. Ważne jest wdrażanie aktywizujących metod nauczania, motywowanie uczniów do systematycznej pracy, rozwiązywanie zadań praktycznych na zajęciach zawodowych oraz zwiększenie ilości ćwiczeń z wiedzy i umiejętności, które sprawiają najwięcej problemów uczniom²⁷, a także systematyczne kontrolowanie frekwencji, kontynuacja wzbogacania oferty zajęć pozalekcyjnych²⁸, oraz w celu zwiększenia efektywności nauczania, systematyczne analizowanie problemów edukacyjnych²⁹. Te same postulaty pojawiały się w ankietach wypełnianych zarówno przez pracodawców, jak i nauczycieli, uczniów i rodziców.

5. Zespół Szkół Budowlanych i Odzieżowych im. Henryka Sienkiewicza w Tczewie

Historia Zespołu Szkół Budowlanych i Odzieżowych im. H. Sienkiewicza w Tczewie (dalej: ZSBiO) rozpoczyna się 1 września 1962 r. powołaniem do życia Zasadniczej Szkoły Zawodowej dla Fabryki Przekładni Samochodowych „POLMO” w Tczewie, o specjalności: tokarz, ślusarz, spawacz oraz utworzeniem warsztatów szkolnych przy Zakładach Sprzętu Motoryzacyjnego i Pomorskiej Fabryce Gazomierzy. Szkoła aktualnie prowadzi:

Czteroletnie technika o profilach:

- technik budownictwa;
- technik urządzeń sanitarnych;
- technik usług fryzjerskich;
- technik technologii odzieży;
- technik spedytor;
- technik logistyk.

²⁶ Wyniki egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. Rok szk. 2012/2013.

²⁷ Wyniki egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. Rok szk. 2013/2014.

²⁸ Sprawozdanie z działań wychowawczych w Zespole Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza St. Pasierba w Tczewie. II półrocze 2013/2014.

²⁹ Sprawozdanie z działań wychowawczych w Zespole Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza St. Pasierba w Tczewie. I półrocze 2014/2015.

Zasadniczą Szkołę Zawodową, oddział wielozawodowy:

- monter sieci instalacji i urządzeń sanitarnych;
- mechanik pojazdów samochodowych;
- fryzjer;
- cieśla;
- stolarz;
- blacharz samochodowy;
- kucharz;
- cukiernik;
- murarz – tynkarz;
- elektryk;
- sprzedawca;
- piekarz.

W strukturach placówki istnieje również Szkoła Policealna dla Dorosłych, która aktualnie nie posiada uczniów i nie prowadzi naboru. Szkoła kształci w sumie 415 uczniów.

Wykaz kluczowych pracodawców:

Technik logistyk:

1. Huber+Suhner Sp. z o.o, Tczew;
2. Erontrans Sp. z o.o. Pruszcz Gdański;
3. Carrefour Polska, Hipermarket, Tczew;
4. Swisspor Polska Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny Pelplin;
5. Meteor Sp. z o.o. oddział w Tczewie;
6. Gardner (Poland) Sp. z o.o. Tczew;
7. Saint-Gobain Construction Products Polska sp. z o.o.,
8. Zakład Produkcji Keramzytu „Weber” w Gniewie.

Technik budownictwa:

9. Przedsiębiorstwo Budowlano – Usługowe KOMBUD sp. z o.o., Tczew;
10. Przedsiębiorstwo Budowlano Remontowe Budex S C. Bogdan Jędraszewski Mirosław Hetmański, Tczew;
11. „PATI” Biuro Usług Projektowych, Pelplin;
12. MURARSTWO Jan Kordunowski, Piaseczno;
13. Usługi ogólnobudowlane Marcin Nietkowski, Subkowy;
14. Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „DAN – BUD”, Tczew;
15. „Walterbud” Usługi Remontowo – Budowlane Wojciech Walter, Pelplin.

Technik usług fryzjerskich:

16. Salon fryzjersko-kosmetyczny Anita Skrzypska, Katarzyna Dybowska, Tczew;
17. Zakład fryzjerski AS, Gniew;
18. Salon fryzjersko-kosmetyczny „New Look” – Marzena Szłocha, Pelplin;
19. Salon Fryzjerski „ELWIRA”, Pelplin;
20. Małgorzata Chojnacka Salon Fryzjerski „VIVA”, Malbork;
21. Zakład fryzjerski Jażdżewska Anna, Tczew;
22. FABRELLO Salon Fryzjerski Damsko-Męski, Gdańsk;
23. Salon Fryzjersko-Kosmetyczny „JESSI”, Tczew;
24. Salon Fryzjerski Glamour, Tczew.

W wymienionych firmach uczniowie klas trzecich odbywają praktyki zawodowe -4 tygodniowe. Współpraca z pracodawcami dotyczy tylko praktyk zawodowych.

Wyniki egzaminów zawodowych 2013 – 2015

Egzaminy zawodowe – stara formuła

			2013r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	technik budownictwa	311(04) technik budownictwa	18	18	18	75%	50%	50%
2	technik logistyk	342(04) technik logistyk	46	44	44	60%	47%	41%
3	technik usług fryzjerskich	514(02) technik usług fryzjerskich	0	0	0	0	0	0
4	Stolarz	Stolarz	5	5	5	100%	100%	100%
5	Mechanik Pojazdów Samochodowych	Mechanik Pojazdów Samochodowych	5	5	5	100%	100%	100%
6	Fryzjer	Fryzjer	5	5	5	100%	100%	100%
7	Murarz	Murarz	3	2	2	66%	66%	66%
8	Blacharz samochodowy	samochodowy	4	4	4	100%	100%	100%
9	sanitarnych	urządzeń sanitarnych	3	3	3	100%	100%	100%
10	Slusarz	Slusarz	1	1	1	100%	100%	100%

			2014r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	technik budownictwa	311(04) technik budownictwa	20	18	18	94%	94%	94%
2	technik logistyk	342 [04] technik logistyk	29	29	29	69%	50%	66%
3	technik usług fryzjerskich	514(02) technik usług fryzjerskich	33	30	30	75%	69%	81%

			2015r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	technik budownictwa	311(04) technik budownictwa	26	26	26	96%	77%	77%
2	technik logistyk	342(04) technik logistyk	36	34	34	85%	86%	66%
3	technik usług fryzjerskich	514(02) technik usług fryzjerskich	26	24	24	83%	92%	83%

Egzaminy zawodowe – nowa formuła

			2014r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
I.p.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie otrzymano (%)
1	Mechanik pojazdów samochodowych	mechanik pojazdów samochodowych	8	8	8	100%	100%	100%
2	Stolarz	stolarz	7	7	7	100%	100%	100%
3	Błacharz samochodowy	blacharz samochodowy	2	2	2	100%	100%	100%
4	Elektryk	elektryk	4	4	4	100%	100%	100%
5	Murarz	murarz	3	2	2	66,00%	66,00%	66%
6	Monter sieci i urządzeń sanitarnych	monter sieci i urządzeń sanitarnych	1	1	1	100%	100%	100%

			2015r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
I.p.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie otrzymano (%)
1	Monter sieci i urządzeń sanitarnych	monter sieci i urządzeń sanitarnych	2	2	2	100%	100%	100%
2	Piekarz	piekarz	1	1	1	100%	100%	100%
3	pojazdów	mechanik pojazdów samochodowych	6	5	5	83%	83%	83%
4	Cieśla	cieśla	1	0	0	0	0	0
5	Stolarz	stolarz	8	7	7	87,50%	87,50%	88%
6	Fryzjer	fryzjer	8	8	8	100%	100%	100%
7	Murarz- tynkarz	murarz- tynkarz	2	0	0	0	0	0
8	Cukiernik	cukiernik	1	1	1	100%	100%	100%
9	Elektryk	elektryk	1	1	1	100%	100%	100%

W latach 2013 – 2015 dyplomy potwierdzające kwalifikacje w zawodzie otrzymywało średnio od 41% do 100% uczniów, w zależności od zawodu. Najniższe wyniki uzyskali w 2013 roku uczniowie podchodzący do egzaminu technik logistyk – 41% oraz technik budownictwa – 50%. W 2013 roku aż w 6 kwalifikacjach 100% uczniów uzyskało dyplomy, w 2014 było to 5 kwalifikacji zdawanych już w nowej formule egzaminu, a w 2015 także 5 (także nowa formuła). Kwalifikacje techniczne uzyskują niższe wyniki niż kwalifikacje zawodowe.

Analiza danych ankietowych

Dane zebrano z ankiet, w których wzięło udział 11 nauczycieli, 10 rodziców, 37 uczniów i 12 przedsiębiorców/pracodawców wywiadu z dyrektorem placówki oraz analizy wewnętrznych dokumentów szkoły. Badani ocenili obszary dotychczasowych działań szkoły/placówki oraz wskazali konkretne działania, których potrzebę rozwijania widzą w ZSBiO w Tczewie.

Analiza każdego z obszarów dotychczasowych działań wraz z postrzeganymi potrzebami wsparcia w danym zakresie (dane ilościowe):

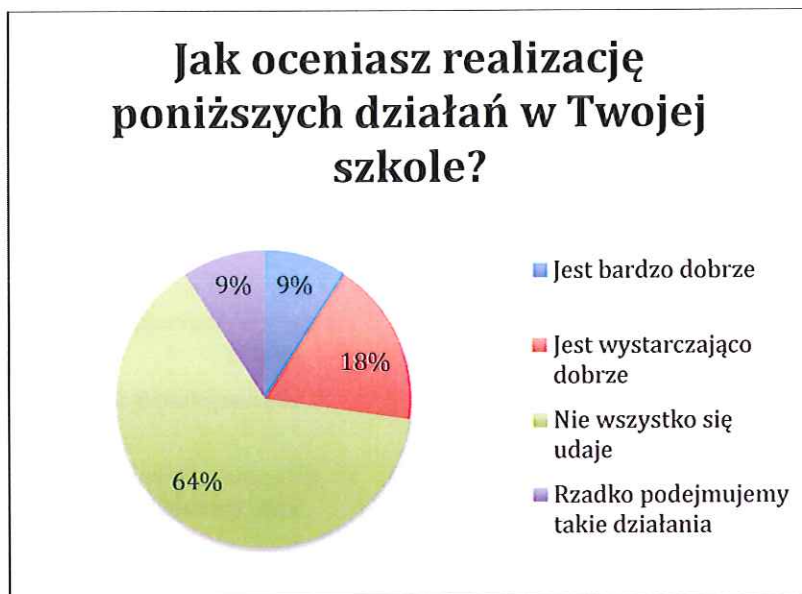
A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Wśród respondentów była dość duża zgodność, co do oceny działań Placówki, mających na celu podnoszenie umiejętności i kwalifikacji uczniów. Aż 56% uznało, że sytuacja jest dobra (9% - jest bardzo dobrze, 47% - jest wystarczająco dobrze), a tylko 29% ocenia działania, jako niewystarczające. Mimo całkiem dobrej oceny nadal widzą potrzebę wdrażania zmian (51% uważa, że zdecydowanie należy je rozwijać, a 42%, że raczej należy je rozwijać).

Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego uznano w większości za wystarczające – 68% respondentów, a potrzebę ich rozwoju widzi 77% badanych (45% - zdecydowanie należy je rozwijać, 32% - raczej należy je rozwijać).

Nisko ocenione zostało wyposażenie pracowni i warsztatów szkolnych. Tylko 27% badanych uznało, że w tym zakresie jest dobrze (9% - jest bardzo dobrze, 18% - jest wystarczająco dobrze), a aż 73%, że sytuacja nie jest idealna (64% - nie wszystko się udaje, 9% - rzadko podejmujemy takie działania).

Większość widzi także potrzebę działania w tym zakresie, 82% - zdecydowania należy je rozwijać i 9% - raczej należy je rozwijać.

Wskazania badanych dotyczące konkretnych potrzeb wsparcia:

A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Staże i praktyki realizowane u pracodawców/przedsiębiorców;	<ul style="list-style-type: none"> • Technik budownictwa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ miesięczne praktyki nastawione na wykonanie elementów budynków: konstrukcji budowlanych, instalacji i sieci, wykończenia budynków. • Technik logistyki: <ul style="list-style-type: none"> ✓ dwutygodniowe praktyki w centrach dystrybucji, centrach logistycznych firm produkcyjnych, firmach spedycyjno-transportowych, firmach logistyki miejskiej. ✓ zajęcia dodatkowe - przygotowanie do kwalifikacji zawodowych; ✓ wyjazdy studyjne do firm logistycznych w Gdańsku i Gdyni. • Technik usług fryzjerskich: <ul style="list-style-type: none"> ✓ praktyki fryzjerskie realizowane u pracodawców zagranicznych.
Zajęcia nastawione na zdobycie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności, rozwój kompetencji zawodowych oraz uzyskanie kwalifikacji zawodowych, w tym dodatkowych zajęć specjalistycznych realizowanych we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty, w szczególności z pracodawcami/przedsiębiorcami i środowiskiem akademickim;	<ul style="list-style-type: none"> • Technik budownictwa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ środowisko akademickie – zajęcia z wykorzystania programów wspomagających proces budowlany (w tym projektowanie, kosztorysowanie, obliczanie statyki konstrukcji); ✓ przedsiębiorcy – zajęcia prowadzone przez miejscowe firmy np.: wodociągi miejskie. Pokazanie pracy urzędów w zakresie budownictwa, wydawania pozwoleń i przeprowadzanych kontroli. • Technik logistyki: <ul style="list-style-type: none"> ✓ współpraca z Domem Przedsiębiorcy; ✓ 1-2 razy w semestrze wyjazdy studyjne na wyższe uczelnie: Akademii Morskiej w Gdyni, Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku, Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu, Wyższej Szkoły Logistyki w Poznaniu; ✓ uczestnictwo w targach branżowych, np. TAROPAK w Poznaniu; ✓ kurs prawa jazdy kat. B; ✓ kurs na wózki widłowe. • Technik usług fryzjerskich: <ul style="list-style-type: none"> ✓ szkolenia prowadzone przez mistrzów fryzjerstwa z zakresu rozjaśniania i koloryzacji, ondulacji trwałej, strzyżenia damskiego, męskiego, upięć; zdobycie wiedzy z zakresu nowych trendów we fryzjerstwie.
Potwierdzenie przez uczniów efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Technik budownictwa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdobycie uprawnień np.: spawacza, kierowcy. • Technik logistyki: <ul style="list-style-type: none"> ✓ kurs obsługi kasy fiskalnej; ✓ kurs obsługi wózka widłowego; ✓ prawo jazdy kategorii B. • Technik usług fryzjerskich: <ul style="list-style-type: none"> ✓ szkolenia fryzjerskie i kosmetyczne zakończone certyfikatami i dyplomami.

<p>Zajęcia prowadzone w szkole wyższej, w tym zajęcia laboratoryjne, koła i obozy naukowe;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Technik budownictwa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ badania laboratoryjne materiałów budowlanych, szczególnie badania zniszczeniowe. • Technik logistyki: <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1-2 razy w semestrze wyjazdy studyjne na wyższe uczelnie: Akademii Morskiej w Gdyni, Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku, Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu, Wyższej Szkoły Logistyki w Poznaniu; ✓ warsztaty z zakresu zagadnień logistycznych i spedycyjnych w WSAIB Gdyni; ✓ warsztaty z zakresu Bezpieczeństwa Narodowego, pracy Służ Granicznych i obsługi celnej w Wyższej Szkole Bezpieczeństwa w Gdańsku; ✓ warsztaty z zakresu zagadnień logistycznych i spedycyjnych w WSL Poznań.
<p>Doradztwo edukacyjno-zawodowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Technik budownictwa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ sprawne poruszanie się na rynku pracy. • Technik logistyki: <ul style="list-style-type: none"> ✓ konsultacje indywidualne z doradcą; ✓ spotkania z doradcami zawodowymi z PUP i fundacji gospodarczych, Domu Przedsiębiorcy; • Technik usług fryzjerskich: <ul style="list-style-type: none"> ✓ wykłady, szkolenia.

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
<p>Aktualizacja wiedzy i umiejętności dotyczących nauczanego zawodu, zgodnie ze zmianami wynikającymi z postępu technicznego i nowoczesnej organizacji pracy;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Technik budownictwa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ zajęcia praktyczne z wykonania (zależnie od kwalifikacji np.; murowanie). Wykonywanie badań materiałów i konstrukcji budowlanych; ✓ staże i praktyki w firmach specjalistycznych. • Technik logistyki: <ul style="list-style-type: none"> ✓ uczestnictwo w konferencjach branżowych organizowanych w środowisku akademickim; ✓ szkolenie z zakresu Agenta Celnego; ✓ staże i praktyki w firmach specjalistycznych; ✓ kursy z posługiwania się nowymi programami komputerowymi z zakresy logistyki i spedycji, zaawansowanego Excela. • Technik usług fryzjerskich: <ul style="list-style-type: none"> ✓ szkolenia prowadzone przez mistrzów fryzjerstwa z zakresu rozjaśniania i koloryzacji, ondulacji trwałej, strzyżenia damskiego, męskiego, upięć – zdobycie wiedzy z zakresu nowych trendy we fryzjerstwie; ✓ staże i praktyki w salonach.
<p>Doskonalenie kompetencji zawodowych w zakresie programów walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Technik budownictwa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ tworzenie egzaminów, opracowywanie wyników, ewaluacja wyników egzaminów zawodowych. • Technik usług fryzjerskich: <ul style="list-style-type: none"> ✓ certyfikacja - współpraca z ośrodkami szkoleniowymi upoważnionymi do wydawania certyfikatów; ✓ walidacja- specjalistyczne programy do wykonania walidacji wiedzy, warsztat pracy do wykonania sprawdzenia umiejętności i kompetencji.

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
<p>Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w celu stworzenia warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Technik budownictwa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ wyposażenie pracowni w rzeczywiste elementy konstrukcji budowlanych. Proste zestawy do wykonywania badań materiałów budowlanych. Filmowa biblioteka z zakresu wykonania elementów budynków. • Technik logistyk: <ul style="list-style-type: none"> ✓ zakup pomocy dydaktycznych, np.: modele europalet do ćwiczeń laboratoryjnych; ✓ zestawy dydaktyczno-szkoleniowe do rozwiązywania zadań transportowo-logistycznych; ✓ modele środków transportu; ✓ komplet podręczników do każdej pracowni; ✓ dyski zewnętrzne do stanowisk nauczycielskich w pracowniach komputerowych; ✓ drukarki ze skanerem i ksero do stanowisk nauczycielskich, do pracowni komputerowych; ✓ słuchawki do każdej pracowni komputerowej; ✓ drukarki wykorzystywane w trakcie egzaminów, do stanowisk uczniowskich; ✓ nowe stanowiska komputerowe w sali komputerowej. • Technik usług fryzjerskich: <ul style="list-style-type: none"> ✓ wyposażenie pracowni w nowoczesny sprzęt fryzjerski, filmy dydaktyczne, plansze.

Szkoła nie jest w stanie uzupełniać opisanego wyposażenia ze środków własnych.

Podsumowanie badania dla placówki

Szkoła kształci uczniów w zawodach technicznych oraz we wszystkich zawodach na zasadzie szkoły wielozawodowej, gdzie praktyczna nauka zawodu odbywa się u pracodawców a kształcenie teoretyczne w formie miesięcznych kursów przedmiotów zawodowych ma miejsce w Zespole Kształcenia Zawodowego w Tczewie.

Sprawozdania z komisji przedmiotowych wskazują, że placówka robi bardzo dużo, aby uczniowie mieli możliwość nauki zawodu z jak najbardziej praktycznej strony oraz w sposób zachęcający do aktywnego zdobywania nowych umiejętności i kompetencji. Organizowane są olimpiady, konkursy, turnieje wiedzy, programy wprowadzające uczniów w zagadnienia biznesowe³⁰, wyjazdy studyjne (np. do Pomorskiej Wyższej Szkoły w Starogardzie Gdańskim czy na Targi Pracy w OHP Tczew³¹) oraz szkolenia i kursy takie jak: „Ekonomia w Szkole”, czy „Moje Finanse”. Uczniowie biorą udział w grach ekonomicznych oraz współpracują z Domem Przedsiębiorcy w Tczewie uczęszczając na spotkania Młodzieżowego Klubu Biznesu³². W latach 2014-2015 odbyło się wiele konkursów dla uczniów, min.: „Mój biznesplan” rozgrywki międzyszkolne Casflow w Domu Przedsiębiorcy³³, „Wygraj Swoją Przyszłość z WSAiB”, „Międzynarodowy Turniej Wiedzy o Spedycji”, „Ogólnopolski Konkurs Logistyczny”³⁴, Powiatowy Konkurs Fryzjerski „Złote Nożyce”³⁵ oraz „Olimpiada

³⁰ Sprawozdanie z pracy komisji przedmiotowej logistycznej – rok szkolny 2012/2013 półrocze drugie.

³¹ Sprawozdanie z pracy komisji przedmiotowej logistycznej – rok szkolny 2013/2014 pierwsze półrocze.

³² Sprawozdanie z pracy komisji przedmiotowej logistycznej – rok szkolny 2013/2014 drugie półrocze.

³³ Sprawozdanie z pracy komisji przedmiotowej logistycznej, spedycyjnej i podstaw przedsiębiorczości – I półrocze 2014/2015.

³⁴ Sprawozdanie z pracy komisji przedmiotowej logistycznej, spedycyjnej i podstaw przedsiębiorczości – II półrocze 2014/2015.

³⁵ Sprawozdanie z pracy nauczycieli przedmiotów zawodowych fryzjerskich II półrocze 2014/2015.

Wiedzy i Umiejętności budowlanych³⁶, na których uczniowie mieli okazję sprawdzić swoją wiedzę z wieloma sukcesami.

Szkoła współpracuje także z wieloma pracodawcami z regionu, dwunastu z najbardziej kluczowych wypowiedziało się na temat kształcenia zawodowego w placówce. Dobrze oceniają kompetencje uczniów, którzy trafiają do nich na praktyki i staże, postrzegają młodzież, jako posiadającą dużą wiedzę teoretyczną, dobrze znającą się na swojej pracy, grzeczną zdyscyplinowaną, chętną do nauki, odpowiedzialną za materiały, sprzęt i ludzi. Pięć, spośród dwunastu przedsiębiorców stale zatrudnia absolwentów szkoły w swoich firmach i zakładach pracy. Jako deficyty uczniów widzą słabą znajomość języka angielskiego, brak prawa jazdy oraz zbyt niską wiedzę praktyczną, którą należy wzmacniać przez lekcje otwarte z pracodawcami, częstsze wizyty w dużych zakładach pracy, kształcenie praktyczne w przedsiębiorstwach oraz zacieśnianie współpracy szkoły z biznesem lokalnym. Analizując trendy społeczne i gospodarcze w powiecie tczewskim wyróżniono kluczowe branże dla regionu, są nimi między innymi budownictwo, transport i logistyka. Branże te od lat rozwijają się na terenie powiatu dając zatrudnienie największej ilości osób (kluczowi pracodawcy regionu dają zatrudnienie 300 osobom w budownictwie i aż 4000 w branży transportu i logistyki), i z całą pewnością można stwierdzić, że pełnią ważną rolę w rozwoju regionu. Dlatego kluczowy wydaje się rozwój placówki zapewniający stały wzrost kompetencji uczniów w tych kierunkach, poprzez wysoką jakość edukacji, efektywne staże i praktyki oraz dostęp do nowoczesnego wyposażenia w pracowniach przedmiotowych, dzięki temu kształcenie pracowników odpowiadających, pod względem wiedzy i kompetencji, pilnym potrzebom lokalnego rynku pracy.

Wyniki pozostałych ankiet i wywiadów (nauczyciele, rodzice uczniowie) także wskazują na dalszą potrzebę inwestowania w jak najbardziej praktyczne formy zdobywania wiedzy przez uczniów. Większą liczbę praktyk i staży zawodowych w nowoczesnych przedsiębiorstwach, w tym praktyk zagranicznych, pozwalających poznać język obcy zawodowy oraz innowacyjne narzędzia pracy.

6. Zespół Szkół Technicznych im. Komandora Antoniego Garnuszeńskiego w Tczewie

Zespół Szkół Technicznych w Tczewie (dalej: ZST) jest najstarszą szkołą na Pomorzu. W ogólnopolskim rankingu szkół ponadgimnazjalnych w roku 2013 szkoła zajęła wysokie 22 miejsce w rankingu techników województwa pomorskiego. W szkole uczy się obecnie 468 uczniów, a szkoła kształci w sześciu zawodach technicznych:

- technik pojazdów samochodowych;
- technik elektryk;
- technik informatyk;
- technik cyfrowych procesów graficznych;
- technik mechanik - użytkowanie obrabiarek skrawających CNC;
- technik mechatronik;

oraz dwóch zawodowych (Zasadnicza Szkoła Zawodowa):

- mechanik pojazdów samochodowych;
- elektromechanik pojazdów samochodowych.

Prowadzona jest także Policealna Szkoła dla Dorosłych, która nie posiada aktualnie uczniów oraz nie prowadzi naboru.

W całym cyklu kształcenia zawodowego uczniowie odbywają miesięczną praktykę. W szkole uczy aktualnie 33 nauczycieli.

³⁶ Sprawozdanie z pracy komisji przedmiotowej przedmiotów budowlanych – I półrocze 2014/2015.

Wykaz kluczowych pracodawców:

1. Flextronics International Poland Sp. z o.o., Tczew;
2. Eaton Truck Components Sp. z o.o. Tczew;
3. Urząd Miejski w Tczewie;
4. Starostwo Powiatowe w Tczewie;
5. Wydawnictwo Pomorskie Sp. z o.o., Tczew;
6. Wydawnictwo Bernardinum Sp. z o.o., Pelplin;
7. Auto-Centrum S.C., Tczew.

Wszyscy wymienieni powyżej pracodawcy współpracują przy organizacji i odbywaniu praktyk uczniów ZST. Dodatkowo Firma Flextronics wspomaga placówkę w przygotowaniu do wykonywania zawodu technik mechatronik a Firma Eaton do wykonywania zawodu technik mechanik CNC poprzez wspomaganie wysokiej jakości kształcenia, wsparcie w celu zapewnienia odpowiednio przygotowanych kadr nauczycielskich, wsparcie w kwestii wyposażenia sal lekcyjnych oraz pracowni w środki dydaktyczne, wspólne organizowanie wyjazdów studyjnych na teren wymienionych firm w celu zapoznania uczniów oraz nauczycieli z różnorodnymi maszynami oraz zasadami pracy na terenie zakładów, wsparcie w podnoszeniu umiejętności uczniów, zapoznanie z nowoczesnymi metodami oraz narzędziami pracy.

Wyniki egzaminów zawodowych 2013 – 2015**Egzaminy zawodowe – stara formuła**

			2013r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	Technik pojazdów samochodowych	technik pojazdów samochodowych 311[52]	21	21	21	100	66,67	66,67
2	Technik elektryk	technik elektryk 311[08]	14	12	11	75	72,72	66,67
3	Technik informatyk	technik informatyk 312[01]	36	36	32	80,55	81,25	61,11
4	Elektromechanik pojazdów samochodowych	elektromechanik pojazdów samochodowych 724[02]	18	16	15	100	100	93,75
5	Mechanik pojazdów samochodowych	mechanik pojazdów samochodowych 723[04]	20	15	15	86,67	100	86,67

			2014r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdalo część pisemną (%)	zdalo część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	Technik pojazdów samochodowych	technik pojazdów samochodowych 311[52]	18	18	18	100	77,78	77,78
2	Technik elektryk	technik elektryk 311[08]	13	10	10	80	50	50
3	Technik informatyk	technik informatyk 312[01]	17	17	17	88,23	100	88,23
4	Elektromechanik pojazdów samochodowych	elektromechanik pojazdów samochodowych 724[02]	11	11	11	100	100	100
5	Mechanik pojazdów samochodowych	mechanik pojazdów samochodowych 723[04]	18	9	9	66,67	100	66,67

			2015r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdalo część pisemną (%)	zdalo część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	Technik pojazdów samochodowych	technik pojazdów samochodowych 311[52]	28	28	28	39,28	96,42	39,28
2	Technik elektryk	technik elektryk 311[08]	12	12	12	91,67	83,33	83,33
3	Technik informatyk	technik informatyk 312[01]	34	32	32	100	71,87	71,87
4	Technik cyfrowych procesów graficznych	technik cyfrowych procesów graficznych 311[51]	25	25	23	92	8,69	8,69

Egzaminy zawodowe – nowa formuła

			2015r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdalo część pisemną (%)	zdalo część praktyczną (%)	świadcstwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie otrzymało (%)
1	Diagnostowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych	diagnozowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych M.12	13	12	12	0	100	0
2	Diagnostowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych	diagnozowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych M.18	3	3	3	66,67	100	66,67

W latach 2013 – 2015, w starej formule dyplom otrzymało od 8,69% do 100% osób zdających egzaminy (dane w zależności od specjalizacji). Tylko uczniowie zdający egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie elektromechanik pojazdów samochodowych, wszyscy uzyskali dyplom (100% zdawalności). Najniższe wyniki uzyskali uczniowie zdający egzamin potwierdzający kwalifikacje technika procesów graficznych, egzamin zdało tylko 8,69% osób podchodzących do egzaminu.

W 2015 roku dwie grupy uczniów zdawały egzamin w nowej formule. Wśród uczniów zdających egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie elektromechanik pojazdów samochodowych, nikt nie uzyskał świadectwa.

Analiza danych ankietowych

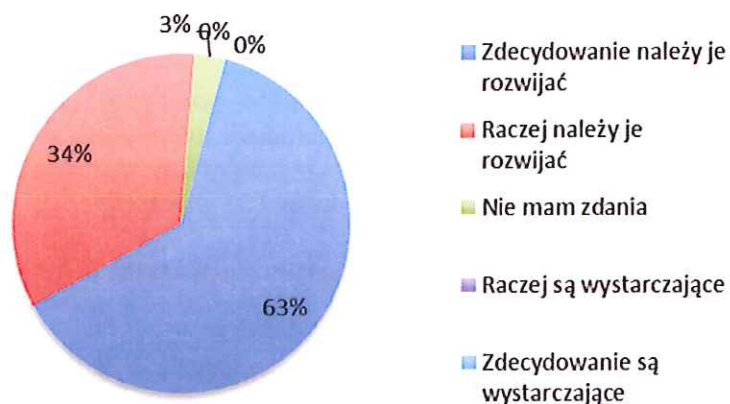
Dane zebrano z ankiet, w których wzięło udział 14 nauczycieli, 7 rodziców, 20 uczniów i 6 przedsiębiorców/pracodawców wywiadu z dyrektorem placówki oraz analizy wewnętrznych dokumentów szkoły. Badani ocenili obszary dotychczasowych działań szkoły/placówki oraz wskazali konkretne działania, których potrzebę rozwijania widzą w ZST w Tczewie.

Analiza każdego z obszarów dotychczasowych działań wraz z postrzeganymi potrzebami wsparcia w danym zakresie (dane ilościowe):

A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

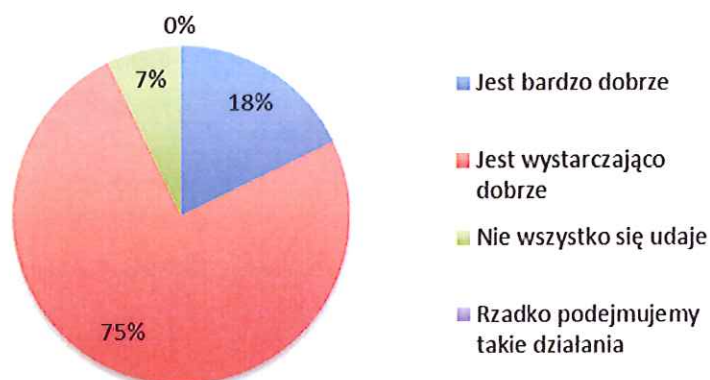

Czy uważasz, że należy rozwijać lub doskonalić te działania?

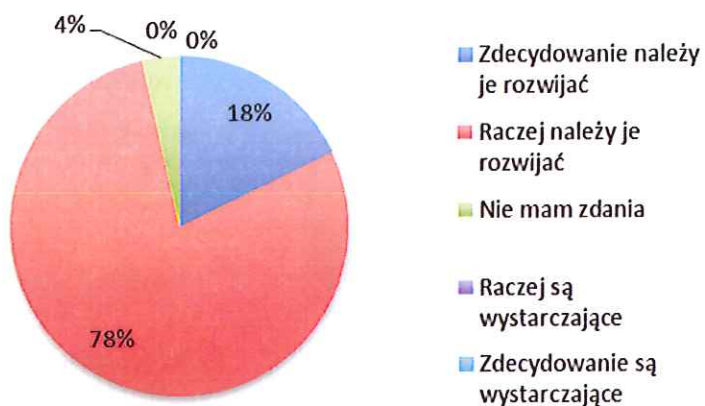

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Jak oceniasz realizację poniższych działań w Twojej szkole?

Czy uważasz, że należy rozwijać lub doskonalić te działania?

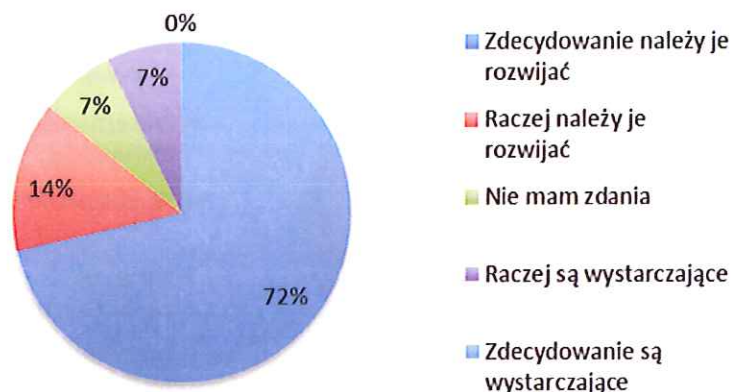

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Jak oceniasz realizację poniższych działań w Twojej szkole?

Czy uważasz, że należy rozwijać lub doskonalić te działania?

Działania placówki dotyczące podnoszenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych przez uczniów są oceniane przez większość badanych, jako niewystarczające – 56% uznało, że w tej dziedzinie nie wszystko się udaje, 38% że są wystarczające, a tylko 6%, że bardzo dobre, dlatego odpowiedzi stwierdzające, że należy wdrożyć dodatkowe działania, uzyskały także przewagę odpowiedzi (63% - zdecydowanie należy je rozwijać, 34% - raczej należy je rozwijać).

Lepiej wypadła ocena doskonalenia przez placówkę kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego. Większość osób uznała, że są one wystarczająco dobre, albo bardzo dobre (75% - jest wystarczająco dobrze, 18% - jest bardzo dobrze). Mimo tej dobrej oceny widzą potrzebę dalszego inwestowania w wiedzę nauczycieli (18% uznało, że zdecydowanie należy je rozwijać, a 78%, że raczej należy je rozwijać).

Ocena wyposażenia pracowni to wynik 86% dla odpowiedzi – nie wszystko się udaje, a ocenia je dobrze tylko 14% respondentów (7% - jest bardzo dobrze, 7% - jest wystarczająco dobrze). Potrzebę doposażenia placówki zgłasza 86% badanych (72% – zdecydowanie należy je rozwijać, 14% - raczej należy je rozwijać).

Wskazania badanych dotyczące konkretnych potrzeb wsparcia:

A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Staże i praktyki realizowane u pracodawców/przedsiębiorców;	<ul style="list-style-type: none"> • Staże i praktyki u pracodawców.
Zajęcia nastawione na zdobycie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności, rozwój kompetencji zawodowych oraz uzyskanie kwalifikacji zawodowych, w tym dodatkowych zajęć specjalistycznych realizowanych we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty, w szczególności z pracodawcami/przedsiębiorcami	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z języka angielskiego zawodowego związanego z branżą ICT i elektronika. • Stworzenie klas patronackich. • Kursy umożliwiające uzyskiwanie dodatkowych umiejętności zawodowych - szkolenia w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ CAD-Edukacja (Solid Edge); ✓ CAM-Edukacja (Edge CAM); ✓ CNC-Edukacja (Zero CNC); ✓ AutoCad stopień I; ✓ AutoCad stopień II; ✓ AutoSim 200; ✓ Norma IPC-A-610;

i środowiskiem akademickim;	<ul style="list-style-type: none"> ✓ lutowanie ręczne w technologii PTH (praktyka); ✓ lutowanie ręczne w technologii SMT (praktyka); ✓ naprawa urządzeń elektronicznych wykonywanych w technologii SMT/PTH; ✓ Windows Operating System Fundamentals: MTA Exam 98-349 lub Windows 10; ✓ Windows Server Administration Fundamentals: MTA Exam 98-365 lub Windows Server 2012; ✓ Security Fundamentals: MTA Exam 98-367 lub Windows 2012. • Wizyty studyjne lub wizyty warsztatowe łączone dla mechatroników oraz techników mechaników obrabiarek CNC. • Warsztaty z zakresu BHP oraz elastycznych procesów produkcyjnych 5S organizowane przez firmę Eaton dla techników mechaników obrabiarek CNC i mechatroników. • Staże u pracodawców z branży ICT i elektronika (między innymi w firmach Eaton, Flextronics).
Potwierdzenie przez uczniów efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Operator wózków widłowych, spawacz metoda 141, 311, 135, 136, 111. • Uprawnienia SEP do 1kV. • Prawo jazdy kat. B.
Zajęcia prowadzone w szkole wyższej, w tym zajęcia laboratoryjne, koła i obozy naukowe;	<ul style="list-style-type: none"> • Wizyty studyjne, wizyty warsztatowe, udział w zajęciach na uczelni: <ul style="list-style-type: none"> ✓ łączone dla mechatroników z podstaw automatyki i robotyki Wydział EIA PG (zajęcia w grupach umożliwiające zapoznanie się z pracą oraz programowaniem robotów i wykorzystanie zdobytej wiedzy w praktyce) oraz dla techników mechaników obrabiarek CNC dotyczące obróbki skrawaniem - Wydział Mechaniczny (zajęcia w grupach umożliwiające wykorzystanie zdobytej wiedzy w praktyce); ✓ łączone dla informatyków oraz cyfrowych procesów graficznych – Wydział ETI PG (zajęcia w grupach umożliwiające wykorzystanie zdobytej wiedzy w praktyce).
Doradztwo edukacyjno-zawodowe.	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłyby wdrożyć szkoła:
Aktualizacja wiedzy i umiejętności dotyczących nauczanego zawodu, zgodnie ze zmianami wynikającymi z postępu technicznego i nowoczesnej organizacji pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs doskonalący z zakresu metod aktywizujących w nauczaniu przedmiotów zawodowych z branży ICT i elektronika, związanych z kierunkami, w których kształci szkoła, np. technik - mechanik - obrabiarek CNC. • Szkolenie - tablice interaktywne, jako narzędzie pracy w procesie efektywnego nauczania przedmiotów zawodowych. • Zajęcia dla nauczycieli z języka angielskiego zawodowego związanego z branżą ICT i elektronika. • Staże nauczycieli u pracodawców z branży ICT i elektronika (między innymi w firmie Eaton, Flextronics). • Staże zagraniczne.
Doskonalenie kompetencji zawodowych w zakresie programów walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej.	<ul style="list-style-type: none"> • Studia podyplomowe/kurs kwalifikacyjny z zakresu fotografii. • Kursy w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ CAD-Edukacja (Solid Edge) - umożliwi zdobycie umiejętności przestrzennego projektowania części maszyn i zespołów maszyn oraz stworzenia rys. technicznych części maszyn i zespołów maszyn związanych z branżą ICT i elektronika;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CAM-Edukacja (Edge CAM) - umożliwia zdobycie umiejętności programowania oraz wizualizacji i symulacji procesów technologicznych; ✓ CNC-Edukacja (Zero CNC) - umożliwia zdobycie umiejętności programowania, wizualizacji i symulacji programu obróbki na maszynach sterowanych numerycznie; ✓ AutoCad stopień I- umożliwia naukę projektowania na płaszczyźnie dla uczniów biorących udział w konkursach jak i uczniów kształcących w branży ICT i elektronika; ✓ AutoCad stopień II - pokazuje możliwości wykorzystania funkcji programu dla uczniów biorących udział w konkursach jak i uczniów kształcących w branży ICT i elektronika; ✓ wykorzystanie Auto Sim 200 - wspomaga naukę hydrauliki i pneumatyki, poszerza wiedzę w tych dziedzinach; ✓ grafika komputerowa. • Szkolenia dla mechatroników i informatyków w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ norma IPC-A-610; ✓ lutowanie ręczne w technologii PTH (PRAKTYKA); ✓ lutowanie ręczne w technologii SMT (PRAKTYKA); ✓ naprawa urządzeń elektronicznych wykonanych w technologii SMT/PTH. • Szkolenia dla informatyków w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Windows Operating System Fundamentals: MTA Exam 98-349 lub Windows 10; ✓ Windows Server Administration Fundamentals: MTA Exam 98-365 lub Windows Server 2012; ✓ Security Fundamentals: MTA Exam 98-367 lub Windows 2012.
--	---

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
<p>Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w celu stworzenia warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa poddasza budynku ZST na potrzeby pracowni specjalistycznych: oraz stworzenie ośrodka egzaminacyjnego + winda i podjazd dla niepełnosprawnych. • Wyposażenie pracowni dla następujących zawodów: <ul style="list-style-type: none"> ✓ technik mechatronik (1 pracownia); ✓ technik mechanik- obrabiarek CNC (1 pracownia); ✓ technik informatyk (2 pracownie); ✓ technik cyfrowych procesów graficznych (2 pracownie); • Podręczniki do biblioteki dla uczniów zawodu technik mechanik – obrabiarki CNC. • Podręczniki do biblioteki dla uczniów w zawodzie technik mechatronik.

Szkoła nie jest w stanie uzupełniać opisanego wyposażenia ze środków własnych.

Podsumowanie badania dla placówki

Placówka uzyskała certyfikat „Wiarygodna Szkoła” w ogólnopolskim programie „Wiarygodna Firma” w kategorii Szkoła 2012/2013. Spełniła warunki określone w regulaminie programu, jako Wiarygodna Szkoła będąca w stanie zabezpieczyć właściwy poziom edukacyjny, wychowawczy i bezpieczeństwo swoim uczniom. ZST jest także wśród 300 najlepszych techników w Polsce, sklasyfikowanych w Rankingu Szkół Ponadgimnazjalnych PERSPEKTYWY 2015 i przysługuje mu tytuł „Brazowej Szkoły 2015”.

Szkola jest dobrze oceniana przez pracodawców w regionie, większość kluczowych przedsiębiorców biorących udział w badaniu stale zatrudnia absolwentów ZST w swoich zakładach pracy. Uczniów postrzegają, jako zaangażowanych i chcących się uczyć, dobrze przygotowanych teoretycznie, znających nomenklaturę zawodową dobrze posługujących się narzędziami i przyrządami specjalistycznymi. Młodzież umie obsługiwać maszyny, na których odbywały się szkolenia, chętnie wykonuje powierzone zadania oraz polecenia instruktorów. Przestrzega zasad BHP.

Należy pamiętać, że analiza trendów społecznych i gospodarczych w powiecie tczewskim wyróżnia kluczowe branże dla regionu, są nimi między innymi ICT i elektronika, oraz motoryzacja. Branże te od lat rozwijają się na terenie Powiatu dając zatrudnienie największej ilości osób (kluczowi pracodawcy regionu dają zatrudnienie 5675 osób w branży ICT i elektroniki oraz aż 4000 w branży transportu i logistyki i motoryzacji), i z całą pewnością można stwierdzić, że pełnią kluczową rolę w rozwoju regionu, dlatego ważne jest wspieranie placówki w rozwoju tych obszarów. Pracodawcy zauważają, brak kierunków kształcenia dopasowanych do ich działalności, przez co muszą zatrudniać absolwentów z zawodów pokrewnych, co stwarza dodatkowe koszty szkolenia pracownika oraz wdrażania go do pracy, zbyt małą ilość godzin nauki praktycznej tak, aby wiedza teoretyczna mogła znaleźć swoje zastosowanie w praktyce, potrzebę organizacji dodatkowych zajęć z przedmiotów mechanicznych i elektrycznych, spotkań z pracodawcami oraz zacieśnienia współpracy z cechem. Na rynku lokalnym zauważają jest ogromny deficyt pracowników w zawodach technicznych, elektronicznych i mechatronicznych w tym wysoko wykwalifikowanych mechaników, operatorów obrabiarek, lakierników, blacharzy samochodowych, elektromechaników pojazdów samochodowych, posiadających wiedzę na odpowiednio wysokim poziomie.

Aby odpowiedzieć na potrzeby pracodawców szkoła prowadzi szerokie badania i analizy wyników egzaminów zewnętrznych uczniów, aby na bieżąco reagować oraz wdrażać działania mające na celu podnoszenie wiedzy i kwalifikacji uczniów, oraz zwiększać liczbę absolwentów kończących szkołę z wysokimi wynikami egzaminów. Przeanalizowane wyniki z roku szkolnego 2012/2013 wskazały na obniżenie zdawalności w klasach technikum w zawodzie technik pojazdów samochodowych, natomiast rezultaty egzaminów ZSZ były lepsze w porównaniu z osiągnięciami w województwie pomorskim, dzięki wdrożeniu w latach poprzednich programu dodatkowych zajęć. Zaplanowano także położenie większego nacisku na przygotowanie do egzaminów praktycznych dla zawodów technicznych³⁷. Działania przyniosły efekt, bo w roku 2013/2014 zdawalność w zawodzie technik pojazdów samochodowych poprawiła się. W stosunku do roku poprzedniego pogorszyła się jednak zdawalność w zawodzie technik pojazdów samochodowych na etapie pisemnym oraz wypadła niekorzystnie w porównaniu do ogólnej zdawalności egzaminu ze średnią województwa pomorskiego, natomiast w zawodzie elektromechanika pojazdów samochodowych stuprocentowa zdawalność była powyżej wyników dla województwa³⁸. Rok 2014/2015 przyniósł radykalne pogorszenie zdawalności w zawodzie technika pojazdów samochodowych na etapie pisemnym i była zgodna z ogólną tendencją w województwie pomorskim. Wyniki w zawodzie mechanika pojazdów samochodowych pozostały na niezmiennym poziomie a w zawodzie elektromechanika pojazdów samochodowych żaden z uczniów nie zdał części pisemnej³⁹. Dokładnej analizie poddawane są także wyniki pozostałych egzaminów zawodowych a działania naprawcze wdrażane na bieżąco.

Jak widać stale działania szkoły przynoszą efekty, jednak konieczne jest dalsze i bardziej wszechstronne dbanie o poprawę niezadowolających wyników poprzez uświadamianie uczniom roli i rangi wyniku egzaminu w planowaniu kariery, poprzez częste spotkania z pracodawcami, wyjazdy studyjne oraz staże i praktyki, dzięki którym zwiększy się także motywacja uczniów oraz zaangażowanie i aktywne uczestnictwo w zajęciach, także tych pozalekcyjnych⁴⁰. Kluczowe wydaje się doposażenie pracowni w nowoczesne narzędzia dydaktyczne.

³⁷ Analiza wyników egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie z roku szkolnego 2012/2013.

³⁸ Analiza wyników egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie z roku szkolnego 2013/2014.

³⁹ Analiza wyników egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie z roku szkolnego 2014/2015.

⁴⁰ Program naprawczy – poprawa wyników egzaminów zawodowych. Program naprawczy dla Zespołu Szkół Technicznych w Tczewie w kierunku poprawy niezadowolających wyników egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

7. Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Swarzędzie

Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących w Swarzędzie (dalej: ZSAiO) jest szkołą średniej wielkości (347 uczniów), która kształci młodzież w kierunkach:

Liceum ogólnokształcące:

- LO przygotowujące do pracy w służbach mundurowych.

Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych:

- nie posiada aktualnie uczniów oraz nie prowadzi naboru.

Technikum:

- technik rolnik TR;
- technik architektury krajobrazu TAK;
- technik żywienia i usług gastronomicznych TŻG;
- technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej TU;
- technik technologii żywności TŻ.

Zasadnicza Szkoła Zawodowa:

- operator maszyn leśnych;
- mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych.

Obecnie w szkole pracuje 46 nauczycieli.

Wykaz kluczowych pracodawców:

1. Amatech Jarosław Poznański, Czarlin;
2. Gospodarstwo Rolne Gurbowicz Piotr, Waćmierz;
3. Przedsiębiorstwo Barpol Sp. z o.o., Barłożno;
4. Gospodarstwo Klaus Bolesław, Zabagno;
5. Gospodarstwo Godlewski Zdzisław, Czarlin;
6. Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe AGRO-KOMPLEKS S.C., Starogard Gdański;
7. Nadleśnictwo Starogard;
8. ProCam Polska Sp. z o.o., Tczew;
9. Grab-Pol Syrkowska & Syrkowski Sp.j., Starogard Gdański;
10. Hurtownia Mega BHP, Tczew;
11. Sendi Sp.j. Hurtownia art. spożywczych, Tczew;
12. Herold Sp.j. Masarnia Herold T.A.E, Zblewo;
13. Piekarnia - Ciastkarnia "Meler" Leszek Meler, Pelplin;
14. Elektro Cal Sp. z o. o., Zajęczkowo;
15. Landzberg Sp. j., Starogard Gdański;
16. Kooperol Sp. z o.o., Zduny;
17. PUH „Chemiroł” Sp. z o.o., Nowy Staw;
18. Pomorskie Centrum Obsługi Rolnictwa Elewator Jabłowo Sp. z o.o., Jabłowo;
19. Szkołka roślin ozdobnych Paweł Pesta, Starogard;
20. Koral S.A., Tczew;
21. Zakład SDOO Radostowo, Radostowo;
22. Agros T J Sp. j., Subkowy;
23. Gospodarstwo A. Łepok ZWIERYNEK 10.

W wymienionych firmach uczniowie klas drugich i trzecich odbywają praktyki zawodowe - 4 tygodniowe. Współpraca z pracodawcami dotyczy tylko praktyk zawodowych.

Wyniki egzaminów zawodowych 2013 – 2015

Egzaminy zawodowe – stara formuła

			2013r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	Technik agrobiznesu	technik agrobiznesu 341[01]	15	15	15	93,3	73,3	66,6
2	Mechanik- operator pojazdów i maszyn rolniczych	mechanik- operator pojazdów i maszyn rolniczych 723[03]	17	17	17	100	100	100
3	Kucharz malej gastronomii	kucharz malej gastronomii 512[05]	22	22	22	72,7	100	72,7

			2014r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	Technik rolnik	technik rolnik 721[05]	12	12	12	100	58,3	58,3
2	Technik agrobiznesu	technik agrobiznesu 341[01]	14	14	14	100	71,4	71,4
3	Mechanik- operator pojazdów i maszyn rolniczych	mechanik- operator pojazdów i maszyn rolniczych 723[03]	22	22	21	100	100	95,4
4	Technik architektury krajobrazu	technik architektury krajobrazu 311[48]	7	7	7	85,7	42,9	42,9

			2015r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Dyplom otrzymało (%)
1	Technik rolnik	technik rolnik 721[05]	16	16	16	100	62,5	62,5
2	Technik agrobiznesu	technik agrobiznesu 341[01]	11	11	11	100	45,5	45,5

Egzaminy zawodowe – nowa formuła

			2015r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie	Nazwa i symbol zawodu	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdalo część pisemną (%)	zdalo część praktyczną (%)	świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie otrzymano (%)
1	mechanik- operator pojazdów i maszyn rolniczych 834103	naprawa pojazdów, maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w rolnictwie M.02	25	25	25	88.0	100.0	88
2	mechanik- operator pojazdów i maszyn rolniczych 834103	użytkowanie maszyn narzędzi i urządzeń stosowanych w rolnictwie M.o1	25	25	25	80	100	80

Wyniki egzaminów w starej formule, w latach 2013 – 2015 rozkładają się od 42,9% do 100%. Najwyższe wyniki uzyskali uczniowie podchodzący w 2013 roku do egzaminu mechanik–operator maszyn rolniczych, uzyskując wynik 100% osób, które uzyskały dyplom, jednak wyniki dla tego egzaminu spadały z każdym rokiem. W 2015 roku (nowa formuła) osiągnęły wynik 88%. Najniższy wynik zanotowano w 2014 roku w grupie zdającej egzamin technika architektury krajobrazu – 42,9%. W 2015 roku zdawalność egzaminów kształtowała się na poziomie 80 % i 88%.

Analiza danych ankietowych

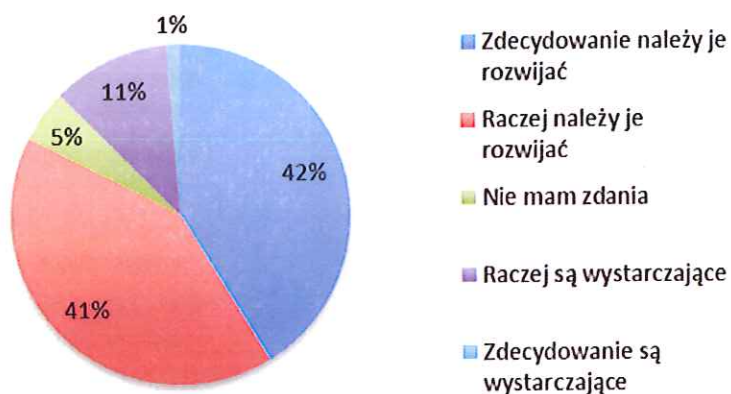
Dane zebrano z ankiet, w których wzięło udział 16 nauczycieli, 14 rodziców, 44 uczniów i 1 przedsiębiorca/pracodawca, wywiadu z dyrektorem placówki oraz analizy wewnętrznych dokumentów szkoły. Badani ocenili obszary dotychczasowych działań szkoły/placówki oraz wskazali konkretne działania, których potrzebę rozwijania widzą w ZSAiO w Swarzędynie.

Analiza każdego z obszarów dotychczasowych działań wraz z postrzeganymi potrzebami wsparcia w danym zakresie (dane ilościowe):

A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

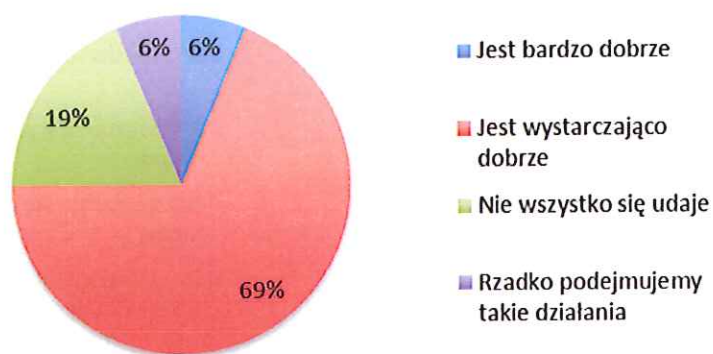

Czy uważasz, że należy rozwijać lub doskonalić te działania?

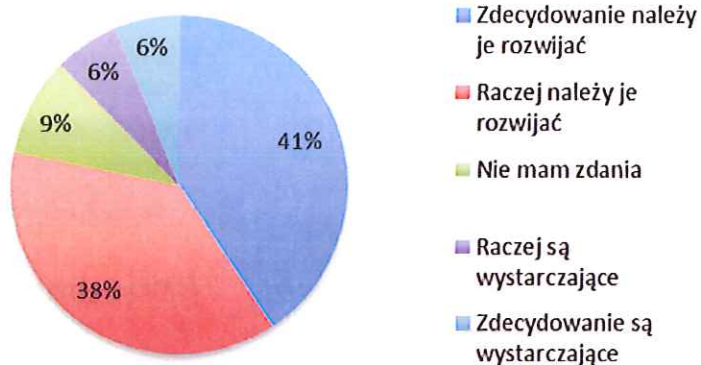

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Jak oceniasz realizację poniższych działań w Twojej szkole?

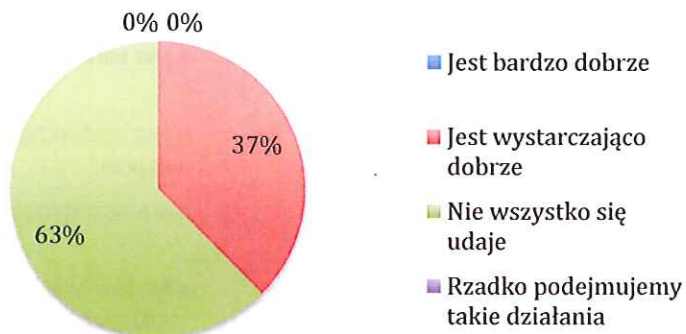

Czy uważasz, że należy rozwijać lub doskonalić te działania?

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Jak oceniasz realizację poniższych działań w Twojej szkole?

49% badanych uznało, że podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów, jest prowadzone w szkole na wystarczająco dobrym poziomie, a 31%, że jednak nie wszystko się udaje. Ponad 80% widzi jednak dalszą potrzebę działania w tym zakresie (42% uważa, że zdecydowanie należy je rozwijać, a 41%, że raczej należy je rozwijać).

W ocenie doskonalenia kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego przez placówkę, panuje duża zgodność. Ponad 75% uznało, że jest bardzo dobrze, lub wystarczająco dobrze (6% - jest bardzo dobrze, 69% - jest wystarczająco dobrze), a w sumie 79% widzi potrzebę dalszego działania na polu rozwoju tych kompetencji (41% - zdecydowanie należy je rozwijać, 38% - raczej należy je rozwijać).

Większość osób (63%) uznaje także, że wyposażenie pracowni i warsztatów szkolnych nie jest wystarczające, a 100% widzi potrzebę dalszych inwestycji w tej dziedzinie (69% - zdecydowanie należy je rozwijać, 31% - raczej należy je rozwijać).

Wskazania badanych dotyczące konkretnych potrzeb wsparcia:

A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Stáže i praktyki realizowane u pracodawców/przedsiębiorców;	<ul style="list-style-type: none"> Praktyki i staże w zakładach pracy. Wyjazdy do nowoczesnych zakładów produkcyjnych.
Zajęcia nastawione na zdobycie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności, rozwój kompetencji zawodowych oraz uzyskanie kwalifikacji zawodowych, w tym dodatkowych zajęć specjalistycznych realizowanych we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty, w szczególności z pracodawcami/przedsiębiorcami i środowiskiem akademickim;	<ul style="list-style-type: none"> Próbne egzaminy zawodowe. Zajęcia projektowe dla uczniów ostatniej klasy.
Potwierdzanie przez uczniów efektów uczenia się pozaformalnego	<ul style="list-style-type: none"> Kurs i warsztaty szkolne dla spawaczy MIG-MAG. Kurs i pracownie szkolne z kasy fiskalnej.

i nieformalnego, w tym dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs operatora wózków widlowych.
Zajęcia prowadzone w szkole wyższej, w tym zajęcia laboratoryjne, koła i obozy naukowe;	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty laboratoryjne na Politechnice Gdańskiej. • Zajęcia na UWM w Olsztynie. • Zajęcia na UTP w Bydgoszczy.
Doradztwo edukacyjno-zawodowe.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjazdy do Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego w Sopocie. • Wyjazdy do Centrum Planowania Kariery przy Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Gdańsku.

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Aktualizacja wiedzy i umiejętności dotyczących nauczanego zawodu, zgodnie ze zmianami wynikającymi z postępu technicznego i nowoczesnej organizacji pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Szkolenia z metodykami. • Szkolenia w zakładach pracy. • Kursy doszkalające.
Doskonalenie kompetencji zawodowych w zakresie programów walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej.	<ul style="list-style-type: none"> • Brak potrzeb w danym zakresie.

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w celu stworzenia warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.	<ul style="list-style-type: none"> • Tunel foliowy lub szklarnia. • Wyposażenie warsztatów: <ul style="list-style-type: none"> ✓ czujnik ciśnienia oleju ON i PB czterosuwowym; ✓ miernik pomiaru ciśnienia sprężania w silniku czterosuwowym benzynowym i dieslu; ✓ czujnik pomiaru sumarycznego na kole kierownicy (LUZ – 1); ✓ analizator spalin; ✓ komplet narzynek i gwintowników; ✓ lutownice kolbowe; ✓ urządzenie do ustawiania geometrii kół; ✓ przyrząd do ustawiania świateł w ciągnikach i samochodach; ✓ podnośnik pneumatyczny samochodowy; ✓ ściągacz do kół ciągnikowych; ✓ przyrząd do badania siły hamowania na hamowni podwoziowej. • Zakup nowoczesnych przyrządów kontrolno-pomiarowych (diagnostycznych). • Programy projektowe i edukacyjne. • Urządzenia do pracowni gastronomicznej (lodówka, zmywarka, miksery, płyta jednopalnikowa indukcyjna). • Sprzęt do pracy w kuchni. • Sprzęt do obsługi klienta w restauracji.

Szkoła nie jest w stanie uzupełniać opisanego wyposażenia ze środków własnych.

Podsumowanie badania dla placówki

Minione lata funkcjonowania szkoły to okres przeobrażeń strukturalnych i zmian organizacyjno-programowych. Zmieniały się koncepcje wychowania, nauczania i podporządkowanie resortowe. W 2014 roku został podpisany list intencyjny pomiędzy ZSAiO a Dyrektorem Regionalnym Lasów Państwowych w Gdańsku i okolicznymi nadleśnictwami, co zaowocowało otwarciem nowego kierunku Zasadniczej Szkoły Zawodowej - Operator Maszyn Leśnych. Uczniowie po ukończeniu szkoły będą zatrudnieni w przedsiębiorstwach leśnych, gospodarstwach szkółkarskich i zakładach pielęgnacji zieleni oraz zakładach usług leśnych. Ciągłe zmiany w kierunkach kształcenia, m.in. powoływanie nowych typów szkół, spowodowane było koniecznością modernizacji systemu kształcenia zawodowego koniecznego do zrealizowania celów edukacyjnych i zadań wynikających z przeobrażeń systemu szkolnictwa zawodowego. Obecny jak i przyszły model kształcenia w ZSAiO uwzględnia nie tylko wymagania oświatowe państwa, dotyczące wszystkich szkół ponadgimnazjalnych, ale także założenia polityki rolnej dotyczące modernizacji i restrukturyzacji rolnictwa w ramach wielofunkcyjnego rozwoju wsi oraz potrzeby kluczowych pracodawców, współpracujących z placówką. Z uwag przekazanych przed przedsiębiorców wynika, że szkoły trafiają osoby, które nie do końca chcą realizować się w profilach, które szkoła w Swarzędzie oferuje swoim kandydatom, co może mieć kluczowy wpływ na zaangażowanie w naukę i późniejsze sukcesy zawodowe. Wskazują także na zbyt małą ilość zajęć praktycznych, co potwierdzają w ankiecie szczególnie uczniowie klas mundurowych. Niestety uczniowie zdający egzaminy zawodowe uzyskują wciąż niezadowalające wyniki, które omawiane są na posiedzeniach Zespołu Przedmiotów Zawodowych. Wnioski z analiz egzaminów za lata 2013–2015 wskazują na wiele działań, które należy wdrażać, aby poprawić zdawalność zarówno na poziomie teoretycznym jak i praktycznym. Zauważalna jest niska frekwencja uczniów, wpływająca na późniejsze braki zarówno w wiedzy praktycznej jak i teoretycznej⁴¹. Przeprowadzane cyklicznie próbne egzaminy zawodowe mają za zadanie uświadomienie uczniom ich braków oraz zaplanowanie dodatkowych zajęć z przedmiotów zawodowych, uzupełniających braki w wiedzy uczniów, jednak dużym problemem jest brak dodatkowego sprzętu do ćwiczeń praktycznych⁴². Aby zwiększyć zainteresowanie uczniów zajęciami, a także posiadany przez nich zakres wiedzy, kluczowe wydaje się doposażenie warsztatów szkolnych (pilnie potrzebny jest tunel foliowy, lub szklarnia, dzięki któremu możliwe będzie prowadzenie zajęć praktycznych w terenie, w sezonie zimowym⁴³). Ważne jest także nawiązanie szerszej współpracy z wzorowymi gospodarstwami rolnymi oraz gospodarstwami rolnymi absolwentów szkoły, w celu zmobilizowania uczniów i pokazania im możliwości, jakie daje zdobycie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie⁴⁴.

Tworząc program naprawczy szkoła stworzyła model rozwoju uczniów, do którego chce dążyć. Uczeń: uczęszcza na zajęcia przedmiotów zawodowych, docenia rangę egzaminu i rolę wyniku egzaminu w planowaniu kariery zawodowej, motywuje siebie i kolegów, uczęszcza i aktywnie uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych z przedmiotów zawodowych, potrafi pracować samodzielnie np. przy opracowaniu zadań metodą projektu, zna procedury egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, zna typy zadań egzaminacyjnych i przykładowe sposoby oceniania takich zadań⁴⁵.

8. Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie

Z dniem 1 września 2014r. Uchwałą Rady Powiatu Tczewskiego, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im Jana Pawła II w Tczewie został przekształcony w Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie. W ramach placówki utworzono Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy.

⁴¹ Protokół z Posiedzenia Zespołu Przedmiotów Zawodowych z dnia 4.06.2013r.

⁴² Protokół z Posiedzenia Zespołu Przedmiotów Zawodowych z dnia 17.09.2014r.

⁴³ Protokół z Posiedzenia Zespołu Przedmiotów Zawodowych z dnia 8.06.2015r.

⁴⁴ Protokół z Posiedzenia Zespołu Przedmiotów Zawodowych z dnia 17.09.2014r.

⁴⁵ Program naprawczy – poprawa wyników egzaminów zawodowych. Program naprawczy dla Zespołu szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Swarzędzie.

Zespół Placówek Specjalnych jest placówką zajmującą się dziećmi i młodzieżą upośledzoną umysłowo. W skład Zespołu wchodzi:

- Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im Jana Pawła II
 - Przedszkole nr 3 Specjalne;
 - Szkoła Podstawowa nr 9 Specjalna - z zespołami edukacyjno – terapeutycznymi;
 - Gimnazjum nr 4 Specjalne – z zespołami edukacyjno – terapeutycznymi;
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 4 Specjalna;
 - Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy;
 - Świetlica;
 - Grupy Wychowawcze.

Łącznie swoim działaniem obejmuje ponad 299 wychowanków.

Dzieci oprócz zajęć dydaktyczno-wychowawczych, mogą korzystać z szeregu form specjalistycznych terapii: fizjoterapii, masażu i hydromasażu, muzykoterapii, logopedii, gimnastyki korekcyjnej, terapii Tomatis, Biofeedback, integracji sensorycznej, dogoterapii, terapii w Sali Doświadczania Świata, Cyberoko, zajęć na basenie. W czasie pobytu na terenie placówki wychowankowie mają zapewnioną specjalistyczną opiekę oligofrenopedagogów, neurologopedów, psychologów, pedagogów, rehabilitantów.

W skład Zespołu Placówek Specjalnych wchodzi Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 4 Specjalna.

Szkoła kształci w następujących zawodach:

- kucharz
- cukiernik
- pracownik pomocniczy obsługi hotelowej

Główni pracodawcy współpracujący z placówką:

1. Restauracja "Carina", Tczew
2. Bar "Kasia", Tczew
3. Centrum Aktywizacji Osób Niepełnosprawnych, Tczew

W szkole zawodowej uczy się 43 uczniów i uczy w niej 30 nauczycieli.

Na terenie placówki funkcjonują Grupy Wychowawcze, które zapewniają na terenie internatu opiekę dla ok. 30 wychowanków.

W Zespole Placówek Specjalnych zatrudnionych jest ponad 200 pracowników, z czego ponad 120 to kadra pedagogiczna.

Nauczyciele są odpowiednio przygotowani do prowadzenia wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a kształcenie zawodowe jest odpowiednio dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów.

Na podstawie diagnozy potrzeb prowadzonych przez nauczycieli i terapeutów placówki na spotkaniach w ramach Rady Pedagogicznej oraz Zespołów do Spraw Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej stwierdzono, iż na wszystkich poziomach edukacji zawodowej dostosowuje się zasady i metody pracy do indywidualnych potrzeb ucznia, opracowując jednocześnie indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne.

Prowadzona obserwacja, analiza wykazały, że realizowany w placówce program rewalidacyjny, terapeutyczny i rehabilitacyjny uwzględnia zarówno potrzeby wynikające z realizacji podstawy programowej, planu wychowawczego, planu profilaktyki oraz potrzeby poszczególnych uczniów.

Zajęcia zmierzające do wyrównywania szans edukacyjnych uwzględniają faktyczne potrzeby i wskazania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.

Nauczyciele przedmiotowi i wychowawcy, przeprowadzając coroczną analizę wyników sprawdzianu i egzaminów zawodowych uczniów, zauważają, że wyniki te są adekwatne do indywidualnych możliwości i umiejętności ucznia. Pozwala to wnioskować, iż proces edukacji przebiega efektywnie, a uczniowie osiągają optymalne wyniki nauczania.

Opracowując Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne i prowadząc na bieżąco obserwację potrzeb uczniów zespół pracowników pedagogicznych i terapeutycznych zauważono rosnącą potrzebę w zakresie zajęć specjalistycznych dotyczących ich dysfunkcji oraz potrzeb. Maksymalne usprawnianie wszystkich funkcji psychicznych i fizycznych może skutecznie wypłynąć na lepszą jakość przyszłego, dorosłego życia ucznia, a optymalne korygowanie zaburzonych funkcji podniesie w ocenie indywidualnej jego możliwości i umiejętności.

Z uwagi na obserwowany wzrost zaburzeń zachowania i emocji u uczniów wskazana jest jak najszerzej rozumiana potrzeba indywidualnej, systematycznej i długoterminowej pracy w celu eliminowania i korygowania zachowań niepożądanych. Zajęcia ukierunkowane na niwelowanie deficytów rozwojowych umożliwiają lepszy rozwój i pełniejsze funkcjonowanie w społeczeństwie.

9. Zespół Kształcenia Zawodowego w Tczewie

W skład Zespołu Kształcenia Zawodowego (dalej: ZKZ) wchodzi następujące placówki oświatowe: Centrum Kształcenia Praktycznego (CKP) i Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego (ODiDZ) oraz Gimnazjum Nr 5 z Oddziałami Przynoszącymi do Pracy.

1. Działalność w ramach Centrum Kształcenia Praktycznego to przede wszystkim organizacja i prowadzenie kształcenia praktycznego dla uczniów szkół zawodowych i techników powiatu tczewskiego. Obecnie w ramach CKP realizowane jest kształcenie praktyczne dla ok. 300 uczniów w następujących zawodach:
 - mechanik pojazdów samochodowych;
 - elektromechanik pojazdów samochodowych;
 - fryzjer;
 - technik budownictwa;
 - technik elektryk;
 - technik mechanik pojazdów samochodowych;
 - technik mechanik-operator obrabiarek CNC;
 - technik usług fryzjerskich;
 - technik usług sanitarnych.

Uczniowie ci kształcą się w następujących szkołach:

- Zespół Szkół Budowlanych i Odzieżowych w Tczewie;
 - Zespół Szkół Technicznych w Tczewie;
 - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie.
2. Działalność Ośrodka Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego to doksztalcanie teoretyczne w zawodzie dla uczniów powiatu tczewskiego oraz powiatów ościennych. Obecnie przeprowadzamy teoretyczne doksztalcanie zawodowe dla uczniów z ponad 20 szkół:
 - Prywatne Centrum Edukacyjne "Marmołowski", Bytów;
 - Powiatowy Zespół Szkół Nr 3, Kościerzyna;
 - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4, Malbork;
 - Zespół Szkół Nr 2 - Nowy Dwór Gdański;
 - Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Puck;
 - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, Kłanino;
 - Zespół Szkół Publicznych Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Skarszewy;
 - Zespół Kształcenia i Wychowania, Stara Kiszewa;
 - Zespół Szkół Zawodowych, Starogard Gd.;
 - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, Skórcz;
 - Zespół Szkół Zawodowych, Barlewicki;

- Zespół Szkół, Dzierzgoń;
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, Reda;
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, Gniew;
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, Pelplin;
- Zespół Szkół Budowlano Odzieżowych, Tczew;
- Zespół Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich, Tczew;
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Tczew;
- Zespół Szkół Technicznych, Kartuzy;
- Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących, Żukowo;
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, Somonino.

Placówka stwarza możliwość nauki w 28 zawodach:

- mechanik pojazdów samochodowych;
- ślusarz;
- mechanik – monter maszyn i urządzeń;
- blacharz samochodowy;
- blacharz;
- lakiernik;
- operator obrabiarek skrawających;
- elektromechanik pojazdów samochodowych;
- elektromechanik;
- elektryk;
- monter –elektronik;
- sprzedawca;
- kucharz;
- cukiernik;
- piekarz;
- wędliniarz;
- fryzjer;
- murarz – tynkarz;
- kamieniarz;
- monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie;
- monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych;
- cieśla;
- dekarz;
- stolarz;
- tapicer;
- krawiec;
- rolnik;
- monter kadłubów okrętowych.

Dokształcanie teoretyczne prowadzone jest w formie turnusów (miesięcznych kursów w wymiarze 136 godz.) lub konsultacji – 28 godz.

Liczba uczniów korzystająca z usług ODiDZ - to ok. 1700 w ciągu całego roku szkolnego.

Wykaz kluczowych pracodawców:

1. Eaton Truck Components Sp. z o.o., Tczew – wycieczka techniczna dla uczniów ODiDZ (kl. II operator obrabiarek skrawających);
2. APATOR METRIX S.A., Tczew - wycieczka techniczna dla uczniów ODiDZ (kl. II monter instalacji i urządzeń sanitarnych);

3. MARTIN BRAUN sp. z o.o., Warszawa - pokaz cukierniczy dla uczniów ODiDZ;
4. AMBASADOR 92 sp. z o.o. Sp. k., Piaseczno - pokaz cukierniczy dla uczniów ODiDZ;
5. Grupa LOTOS S.A., Warszawa – sponsor Europejskiego Dnia Bez Samochodu;
6. Fundacja ECD – Edukacyjne Centrum Doskonalenia w Gdańsku – udział uczniów ZKZ w projekcie SZKOŁA + BIZNES – Współpraca na Rzecz Rozwoju Kadr ICT w Woj. Pomorskim;
7. Flextronics International Poland Sp. z o.o., Tczew - sponsoring – wyposażenie pracowni technik lutowania, współudział w opracowaniu programów nauczania i programów kursowych;
10. Gardner Aerospace Tczew Sp. z o.o., Tczew - współudział w organizacji grup kursowych;
8. Stocznia CRIST S.A., Gdańsk – sponsoring w wyposażeniu pracowni spawania (zakup prasy hydraulicznej), udział w wyposażeniu pracowni w materiały spawalnicze;
9. MIKROSTYK S.A, Gniew, FAMA Sp. z o.o., Gniew, FLEXTRONICS S.A., AUTO COMPLEX – Stanisław Dziubiński – opracowanie tablic kompetencji zawodowych;
11. WELLA POLSKA SP z o.o., Warszawa – sponsoring w konkursie fryzjerskim;
10. Regionalna Izba Gospodarcza - wsparcie kształcenia zawodowego - Forum Edukacji Zawodowej.

Wyniki egzaminów zawodowych 2013 – 2015

Egzaminy zawodowe – nowa formuła

			2015r.					
			Liczba osób przystępujących do egzaminu			Zdawalność		
Lp.	Nazwa kwalifikacji	Nazwa i symbol zawodu, w którym wyodrębniono daną kwalifikację	liczba absolwentów	przystąpiło do części pisemnej	przystąpiło do części praktycznej	zdało część pisemną (%)	zdało część praktyczną (%)	Świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie otrzymało (%)
1	zabiegów fryzjerskich A19	technik usług fryzjerskich 514105	12	10	10	100	100	100
2	sporządzanie potraw i napojów T06	kucharz 512001	11	11	11	45	100	45

Placówka w lutym 2014 roku otworzyła własny nabór na Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe, pierwsi absolwenci zdawali egzaminy w 2015 roku w nowej formule egzaminów. Wszyscy absolwenci podchodzący do egzaminu technika usług fryzjerskich uzyskali świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie, wśród osób podchodzących do egzaminu kucharza było to 45% zdających.

Analiza danych ankietowych

Dane zebrano z ankiet, w których wzięło udział 15 nauczycieli, 35 uczniów i 1 przedsiębiorca/pracodawca, wywiadu z dyrektorem placówki oraz analizy wewnętrznych dokumentów szkoły. Badani ocenili obszary dotychczasowych działań szkoły/placówki oraz wskazali konkretne działania, których potrzebę rozwijania widzą w ZKZ w Tczewie.

Analiza każdego z obszarów dotychczasowych działań wraz z postrzeganymi potrzebami wsparcia w danym zakresie (dane ilościowe):

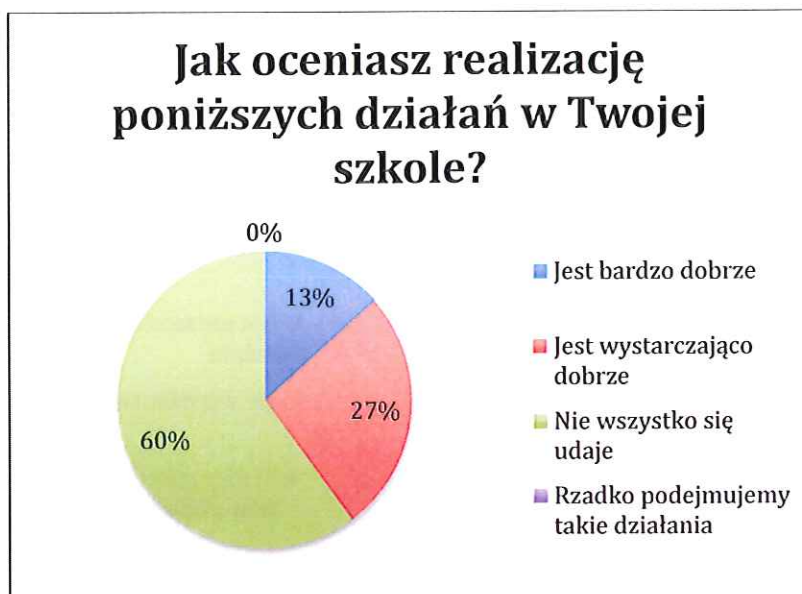
A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Ocena badanych, dotycząca podnoszenia umiejętności i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych przez uczniów jest podzielona. Większość, czyli 57% uznała, że jest dobrze, lub wystarczająco dobrze (13% – jest bardzo dobrze, 44% - jest wystarczająco dobrze), ale aż 43% nie ocenia sytuacji, jako idealnej (24% - nie wszystko się udaje, 19% - rzadko podejmujemy takie działania) i aż 68% respondentów widzi potrzebę wdrażania dodatkowych działań w tym zakresie.

Opinia na temat doskonalenia kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego także nie jest do końca identyczna. Choć 77% ocenia ją, jako dobrą (27% - jest bardzo dobrze, 50% - jest wystarczająco dobrze), to nadal 23% widzi w tej dziedzinie braki (20% - nie wszystko się udaje, 3% - rzadko podejmujemy takie działania). Aż 83% widzi potrzebę dalszych działań w tym zakresie (56% - zdecydowanie należy je rozwijać, 27% - raczej należy je rozwijać).

Respondenci uzyskali zgodność przy ocenie wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych. 100% uważa, że zdecydowanie lub raczej należy je rozwijać (87% - zdecydowanie należy je rozwijać, 13% – raczej należy je rozwijać), a 60% uważa, że w tym zakresie nie wszystko w placówce się udaje.

Wyposażenie pracowni uznaje za dobre lub wystarczające 40% badanych (13- jest bardzo dobrze, 27% - jest wystarczająco dobrze).

Wskazania badanych dotyczące konkretnych potrzeb wsparcia:

A. Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Stáže i praktyki realizowane u pracodawców/przedsiębiorców;	<ul style="list-style-type: none"> • Brak potrzeb w danym zakresie.
Zajęcia nastawione na zdobycie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności, rozwój kompetencji zawodowych oraz uzyskanie kwalifikacji zawodowych, w tym dodatkowych zajęć specjalistycznych realizowanych we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty, w szczególności z pracodawcami/przedsiębiorcami i środowiskiem akademickim;	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z pracodawcami w zakresie zajęć praktycznych w branży mechanicznej i budowlanej. • Wizyty studyjne: <ul style="list-style-type: none"> ✓ u pracodawców; ✓ do firm w celu zapoznania uczniów z wyposażeniem branżowym w danym zawodzie oraz nowinkami technicznymi. • Dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, rozszerzające zakres wiedzy i umiejętności (kółka: fryzjerskie, budowlane, mechanika pojazdów samochodowych). • Prezentacja sprzętu diagnostycznego przez producenta. • Możliwość uzyskania dodatkowych kwalifikacji (kursy spawania, operatora wózków widlowych, SEP, prawo jazdy kat. B). • Prowadzenie działalności usługowej dla podmiotów zewnętrznych. • Zajęcia w formie pokazu, ćwiczeń i samodzielnej pracy na obrabiarkach CNC. • Przeprowadzanie próbnych egzaminów zawodowych w zakresie zdobywanych kwalifikacji.
Potwierdzanie przez uczniów efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Kursy wózków jezdniowych. • Kursy spawalnicze. • Kursy na prawo jazdy kat.B. • Kursy wulkanizatora. • Kursy z dziedziny budownictwa. • Kursy SEP. • Działalność gospodarcza w firmie symulacyjnej. • Nauka z obsługi platformy modle.
Zajęcia prowadzone w szkole wyższej, w tym zajęcia laboratoryjne, koła i obozy naukowe;	<ul style="list-style-type: none"> • Brak potrzeb w danym zakresie.
Doradztwo edukacyjno-zawodowe.	<ul style="list-style-type: none"> • Zadania w zakresie poradnictwa zawodowego: <ul style="list-style-type: none"> ✓ systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej; ✓ gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych; ✓ prowadzenie działalności informacyjno-doradczej; ✓ udzielanie indywidualnych porad uczniom i ich rodzicom; ✓ prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej; ✓ współpraca z instytucjami wspierającymi system doradztwa zawodowego, w szczególności z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom; ✓ pomoc i udostępnianie informacji o szkołach wyższych i

	<p>systemie kształcenia ustawicznego;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ współpraca wszystkich pracowników w celu realizacji zadań. <ul style="list-style-type: none"> • Zadania szczegółowe: <ul style="list-style-type: none"> a) w zakresie pracy z młodzieżą: <ul style="list-style-type: none"> ✓ kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron; ✓ wyzwalamie wewnętrznego potencjału uczniów; ✓ rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie; ✓ przełamywanie barier emocjonalnych; ✓ wyrabianie szacunku dla samego siebie; ✓ planowanie własnego rozwoju; ✓ konfrontacja samooceny z wymaganiami szkół i zawodów; ✓ poznanie możliwości form zatrudnienia; ✓ zdobycie umiejętności przygotowania i pisania dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy; ✓ zdobycie umiejętności pozytywnej autoprezentacji; ✓ zdobycie umiejętności przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej; ✓ rozszerzenie zasobu informacji na temat sposobów poszukiwania pracy; ✓ poznanie lokalnego rynku pracy; ✓ poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego; ✓ reorientacja zawodowa w przypadku stwierdzenia niewłaściwego wyboru zawodu; ✓ rozwijanie świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność). b) w zakresie pracy z rodzicami: <ul style="list-style-type: none"> ✓ podniesienie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi; ✓ doskonalenie umiejętności wychowawczych; ✓ wypracowanie form wspierania uczniów w wyborze ich dalszej drogi życiowej. c) w zakresie współpracy z nauczycielami: <ul style="list-style-type: none"> ✓ uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej; ✓ lepsze rozpoznanie potrzeb uczniów, ich poglądów wobec szkoły i rynku pracy; ✓ nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.
--	--

B. Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Aktualizacja wiedzy i umiejętności dotyczących nauczanego zawodu, zgodnie ze zmianami wynikającymi z postępu technicznego i nowoczesnej organizacji pracy;	<ul style="list-style-type: none"> • Poglębianie wiedzy teoretycznej i praktycznej w zakładach pracy. • Szkolenia w ramach kursów dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu. • Kursy w Wojskowej Akademii Technicznej w dziedzinie obsługi pojazdów samochodowych. • Kursy języka angielskiego zawodowego. • Kursy AutoCAD-a. • Studia podyplomowe w uczelni technicznej – mechatronika. • Przegląd fachowej prasy technicznej i branżowych stron internetowych. • Poglębianie wiedzy w ramach szkoleniowych rad pedagogicznych.
Doskonalenie kompetencji	<ul style="list-style-type: none"> • Dyplomy szkół wyższych, dyplomy studiów podyplomowych.

zawodowych w zakresie programów walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej.	<ul style="list-style-type: none"> • Certyfikaty szkoleń, świadectwa ukończonych kursów. • Wyniki uzyskiwane przez absolwentów na egzaminach potwierdzających zdobyte kwalifikacje w zawodzie organizowane przez OKE.
---	---

C. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych.

Wybrane obszary pracy szkoły:	Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła:
Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w celu stworzenia warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyposażenie ośrodka egzaminacyjnego zgodnie z wymogami nowej podstawy programowej i zaleceniami Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. • Wyposażenie pracowni do nauki w zawodach: <ul style="list-style-type: none"> ✓ mechanik pojazdów samochodowych; ✓ elektromechanik pojazdów samochodowych; ✓ elektryk; ✓ fryzjer; ✓ kosmetyczka. • Wyposażenie pracowni budowanej i pracowni obrabiarek sterowanych numerycznie.

Szkoła nie jest w stanie uzupełniać opisanego wyposażenia ze środków własnych.

Podsumowanie badania dla placówki

Zespół Kształcenia Zawodowego w Tczewie powstał na mocy uchwały Rady Powiatu Tczewskiego we wrześniu 2004 roku. W skład zespołu wchodzi dwie placówki oświatowe: Centrum Kształcenia Praktycznego (CKP) realizujące szkolenia oraz prowadzące Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe (KKZ) i Ośrodek Doksztalania i Doskonalenia Zawodowego (ODiDZ)⁴⁶. W maju 2015 roku, w ramach ZKZ powołano Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU), które ma uzupełnić ofertę kształcenia ustawicznego osób dorosłych.

Osiągnięcie sukcesu w zakresie odpowiadania na potrzeby lokalnego i regionalnego rynku pracy ZKZ zawdzięcza ciąglemu dopasowywaniu oferty Zespołu w partnerstwie ze szkołami i pracodawcami oraz nieustannie modernizowanym pracowniom i laboratoriom. Placówka opracowała projekt utworzenia nowych i doposażenia istniejących pracowni kształcenia w zawodach zgodnych z branżami kluczowymi dla regionu w ramach działania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa pomorskiego pod nazwą „Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynku pracy”⁴⁷. Analiza trendów społecznych i gospodarczych, diagnoza potrzeb uczniów, nauczycieli, istniejącego potencjału szkół oraz konsultacje z pracodawcami, jako kluczowe branże w Powiecie wskazała: ICT i elektronikę, branżę budowlaną, transport, logistykę i motoryzację (transport i logistyka), turystykę, sport i rekreację. Jednocześnie Organ Prowadzący Powiatu Tczewskiego, dokonując wyboru placówek, które będą pełniły wiodącą rolę w kształceniu w ramach wybranych branż, wybrał między innymi ZKZ, na którym zamierza oprzeć ciężar związany z zaspokojeniem potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Szkoła przygotowując się na czekające ją wyzwania przeanalizowała swoje mocne i słabe strony uznając, że mocną stroną placówki jest: posiadanie własnego zaplecza technicznego, uznanej marki, wysokiej jakości świadczonych usług, znaczącego stopnia dywersyfikacji firmy, współpraca z pracodawcami, a za słabe strony: brak własnego zaplecza noclegowego, brak możliwości prowadzenia własnego naboru i niedostateczny stan infrastruktury⁴⁸. Kluczowe wydaje się wdrożenie

⁴⁶ Strategia Rozwoju Zespołu Kształcenia Zawodowego w Tczewie do roku 2018.

⁴⁷ Docelowy model biznesu Zespołu Kształcenia Zawodowego – perspektywa przyszłości.

⁴⁸ Analiza pozycji strategicznej – SWOT Zespołu Kształcenia Zawodowego w Tczewie 2015.

pilnych działań zmierzających do unowocześnienia zaplecza technologicznego CKP w zakresie pracowni specjalistycznych dla kształcenia w branżach kluczowych. W związku z otwarciem od września 2015 roku nowego kierunku, jakim jest technik mechatronik, istnieje potrzeba utworzenia pracowni mechatronicznej. Ponadto ze względu na postępujący rozwój technologii, konieczne jest doposażenie pracowni technologicznej oraz jej udoskonalenie na potrzeby uczniów kierunku technik mechanik oraz stworzenie nowej pracowni konstrukcyjno-technologicznej. Pracownie informatyczne oraz dla procesów graficznych powinny zostać doposażone, by stworzyć ośrodek egzaminacyjny dla kolejnych kwalifikacji. Ponadto kluczowi pracodawcy, współpracujący z placówką zwracają uwagę, na niską ich zdaniem kreatywność i elastyczność uczniów oraz niewystarczającą samodzielność w wykonywanych obowiązkach.

W celu polepszenia sytuacji dotyczącej wyników nauczania należy ponadto: zwiększyć ilość godzin turnusowych, zmniejszyć ilość uczniów w pełnych grupach turnusowych, podnieść minimalną, wymaganą frekwencję na zajęciach, doposażyć placówkę w nowoczesne pomoce interaktywne oraz podręczniki, zwiększyć ilość szkoleń branżowych dla nauczycieli⁴⁹.

6. ANALIZA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Na poziomie regionalnym analizą objęte zostały następujące dokumenty:

- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020;
- Regionalny Program Strategiczny w zakresie aktywności zawodowej i społecznej „Aktywni Pomorzanie 2020”.

Przeanalizowano także dokumenty strategiczne przyjęte na poziomie lokalnym:

- Strategia Rozwoju Powiatu Tczewskiego 2007-2020;
- Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego 2014-2020;

6.1. Analiza na poziomie regionalnym

Województwo pomorskie jest średnią pod względem wielkości i siły gospodarką w relatywnie stabilnej pozycji w stosunku do innych polskich regionów. Cechuje je wysoka aktywność gospodarcza mieszkańców wyrażona m.in. dużą liczbą MŚP na tysiąc osób (4 miejsce w kraju) oraz znacznymi nakładami inwestycyjnymi, w tym w sektorze przedsiębiorstw (również 4 lokata), tworzącymi się strukturami klastrowymi, a także wysokimi na tle kraju nakładami przypadającymi na jedno przedsiębiorstwo przemysłowe prowadzące działalność innowacyjną (3 miejsce w Polsce). Gospodarka regionu, zarówno pod względem zatrudnienia, jak też kreowanej wartości, ma orientację usługową, przy zachowaniu silnej pozycji niektórych gałęzi przemysłu. Do branż szczególnie rozwiniętych w województwie zalicza się m.in. związane z morzem, petrochemiczną, elektromaszynową, drzewno-meblarską, spożywczą oraz turystyczną. W stosunku do innych regionów, Pomorskie wyróżnia się także najwyższym przyrostem naturalnym (głównie w gminach położonych na Kaszubach) i dodatnim saldem migracji (3 w skali kraju). Skutkuje to najwyższym w Polsce rzeczywistym przyrostem liczby ludności. Mieszkańcy regionu są też relatywnie młodszy niż średnio w kraju, co ma duże znaczenie dla rynku pracy. Rozpoczął się już jednak proces starzenia się społeczeństwa, będzie on przebiegał łagodniej niż w innych regionach.

Pomorskie nie należy niestety do kluczowych polskich regionów przyciągających duże inwestycje gospodarcze. Decydują o tym czynniki natury infrastrukturalnej, instytucjonalnej, wizerunkowej, jak też chłonność rynku, dostępność wykwalifikowanych pracowników, a także rosnąca konkurencja ze strony innych regionów i państw. Ponadto niska jakość i skuteczność oferty kierowanej do inwestorów zewnętrznych, w tym słabość rozwiązań systemowych, ogranicza możliwość lokowania inwestycji

⁴⁹ Wnioski z protokołów posiedzenia Zespołów Przedmiotowych (branża mechaniczna, elektryczna, budowlana, handlowo-usługowa) przy Ośrodku Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego w Tczewie.

w branżach o największym potencjale rozwoju, do których zalicza się m.in. technologie informacyjne i komunikacyjne, branżę farmaceutyczną i kosmetyczną, biotechnologię, logistykę, technologie off-shore, energetykę, usługi biznesowe i przemysły kreatywne.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 wskazuje, iż istotną barierą rozwojową regionu jest utrzymujący się niedostateczny poziom zatrudnienia mieszkańców. Przekłada się to na znaczną populację biernych zawodowo i wysoki poziom bezrobocia oraz wciąż wyższy niż średnio w kraju odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Te niekorzystne zjawiska wzmacniane są przez silnie zróżnicowany geograficznie popyt na pracę oraz niską mobilność zawodową i przestrzenną mieszkańców. Nakłada się na to malejąca liczba osób wchodzących na rynek pracy (do 2020 r. liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszy się o ok. 90 tys.), co może doprowadzić do deficytu zasobów pracy w niektórych branżach kluczowych w rozwoju regionu.

Województwo pomorskie jest jednym z czterech województw, w których liczba ludności będzie rosła w kilku kolejnych latach (pozostałe województwa to: małopolskie, mazowieckie, wielkopolskie). W województwie pomorskim w 2013 r. liczba ludności wyniosła 2 296 tys. osób. W roku 2020 liczba ta osiągnie poziom o 1,2% wyższy. Prognozowany wzrost generowany będzie jedynie przez wzrastającą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, wielkość zasobów pracy (wiek produkcyjny) będzie maleć – w 2020 r. o 1,2% w stosunku do roku 2013. Tym samym na niekorzyść zacznie się zmieniać struktura ludności województwa według wieku – udział ludności w wieku produkcyjnym będzie spadać (w 2013 r. wyniósł 63,7%, w 2020 r. wyniesie – 62,2%), zaś ludności w wieku poprodukcyjnym rosnąć (odpowiednio 16,7% i 18,7%)⁵⁰.

Tendencje demograficzne wpłyną na zmianę struktury popytu na usługi edukacyjne, z których coraz intensywniej korzystać będą osoby chcące doskonalić swoje kwalifikacje zawodowe. Zgodnie z prognozą Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w województwie pomorskim aż do roku 2020 liczba pracujących ma się stopniowo zwiększać - w 2013 r. wynosiła 913,8 tys. do 2020 r. ma być wyższa o 6,0% (odnotowywany wzrost ma być najwyższy wśród województw). Szczególnie dynamicznie zwiększać ma się w Pomorskiem liczba pracowników w zawodach z grupy technicy i inny średni personel (w 2013 r. – 105,1 tys. osób) – o 33,0% do 2020 r. Z kolei liczba pracowników biurowych, których w 2013 r. było w województwie 62,2 tys., w okresie objętym prognozą znacznie się zmniejszy – o 29,0% do 2020 r. Mimo obserwowanych zmian największą grupą zawodową w województwie pozostaną specjaliści (w 2013 r. – 183,3 tys. osób), których udział dodatkowo będzie systematycznie wzrastać – z 20,1% w 2013 r. do 24,0% w roku 2020⁵¹.

Konieczne jest zatem stale monitorowanie zapotrzebowania na zawody na regionalnym rynku pracy województwa pomorskiego. Obowiązek prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma na celu zapewnienie bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy. Pozwala na określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowej na lokalnych i regionalnym rynku pracy oraz ułatwia formułowanie na tej podstawie wniosków i krótkookresowych prognoz⁵². Analiza rejestracji bezrobotnych w województwie pomorskim wskazała, że podobnie jak w roku poprzednim w 2014 r. najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się w zawodach: sprzedawca (11 002 osoby), ślusarz (2 767 osób) oraz technik ekonomista (2 458 osób). Zawody te były zawodami nadwyżkowymi, tzn. rejestrujących się bezrobotnych w tych zawodach było więcej niż zgłoszonych miejsc pracy w tych zawodach. Na liście wystąpiły jedynie dwa zawody, w których liczba miejsc pracy znacząco przeważała nad liczbą bezrobotnych, tzn. zawody miały charakter deficytowy – zawodami tymi były technik prac biurowych i robotnik gospodarczy. Z kolei równowagę między liczbą rejestracji bezrobotnych i liczbą zgłoszonych miejsc pracy odnotowano w przypadku zawodów robotnik budowlany i sprzątaczką biurową⁵³.

Połowa zgłoszonych w 2014 r. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej pochodziła z sektora usług – 34 818 miejsc (51,1%), częściej niż co piąte z przemysłu – 15 398 miejsc (22,6%).

⁵⁰ Regionalny Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia Dla Województwa Pomorskiego Na Rok 2015.

⁵¹ Regionalny Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia Dla Województwa Pomorskiego Na Rok 2015.

⁵² Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych w Województwie Pomorskim w 2014 r.

⁵³ Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych w Województwie Pomorskim w 2014 r.

Znaczną liczbę miejsc zgłosili również pracodawcy z sektora handlu – 9 078 miejsc (13,3%) oraz budownictwa – 8 202 miejsca (12,0%). Najmniej miejsc pracy pochodziło z rolnictwa – 596 miejsc (0,9%). Najwięcej wolnych miejsc pracy dotyczyło Gdańska (9 593 miejsca, tj. 14,1% ogółu miejsc w województwie), Słupska (5 931 miejsc, tj. 8,7%) oraz powiatu tczewskiego (5 820 miejsc, tj. 8,5%). Pomimo że część zawodów, takich jak magazynier, ma charakter nadwyżkowy, to jednocześnie badania wskazują, że grupa zawodów Magazynierzy i pokrewni, była w 2014 r. grupą silnie deficytową (6. miejsce w rankingu deficytowości, rozumianej jako odczuwanie przez pracodawców trudności w rekrutacji odpowiednich pracowników), na którą jednocześnie występowało największe zapotrzebowanie. Wszystkie te informacje mogą świadczyć o niewystarczających dla pracodawców kompetencjach osób bezrobotnych⁵⁴.

Wpływ na to może mieć fakt, że Pomorskie cechuje się niską jakością kształcenia na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym, co sprawia że jest niedostosowane do potrzeb rynku pracy. System edukacyjny (na wszystkich jego poziomach) nie jest dotychczas efektywnie wykorzystany i zaangażowany w zaspokajanie potrzeb rynku pracy i kreowanie atrakcyjnego kapitału ludzkiego. Jednocześnie nie stymuluje on rozwoju aktywności społecznej mieszkańców. Zróżnicowany przestrzennie dostęp do przedszkoli skutkuje niskim poziomem udziału dzieci w edukacji przedszkolnej. Może to sprzyjać tworzeniu się nierówności edukacyjnych, ograniczeniu możliwości zdobycia kompetencji społecznych i w konsekwencji pogorszeniu perspektyw na rynku pracy. Problemem są również luki kompetencyjne pomorskich uczniów. Świadczą o tym pogarszające się wskaźniki zdawalności egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. Zmieniająca się sytuacja demograficzna będzie w najbliższych latach znacznie wpływać na pomorski system edukacji⁵⁵.

Analiza sytuacji edukacyjnej województwa oraz wynikająca z niej analiza SWOT⁵⁶ wskazują na dużą liczbę i siłę powiązań między słabymi stronami oraz szansami stojącymi przed regionem. Wskazuje to na konieczność przyjęcia takiej strategii działań i koncentracji interwencji publicznej, która przede wszystkim umożliwi przełamywanie zidentyfikowanych słabości, by móc skutecznie wykorzystać płynące z otoczenia zewnętrznego szanse i jednocześnie pozwoli na maksymalne wykorzystanie tych szans dla niwelowania słabych stron rozwoju edukacji w regionie.

<p>Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> • duża aktywność gospodarcza mieszkańców oraz proeksportowe ukierunkowanie pomorskich firm; • stabilny i względnie wysoki przyrost naturalny oraz dodatnie saldo migracji. 	<p>Słabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niski poziom zatrudnienia i aktywności zawodowej; niska mobilność zawodowa i przestrzenna mieszkańców; • niewykorzystany potencjał naukowy, niska efektywność współpracy sektora B+R z gospodarką oraz słabo wykorzystany potencjał instytucjonalny i infrastrukturalny wsparcia przedsiębiorczości.
<p>Szanse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmiana postaw społecznych, w tym w zakresie zachowań edukacyjnych (m.in. kształcenie ustawiczne, kompetencje cyfrowe); • wzrost aktywności inwestorów zewnętrznych, w szczególności w branżach o największym potencjale rozwoju w regionie. 	<p>Zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niska skuteczność reform systemowych w kraju w zakresie służby zdrowia, zabezpieczenia społecznego i edukacji, w tym trwałe niedostosowanie systemu edukacji do wyposażenia; • nasilenie negatywnych procesów demograficznych, w tym starzenie się społeczeństwa.

⁵⁴ Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych w Województwie Pomorskim w 2014 r.

⁵⁵ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

⁵⁶ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

Możliwe kierunki rozwoju województwa pomorskiego w perspektywie 2020 roku zakładają cztery scenariusze rozwoju zależne od dostępności transportowej w regionie oraz dostępności środków rozwojowych. Przy dobrej dostępności transportowej oraz znaczących środkach rozwoju, scenariusz „Wiatr w żagle” zakłada, że korzystne uwarunkowania będą stymulować napływ inwestycji zewnętrznych, zwłaszcza w tych sektorach gospodarki, w których województwo ma silną pozycję lub największy potencjał rozwoju, a które cechują się jednocześnie wysoką wartością dodaną i decydują o umiędzynarodowieniu gospodarki regionu. Wzrost środków dostępnych w B+R oraz napływające wraz z inwestorami rozwiązania innowacyjne i technologie wzmocnią potencjał pomorskiej nauki i gospodarki, przyspieszając rozwój nowych branż. W efekcie wzrośnie popyt na pracę w perspektywicznych i wiedzochłonnych gałęziach gospodarki, a także popyt na nowe kompetencje i umiejętności w regionie. Wartości nabierze wysoka jakość edukacji oraz nastawienie na kształtowanie kompetencji przydatnych na rynku pracy. Pomorskie będzie oferować atrakcyjne miejsca pracy, wysoką jakość życia, tworząc tym samym duże zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników.⁵⁷

Jednym z kluczowych wyzwań dla województwa jest powszechne zatrudnienie mieszkańców regionu we wszystkich grupach wiekowych. Skupienie się na przeciwdziałaniu bierności zawodowej i niwelowaniu wpływu czynników utrudniających zatrudnienie, wspieranie rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw, rozwijanie poradnictwa zawodowego, a także kształcenie i szkolenie osób dorosłych. Efektem będzie wzrost poziomu zatrudnienia i szerzej - zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców Pomorza⁵⁸.

6.2. Analiza na poziomie lokalnym

W ramach szkolnictwa zawodowego w Powiecie Tczewskim funkcjonuje 9 placówek, w których realizowane jest kształcenie zawodowe, w tym Zespół Kształcenia Zawodowego (złożony z CKP, ODIDZ i CKU). Według Systemu Informacji Oświatowej (SIO), na dzień 30.09.2015 r., w szkołach zawodowych kształcą się 2482 uczniów. Kształcenie osób dorosłych realizowane jest w ramach CKP (szkolenia, KKZ).

Placówki kształcenia zawodowego funkcjonujące w ramach ZKZ świadczą usługi nie tylko dla szkół w powiecie tczewskim, ale również całego województwa pomorskiego. ZKZ realizuje kształcenie dla około 2000 osób w 29 zawodach z 27 szkół mieszczących się na terenie 16 powiatów. Technika i szkoły zawodowe w powiecie oferują przygotowanie do 44 zawodów (23 na poziomie technikum, 29 w ZSZ). Najwięcej uczniów w roku szkolnym 2014/2015 kształciło się na kierunkach: technik ekonomista, hotelarstwo, żywienie i usługi gastronomiczne, logistyka, informatyka.

W ciągu 15 lat istnienia powiatu, władze samorządowe poczyniły wiele starań na rzecz doskonalenia poziomu nauczania i osiągnięcia coraz lepszych efektów wychowawczych w podległych sobie placówkach. Zacznie poprawiło się wyposażenie bazy dydaktycznej, przeprowadzono remonty, prace modernizacyjne, poprawiono wyposażenie szkół. Powiat posiada dobrze wykształconą kadrę dydaktyczną, nauczyciele podnoszą swoje umiejętności i kwalifikacje, a w szkołach realizowane są dodatkowe programy rozwojowe⁵⁹. Jednak uwarunkowania XXI wieku wymagają, zdaniem władz powiatu, podjęcia zdecydowanych kroków na rzecz dostosowania systemu powiatowej edukacji do szybko zmieniającego się rynku pracy, sytuacji demograficznej oraz konieczności podnoszenia konkurencyjności regionu i dążenia do utrwalenia tej przewagi na tle kraju.

Położenie geograficzne jest niewątpliwym atutem powiatu tczewskiego, szczególnie jego bliska odległość od Gdańska. Powiat tczewski usytuowany jest przy głównym szlaku komunikacyjnym, tj. na skrzyżowaniu dwóch głównych dróg międzynarodowych łączących Trójmiasto z południem kraju oraz część północno-wschodnią z północno-zachodnią. Miasto Tczew jest ważnym węzłem kolejowym i drogowym w Polsce Północnej. Krzyżują się tu szlaki komunikacyjne z Niemiec do Rosji i Litwy oraz

⁵⁷ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

⁵⁸ Regionalny Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia Dla Województwa Pomorskiego Na Rok 2015.

⁵⁹ Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego na lata 2014 – 2020.

ze Skandynawii do Europy Południowej. Łatwość dotarcia do Tczewa jak i całego powiatu jest stymulatorem jego wzrostu gospodarczego. Mimo bogatej oferty edukacyjnej powiatu tczewskiego, nadal część młodzieży ma problem ze znalezieniem pracy po ukończeniu szkoły przy braku pracowników w części branż kluczowych, stąd powstaje konieczność większego niż dotąd dostosowania kierunków nauczania do potrzeb aktualnego rynku pracy.

Przyjęta w 2014 roku „Strategia Edukacji Powiatu Tczewskiego na lata 2014-2020” przedstawia model sieci szkół, w którym docelowo zakłada się udział szkolnictwa zawodowego na poziomie 75%, w tym 50% w technikach, a 25% w zasadniczych szkołach zawodowych, aby zapewnić odpowiednią ilość dobrze wykształconej kadry odpowiadającej poziomem swoich kompetencji na zapotrzebowanie branż kluczowych dla Powiatu. Nabór na rok szkolny 2015/2016 w szkołach prowadzonych przez Powiat Tczewski przedstawia się następująco: 51,5% uczniów wybrało naukę w technikum, 18% w zasadniczej szkole zawodowej, 30,5% kontynuuje naukę w liceach ogólnokształcących. Przekonanie młodzieży do nauki w szkołach zawodowych, jako szkołach pierwszego wyboru, to zadanie, które stoi przed władzami powiatu. Obecnie młodzież i rodzice niechętnie podejmują decyzję o nauce w szkole zawodowej, szczególnie na poziomie zasadniczym.

Z diagnozy przeprowadzonej wśród pracodawców powiatu tczewskiego wynika, iż oczekują oni od przyszłych pracowników dodatkowych kompetencji i kwalifikacji, których nie przewidują programy nauczania. Są to m.in. uprawnienia SEP, umiejętności typu obsługa wózków jezdniowych, umiejętności spawalnicze, montaż rusztowań czy znajomość programów komputerowych typu CAD, AutoCad, Cam itp. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tczewie wynika, że bezrobocie w powiecie tczewskim w styczniu 2014 roku kształtowało się na poziomie 14,8%⁶⁰, (ale już w grudniu tego samego roku wynosiło 10,8%⁶¹ a w styczniu 2016 roku tylko 9,9%). Wśród bezrobotnych było 731 osób do 25 roku życia (16,9%), bez wykształcenia średniego 2847 osób (65%). Z diagnozy prowadzonej przez dyrektorów szkół dotyczącej zatrudnienia absolwentów wynika, że 48% uczniów znajduje zatrudnienie po ukończeniu szkoły, a 29% kontynuuje naukę (w 2014 roku PUP nie zarejestrował żadnego absolwenta technikum). W dokumentach strategicznych, takich jak: Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego na lata 2014-2020, czy Powiatowy Program na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej Powiatu Tczewskiego 2009-2013, jako przyczyny takiego stanu wymienia się: niedostosowanie edukacji zawodowej do aktualnych warunków rynkowych, zbyt małą liczbę godzin zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, niski poziom współpracy szkół z pracodawcami, niedoposażenie pracowni szkół, niską atrakcyjność zajęć, małą ofertę zajęć pozalekcyjnych.

Dokonując wspólnie z pracodawcami (Pracodawcy Pomorza, Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza, Cech Rzemiosł Różnych) analizy rynku wskazano wiodące branże kluczowe w rozwoju powiatu. Zaliczyć do nich należy branże: budowlaną, ICT i elektronikę, budownictwo, transport, logistyka i motoryzacja (transport i logistyka), turystyka, sport i rekreacja. Przygotowując się do wyboru branż kluczowych, które Powiat Tczewski chce rozwijać, poddano gruntownej analizie dane pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego oraz Wojewódzkiego i Powiatowego Urzędu Pracy. W poszukiwaniu zawodów deficytowych przeszukano strony agencji pracy oraz poddano analizie statystyki ogłoszeń na lokalnych stronach. Przeanalizowano dane demograficzne, dynamikę produktu krajowego brutto w regionie, strukturę wartości dodanej, zawody nadwyżkowe i deficytowe. Strukturę bezrobocia, strukturę pracujących oraz podmioty zarejestrowane w REGON. Dane powiatu nałożono na dane z regionu i województwa. W ten sposób wybrano te branże, które od lat rozwijają się na terenie Powiatu, dają zatrudnienie największej ilości osób i z całą pewnością można stwierdzić, że pełnią kluczową rolę w rozwoju regionu.

Dane zebrane w raporcie Regionalny Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia Dla Województwa Pomorskiego Na Rok 2015 wskazują zawody deficytowe oraz nadwyżkowe w powiecie, do których należą m.in.: zawody deficytowe – maszynista pojazdu trakcyjnego, spawacz metodą TIG, monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, elektryk, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, opiekun osoby starszej; zawody nadwyżkowe – krawiec, fryzjer, kucharz, sprzedawca, technik

⁶⁰ <http://pup.tczew.ibip.pl/>

⁶¹ <http://gdansk.stat.gov.pl/>

hotelarstwa⁶². Na liście zawodów deficytowych dominują zawody z grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. Wśród zawodów deficytowych występują również zawody maksymalnie deficytowe, czyli takie, w których nie zarejestrował się żaden bezrobotny, ale zostały zgłoszone wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. Wśród zawodów maksymalnie deficytowych przeważały zawody należące do grupy zawodów technicy i inny średni personel oraz specjaliści.

W celu zdiagnozowania umiejętności i kompetencji absolwentów potrzebnych na lokalnym rynku pracy zorganizowano m.in. Forum Edukacyjno-Zawodowe, spotkania robocze z pracodawcami (grupy branżowe) i organizacjami zrzeszającymi pracodawców (Pracodawcy Pomorza, Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza Oddział Tczew, Cech Rzemiosł Różnych) oraz przeprowadzono indywidualne wywiady z pracodawcami podczas Targów Pracy PT (ok. 56 firm i organizacji HR).

Kształcenie techniczne i zawodowe powinno zapewnić odpowiednią ilość dobrze wykwalifikowanej kadry w branżach kluczowych dla regionu, które są jednocześnie branżami deficytowymi i dają młodemu człowiekowi pewność przyszłego zatrudnienia, jednocześnie wpływając na stały rozwój powiatu i regionu, ale także jak najlepiej przygotować młodego człowieka do właściwego wyboru zawodu oraz dawać absolwentom możliwość elastycznego reagowania na ciągle nowe potrzeby tego rynku. Należy dążyć do takiej jakości kształcenia, która zapewni w przyszłości zatrudnienie oraz zachęci do zdobywania nowych kwalifikacji, pomagać uczniom w wyborze takich zawodów, które są deficytowe na rynku, oraz ułatwić im zdobywanie odpowiednich kwalifikacji i kompetencji. Obecnie występuje pewne rozmiękanie się wyborów kierunków kształcenia przez gimnazjalistów z oczekiwaniami i zapotrzebowaniem na pracowników ze strony pracodawców⁶³. Niestety młodzież ulega często modom i trendom na rynku pracy, moda na dany zawód może przyczynić się do podjęcia takiego, a nie innego wyboru szkoły i zawodu. Zdarza się, że o wyborze decyduje przypadek, media oraz prognozy, jakie możliwości finansowe da ukończenie danej szkoły czy kierunku. Podejmowanie decyzji w takich warunkach stwarza ogromne zagrożenie dla młodego człowieka wynikające z późniejszego niedopasowania do potrzeb rynku pracy. Ważne jest tworzenie ścieżek edukacyjnych z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i docieranie do uczniów gimnazjów w celu promocji szkolnictwa zawodowego, ze szczególnym naciskiem na branże uznane w powiecie tczewskim za kluczowe. Planowane jest powołanie koordynatora kształcenia zawodowego, do którego obowiązków należeć będzie: wsparcie i koordynacja działań w zakresie doradztwa zawodowego na terenie powiatu tczewskiego przy współpracy z firmami zewnętrznymi, usprawnienie przepływu informacji pomiędzy gimnazjami a szkołami ponadgimnazjalnymi, organizowanie oraz wspieranie współpracy szkół zawodowych z przedsiębiorcami, inicjowanie działań mających na celu promowanie kształcenia zawodowego, zwłaszcza w branżach kluczowych przy współudziale pracodawców.

Strategia Edukacji Powiatu Tczewskiego na lata 2014 – 2020, określa kierunki rozwoju systemu edukacji w powiecie tczewskim, definiując jednocześnie mocne i słabe strony funkcjonowania systemu oraz szanse rozwojowe, które zostały określone w analizie SWOT⁶⁴.

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none">• wysokie kwalifikacje nauczycieli oraz innych pracowników szkół i placówek;• sieć szkół i placówek zaspokaja potrzeby edukacyjne mieszkańców powiatu;• wszechstronna oferta edukacyjna w szkolnictwie zawodowym;• wspomaganie doradztwa zawodowego w gimnazjach;• wysoki poziom nauczania zawodów	<ul style="list-style-type: none">• ograniczony poziom finansowania szkół wynikający z niefunkcjonalnej sieci szkół i placówek;• niewystarczający poziom wyposażenia szkół i placówek w pomoce dydaktyczne;• niskie zainteresowanie i zaangażowanie rodziców życiem szkoły;• niska motywacja uczniów do nauki;• niewystarczająca współpraca

⁶² Regionalny Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia Dla Województwa Pomorskiego Na Rok 2015.

⁶³ Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego na lata 2014 – 2020.

⁶⁴ Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego na lata 2014 – 2020.

<p>technicznych (zdawalność egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe).</p>	<p>z przedsiębiorcami a przez to brak dopasowania nauczania zawodowego do potrzeb pracodawców;</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak sieci ośrodków egzaminów zewnętrznych.
<p>Szanse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku; • udział szkół w powiatowych targach edukacyjnych; • możliwość wdrażania autorskich programów nauczania; • szansa uzyskania dodatkowych kwalifikacji zawodowych przez nauczycieli w zakresie doradztwa zawodowego; • wykorzystanie mediów lokalnych w edukacji; • możliwość uzyskania brakującego sprzętu do nauki zawodu ze środków Unii Europejskiej; • rozwój szkolnictwa zawodowego odpowiedzialnego za zaspokojenie potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw będących partnerami. 	<p>Zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niestabilny rynek pracy; • niż demograficzny; • niewystarczający poziom finansowania edukacji przez budżet państwa; • wzrost kosztów kształcenia (ceny podręczników, książek i innych przyborów szkolnych).

Strategiczne cele rozwoju edukacji w powiecie tczewskim na lata 2014 – 2020 oparto na analizie sytuacji placówek oraz regionu, zapotrzebowania na zawody kluczowe oraz deficytowe, wyników egzaminów wewnętrznych, sytuacji demograficznej oraz słabych stronach dotychczasowego wsparcia systemu edukacji. Ustalono, że w celu osiągnięcia dobrych efektów w procesie nauczania zawodowego konieczna jest realizacja szeregu działań takich jak: doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego, podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów, wyposażanie pracowni i warsztatów szkolnych oraz:

- Systematyczne dokonywanie zakupów sprzętu i środków dydaktycznych do szkół i placówek;
- Monitorowanie losów absolwentów;
- Organizowanie zajęć pozalekcyjnych związanych z potrzebami rynku pracy;
- Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli pod kątem wprowadzania nowych, bardziej efektywnych metod nauczania;
- Stosowanie w pracy z uczniem nowoczesnych metod nauczania;
- Realizacja współpracy z uczelniami województwa pomorskiego, organizowanie spotkań i warsztatów z przedstawicielami wyższych uczelni;
- Podnoszenie wyników i zdawalności egzaminów zewnętrznych zawodowych;
- Zwiększenie ilości uczniów biorących udział w różnego typu olimpiadach, konkursach regionalnych i ogólnopolskich;
- Podnoszenie atrakcyjności szkół i placówek ze względu na ofertę i stan bazy;
- Analiza potrzeb rynku pracy przeprowadzana przez szkoły, pracodawców, związki zawodowe oraz instytucje rynku pracy (Powiatowy Urząd Pracy i Wojewódzki Urząd Pracy);

- Opracowanie wraz z pracodawcami bazy kompetencji zawodowych potrzebnych absolwentom na rynku pracy;
- Opracowanie zasad współpracy i prowadzenie stałej współpracy pomiędzy szkołami a instytucjami rynku pracy i pracodawcami;
- Podpisanie z pracodawcami listów intencyjnych i umów dotyczących możliwości realizacji części zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w zakładach pracy oraz możliwość uzupełniania wiedzy przez nauczycieli w formie szkoleń;
- Tworzenie dobrze wyposażonych ośrodków egzaminacyjnych dla przeprowadzania egzaminów w zakresie poszczególnych kwalifikacji w danym zawodzie;
- Wizyty i zajęcia organizowane dla uczniów w zakładach pracy w celu zapoznania z nowoczesnymi technologiami oraz rzeczywistym środowiskiem pracy przedsiębiorstwa⁶⁵.

7. WNIOSKI KOŃCOWE I REKOMENDACJE

Zgodnie z przyjętymi założeniami, badaniem objęci zostali wszyscy beneficjenci placówek, nauczyciele kształcenia zawodowego, kadra zarządzająca, rodzice/opiekunowie prawni, uczniowie oraz pracodawcy i przedsiębiorcy, przyczyniając się do opracowania szczegółowej diagnozy potrzeb szkoły poprzez wyłonienie czynników kluczowych, mogących wpłynąć na zwiększenie efektywności edukacyjnej placówek.

Wyloniono najważniejsze, słabe strony rozwoju edukacji powiatu:

- niewystarczające dofinansowanie szkół w zakresie szkolnictwa zawodowego;
- potrzeba modernizacji szkół oraz pracowni i warsztatów zawodowych;
- brak wystarczającej współpracy na linii szkoła-pracodawca;
- niedostateczne dopasowanie kierunków kształcenia szczebla ponadgimnazjalnego do potrzeb rynku;
- niski odsetek absolwentów posiadających kwalifikacje w zawodach kluczowych dla powiatu, oraz w branżach deficytowych;
- brak wystarczającej promocji placówek realizujących kształcenie zawodowe na terenie powiatu, która skutkowałaby częstszym wyborem kształcenia zawodowego wśród absolwentów gimnazjów;
- ograniczona oferta dodatkowych kursów podnoszących kwalifikacje uczniów;
- zbyt mała ilość zajęć praktycznych.

Priorytetowe dla Powiatu wydaje się wsparcie uczniów z 4 branż kluczowych:

1. ICT i elektronika,
2. budownictwo,
3. transport, logistyka i motoryzacja (transport i logistyka),
4. turystyka, sport i rekreacja,

wyłonionych na podstawie dokładnych analiz, badań rynku oraz konsultacji z pracodawcami regionu. Organizacja wsparcia powinna być szeroko zakrojona przy udziale wszystkich beneficjentów planowanych działań, ponieważ ma niebagatelne znaczenie i wpływa na konkurencyjność całego regionu a w konsekwencji przyciąga nowe inwestycje poprzez oferowanie wykwalifikowanej siły roboczej, wsparcie rozwoju przedsiębiorczości, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, kreowanie zróżnicowanych i bogatych możliwości kooperacji lokalnych firm i placówek oświatowych a dzięki temu kreowanie nowych miejsc pracy. Region powinien dążyć do niwelowania nadwyżek słabo wykształconej siły roboczej, osób bezrobotnych lub wykwalifikowanych w zawodach nadwyżkowych.

⁶⁵ Strategia Rozwoju Edukacji Powiatu Tczewskiego na lata 2014 – 2020.

7.1. Oczekiwane efekty wsparcia

Diagnoza pozwoliła wyłonić najważniejsze potrzeby w obszarze działania każdej z placówek:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie im. ks. Janusza St. Pasierba:
 - zacieśnienie współpracy na linii szkoła – pracodawca;
 - zwiększenie ilości praktyk i staży zawodowych;
 - dodatkowe zajęcia nastawione na zdobycie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności, rozwój kompetencji zawodowych;
 - zdobycie dodatkowych uprawnień zwiększających szanse na rynku pracy;
 - częstsze wyjazdy studyjne pozwalające poznać działanie nowoczesnych zakładów pracy;
 - doradztwo zawodowe.
2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. ks. Henryka Mrossa w Gniewie:
 - doposażenie pracowni hotelarskiej i mechanicznej;
 - zacieśnienie współpracy na linii szkoła – pracodawca;
 - większy nacisk kładziony na praktyczną naukę zawodu;
 - dodatkowe, płatne staże i praktyki, także zagraniczne;
 - większa ilość wyjazdów studyjnych;
 - zdobycie dodatkowych uprawnień zwiększających szanse na rynku pracy;
 - więcej godzin przeznaczonych na szkolenia zawodowe;
 - szersze dokształcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli.
3. Zespół Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich im. Księcia Sambora II w Tczewie:
 - wyposażenia pracowni gastronomicznej, obsługi konsumenta, zakup sprzętu multimedialnego;
 - wprowadzenie dodatkowych zajęć z języka angielskiego zawodowego;
 - zacieśnienie współpracy na linii szkoła – pracodawca;
 - większy nacisk kładziony na praktyczną naukę zawodu;
 - organizowanie płatnych staży i praktyk zawodowych, także zagranicznych;
 - dodatkowe kursy i szkolenia pozwalające na zdobycie uprawnień zwiększających szanse na rynku pracy;
 - dokształcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli.
4. Zespół Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza Stanisława Pasierba w Tczewie:
 - wyposażenie oraz utworzenie nowych pracowni;
 - zacieśnienie współpracy na linii szkoła – pracodawca;
 - większy nacisk kładziony na praktyczną naukę zawodu;
 - organizowanie większej ilości staży w nowoczesnych zakładach pracy;
 - dodatkowe kursy i szkolenia pozwalające na zdobycie uprawnień zwiększających szanse na rynku pracy;
 - dokształcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli;
 - częstsze wizyty studyjne;
 - wprowadzenie dodatkowych zajęć z języka angielskiego zawodowego z native speakerem;
 - zajęcia z doradztwa zawodowego.
5. Zespół Szkół Budowlanych i Odzieżowych im. Henryka Sienkiewicza w Tczewie:
 - wyposażenie pracowni zawodowych w nowoczesne narzędzia;
 - zacieśnienie współpracy na linii szkoła – pracodawca;
 - większy nacisk kładziony na praktyczną naukę zawodu;

- częstsze wyjazdy na targi, wizyty studyjne;
 - organizowanie większej ilości praktyk i staży, także zagranicznych;
 - dodatkowe kursy i szkolenia pozwalające na zdobycie uprawnień zwiększających szanse na rynku pracy;
 - zajęcia z doradztwa zawodowego;
 - dokształcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli.
6. Zespół Szkół Technicznych im. Komandora Antoniego Garnuszeńskiego w Tczewie:
- przebudowa poddasza budynku na potrzeby pracowni, wyposażenie pracowni;
 - zacieśnienie współpracy na linii szkoła – pracodawca;
 - zakup podręczników specjalistycznych;
 - dodatkowe staże i praktyki;
 - większy nacisk kładziony na praktyczną naukę zawodu;
 - dodatkowe kursy umożliwiające uzyskiwanie wymaganych na rynku umiejętności zawodowych;
 - dokształcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli, w tym studia podyplomowe i język angielski zawodowy.
7. Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Swarzędzu:
- wyposażenie warsztatów, w tym budowa tunelu foliowego;
 - dodatkowe, płatne praktyki w nowoczesnych zakładach pracy;
 - dodatkowe kursy umożliwiające uzyskiwanie wymaganych na rynku umiejętności zawodowych;
 - zacieśnienie współpracy na linii szkoła – pracodawca;
 - większy nacisk kładziony na praktyczną naukę zawodu;
 - częstsze wyjazdy studyjne;
 - dokształcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli;
 - organizowanie egzaminów próbnych.
8. Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie:
- doposażenie pracowni kształcenia zawodowego i ogólnego;
 - zacieśnienie współpracy na linii szkoła – pracodawca;
 - zwiększenie wizyt u pracodawców oraz na targach specjalistycznych;
 - zdobywanie dodatkowych umiejętności przez uczniów;
 - doskonalenie zawodowe nauczycieli;
 - zajęcia z doradztwa zawodowego.
9. Zespół Kształcenia Zawodowego w Tczewie:
- wyposażenie ośrodka egzaminacyjnego;
 - wyposażenie pracowni;
 - częstsze wyjazdy i wizyty studyjne;
 - organizowanie zajęć dodatkowych, szkoleń;
 - dodatkowe kursy umożliwiające uzyskiwanie wymaganych na rynku umiejętności zawodowych;
 - zacieśnienie współpracy na linii szkoła – pracodawca;
 - większy nacisk kładziony na praktyczną naukę zawodu;
 - dokształcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli;
 - zajęcia z doradztwa zawodowego.

Analiza szczegółowych, przedstawionych w poprzednich częściach raportu informacji wykazała, że dla rozwoju edukacji zawodowej powiatu tczewskiego ogromne znaczenie ma nastawienie na wysoką jakość nauczania zawodowego oraz kształtowanie kompetencji dostosowanych do potrzeb przyszłego pracownika oraz rynku pracy, a w szczególności:

- nabywanie kompetencji kluczowych, ułatwiających dostęp do rynku pracy;
- zwiększenie zdawalności egzaminów zawodowych, wyższe wyniki uczniów w egzaminach zewnętrznych powyżej średniej krajowej;
- zapewnienie wyższego poziomu zatrudnienia absolwentów, poprzez lepsze dopasowanie ich kompetencji do potrzeb rynku pracy;
- rozwój profesjonalnego systemu poradnictwa zawodowego a przez to wpływanie na bardziej świadomy wybór drogi zawodowej, częstsze wybieranie szkół technicznych i zawodowych zamiast szkół ogólnokształcących;
- finansowe wsparcie placówek, które wzmocni ich zdolność do samodzielnego realizowania działań podnoszących jakość nauczania;
- zwiększenie jakości edukacji w placówkach, co zwiększy także zainteresowanie podejmowaniem w nich nauki;
- współpraca z lokalnymi pracodawcami oraz uczelniami wyższymi, organizacje zajęć pozalekcyjnych oraz staży;
- zwiększenie ilości staży oraz praktyk zawodowych;
- organizacja dodatkowych, praktycznych zajęć u pracodawców w nowoczesnych zakładach pracy;
- polepszanie znajomości języków obcych zawodowych wśród uczniów i nauczycieli;
- rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości oraz innowacyjności uczniów;
- zwiększanie kompetencji zawodowych poprzez szkolenia praktyczne, także w nowoczesnych zakładach pracy;
- rozwój zawodowy nauczycieli, zdobywanie dodatkowych uprawnień.

Najważniejszym czynnikiem pozwalającym na realizację wyrażonych przez dyrektorów, nauczycieli, rodziców, uczniów i pracodawców potrzeb jest wyposażenie placówek w nowoczesne narzędzia pracy niezbędne do realizacji zajęć zawodowych kluczowych dla Powiatu. Są to branże, w których narzędzia pracy szybko się starzeją a potrzeby są ogromne, pomimo że powiat stale doposaża placówki, a pracodawcy i uczelnie wyższe finansują zakup nowoczesnego sprzętu. Potrzeby zaczynają się od zakupu laptopów, tablic interaktywnych, programów zawodowych, podręczników, a kończą na kompleksowym wyposażeniu pracowni zawodowych. Szkoły nie są w stanie kupić sprzętu ze środków własnych, a stały rozwój technologii sprawia, że ten zakupiony kilka lat temu nie jest w stanie przygotować uczniów do pracy w nowoczesnych zakładach pracy. Potrzeba zorganizowania większej ilości zajęć praktycznych zmusza szkoły do rozbudowy dotychczasowych warsztatów i tworzenia dodatkowych stanowisk. Wydaje się być to kluczowy czynnik dla wszystkich uczestniczących w badaniu placówek.

Ważne jest także uzupełnianie kompetencji nauczycieli, w szczególności pod kątem nowoczesnych technologii pracy, rozwijania dodatkowych umiejętności oraz wprowadzania innowacyjnych metod nauczania, zwiększających przyswajanie wiedzy oraz motywację do nauki, a w konsekwencji uzyskiwanie coraz lepszych wyników egzaminów zawodowych.

Objęcie ucznia szerokim wsparciem w wyżej wymienionych zakresach przyniesie wymierne efekty nie tylko na poziomie lokalnej społeczności, społeczności powiatu, ale także zrealizuje założone w strategii rozwojowej województwa najważniejsze cele strategiczne. Przyczyni się także do realizacji wizji rozwoju województwa na kolejne lata, czyli rozwoju edukacji w branżach kluczowych. Dlatego priorytetowe wydaje się przygotowanie placówek oświaty, a dzięki temu młodzieży - przyszłych pracowników, do efektywnego konkurowania na zmieniającym się rynku pracy. Należy podwyższać ich kompetencje, a dzięki temu przygotować tak, aby spełniali wymagania pracodawców a tym samym aktywnie wpływali na rozwój regionu.

Załącznik nr 1

Kwestionariusz dla nauczycieli kształcenia zawodowego, pozwalający ocenić aktualne potrzeby szkoły oraz obszary wsparcia.

Proszę wybrać, której szkoły dotyczy badanie:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie;
2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. ks. Henryka Mrossa w Gniewie;
3. Zespół Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich im. Księcia Sambora II w Tczewie;
4. Zespół Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza Stanisława Pasierba w Tczewie;
5. Zespół Szkół Budowlanych i Odzieżowych im. Henryka Sienkiewicza w Tczewie;
6. Zespół Szkół Technicznych im. Komandora Antoniego Garnuszczyńskiego w Tczewie;
7. Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Swarzędzu;
8. Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie;
9. Zespół Kształcenia Zawodowego.

Poniżej podane są wybrane obszary pracy szkoły, które mogą uzyskać wsparcie z zewnątrz w celu ich doskonalenia i rozwijania. Proszę ocenić, jak w szkole realizowane są działania podejmowane we wskazanych obszarach oraz wyrazić opinię na temat potrzeby wprowadzania w nich zmian. Odpowiedzi proszę udzielić, zaznaczając stosowne pola w wybranych kolumnach po prawej stronie tabeli.		Jak oceniasz realizację poniższych działań w Twojej szkole?				Czy uważasz, że należy rozwijać lub doskonalić te działania?				
		Jest bardzo dobrze	Jest wystarczająco dobrze	Nie wszystko się udaje	Rzadko podejmujemy takie działania	Zdecydowanie należy je rozwijać	Raczej Należy je rozwijać	Nie mam zdania	Raczej są wystarczające	Zdecydowanie są wystarczające
A	Podnoszenie umiejętności i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów, poprzez:									
1.	staże i praktyki realizowane u pracodawców/przedsiębiorców;									
2.	zajęcia nastawione na zdobycie i uzupełnienie wiedzy i umiejętności, rozwój kompetencji zawodowych oraz uzyskanie kwalifikacji zawodowych, w tym dodatkowych zajęć specjalistycznych realizowanych we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty, w szczególności z pracodawcami/przedsiębiorcami i środowiskiem akademickim;									
3.	potwierdzanie przez uczniów efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;									
4.	zajęcia prowadzone w szkole wyższej, w tym zajęcia laboratoryjne, koła i obozy naukowe;									
5.	doradztwo edukacyjno-zawodowe.									

Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła, aby jeszcze lepiej podnosić umiejętności i wspierać uzyskiwanie kwalifikacji przez uczniów?

.....

.....

.....

.....

Poniżej podane są wybrane obszary pracy szkoły, które mogą uzyskać wsparcie z zewnątrz w celu ich doskonalenia i rozwijania. Proszę ocenić, jak w szkole realizowane są działania podejmowane we wskazanych obszarach oraz wyrazić opinię na temat potrzeby wprowadzania w nich zmian. Odpowiedzi proszę udzielić, zaznaczając stosowne pola w wybranych kolumnach po prawej stronie tabeli.		Jak oceniasz realizację poniższych działań w Twojej szkole?				Czy uważasz, że należy rozwijać lub doskonalić te działania?				
		Jest bardzo dobrze	Jest wystarczająco dobrze	Nie wszystko się udaje	Rzadko podejmujemy takie działania	Zdecydowanie należy je rozwijać	Raczej Należy je rozwijać	Nie mam zdania	Raczej są wystarczające	Zdecydowanie są wystarczające
B	Doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego w zakresie:									
1.	aktualizacji wiedzy i umiejętności dotyczących nauczanego zawodu, zgodnie ze zmianami wynikającymi z postępu technicznego i nowoczesnej organizacji pracy;									
2.	programów walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej.									

Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła, aby jeszcze lepiej wspierać doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego?

.....

.....

.....

.....

Poniżej podane są wybrane obszary pracy szkoły, które mogą uzyskać wsparcie z zewnątrz w celu ich doskonalenia i rozwijania. Proszę ocenić, jak w szkole realizowane są działania podejmowane we wskazanych obszarach oraz wyrazić opinię na temat potrzeby wprowadzania w nich zmian. Odpowiedzi proszę udzielić, zaznaczając stosowne pola w wybranych kolumnach po prawej stronie tabeli.		Jak oceniasz realizację poniższych działań w Twojej szkole?				Czy uważasz, że należy rozwijać lub doskonalić te działania?				
		Jest bardzo dobrze	Jest wystarczająco dobrze	Nie wszystko się udaje	Rzadko podejmujemy takie działania	Zdecydowanie należy je rozwijać	Raczej Należy je rozwijać	Nie mam zdania	Raczej są wystarczające	Zdecydowanie są wystarczające
C	Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w celu stworzenia warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów.									

Co mogłoby pomóc w stworzeniu jeszcze lepszych warunków, odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów, w pracowniach i warsztatach szkolnych?

.....
.....
.....
.....

Miejsce na dodatkowe uwagi dotyczące kształcenia zawodowego:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Dziękujemy za Pani/Pana czas przeznaczony na wypełnienie tej ankiety.

Załącznik nr 2

Kwestionariusz dla rodziców i opiekunów prawnych dzieci, pozwalający ocenić aktualne potrzeby uczniów oraz obszary wsparcia

Szanowni Państwo!

Prosimy o wypełnienie anonimowej ankiety. Poniższe pytania dotyczą obszarów pracy szkoły. Proszę ocenić, jak w szkole realizowane są działania podejmowane we wskazanych obszarach oraz wyrazić opinię na temat potrzeby wprowadzania w nich zmian.

1. Proszę wybrać, której szkoły dotyczy badanie:
 - 1) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie;
 - 2) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. ks. Henryka Mrossa w Gniewie;
 - 3) Zespół Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich im. Księcia Sambora II w Tczewie;
 - 4) Zespół Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza Stanisława Pasierba w Tczewie;
 - 5) Zespół Szkół Budowlanych i Odzieżowych im. Henryka Sienkiewicza w Tczewie;
 - 6) Zespół Szkół Technicznych im. Komandora Antoniego Garnuszeńskiego w Tczewie;
 - 7) Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Swarzędzie;
 - 8) Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie;
 - 9) Zespół Kształcenia Zawodowego.

2. Czy jest Pani/Pan zadowolona(ny) z wyboru specjalizacji/zawodu, którego uczy się dziecko?
 - Zdecydowanie tak
 - Raczej tak
 - Nie mam zdania
 - Raczej nie
 - Zdecydowanie nie

3. Proszę uzasadnić odpowiedź:

.....
.....
.....

4. Proszę przeczytać poniższe stwierdzenia i ocenić stopień ich spełnienia przez szkołę, w której uczy się Pani/Pana dziecko.	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE
a) W szkole kładziony jest duży nacisk na zdobywanie przez uczniów odpowiednich kwalifikacji zawodowych.			
b) Nauczyciele znają potrzeby pracodawców oraz rynku pracy i dostosowują nauczanie do tych potrzeb.			
c) Szkoła realizuje dodatkowe zajęcia pogłębiające umiejętności i wiedzę zawodową u uczniów.			
d) Uczeń ma zapewnioną pomoc w doskonaleniu swoich kompetencji zawodowych.			
e) Szkoła organizuje kółka zainteresowań, warsztaty, laboratoria dla uczniów pogłębiające wiedzę zawodową.			
f) Szkoła rozwija zainteresowania i zdolności uczniów.			
g) Szkoła prowadzi doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów.			

5. Czy Pani/Pana zdaniem dziecko jest dobrze przygotowane, aby wkroczyć na rynek pracy?

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Nie mam zdania
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie

6. Proszę uzasadnić odpowiedź:

.....
.....
.....

7. Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła, aby jeszcze lepiej wspierać Pani/Pana dziecko w rozwoju kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności?

.....
.....
.....
.....

Dziękujemy za Pani/Pana czas przeznaczony na wypełnienie tej ankiety.

Załącznik nr 3

Kwestionariusz, pozwalający ocenić aktualne potrzeby uczniów oraz obszary wsparcia

Przeczytaj uważnie pytania i szczerze odpowiedz. Ankieta ma za zadanie ustalić Twoje potrzeby w obszarze rozwoju wiedzy, umiejętności oraz kluczowych kompetencji niezbędnych w dalszej edukacji zawodowej oraz na rynku pracy. Poprosimy Cię o wyrażenie swojego zdania, ankieta jest całkowicie anonimowa.

1. Proszę wybrać, której szkoły dotyczy badanie:

- 1) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie;
- 2) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. ks. Henryka Mrossa w Gniewie;
- 3) Zespół Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich im. Księcia Sambora II w Tczewie;
- 4) Zespół Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza Stanisława Pasierba w Tczewie;
- 5) Zespół Szkół Budowlanych i Odzieżowych im. Henryka Sienkiewicza w Tczewie;
- 6) Zespół Szkół Technicznych im. Komandora Antoniego Garnuszewskiego w Tczewie;
- 7) Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Swarzędzie;
- 8) Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie;
- 9) Zespół Kształcenia Zawodowego.

2. Czy jesteś zadowolony/zadowolona z wyboru specjalizacji/zawodu?

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Nie mam zdania
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie

3. Uzasadnij swoją odpowiedź:

.....
.....
.....
.....

4. Czy uważasz, że po ukończeniu szkoły łatwo Ci będzie znaleźć pracę?

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Nie mam zdania
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie

5. Uzasadnij swoją odpowiedź:

.....
.....
.....
.....

6. Czy uczestniczyłeś w praktykach zawodowych/stażach, organizowanych przez szkołę?
- Tak
 - Nie

7. Jeśli uczestniczyłeś w praktykach/stażach, jak je oceniasz:
- Zdecydowanie dobrze
 - Raczej dobrze
 - Nie mam zdania
 - Raczej źle
 - Zdecydowanie źle
 - Nie uczestniczyłam/uczestniczyłem

8. Uzasadnij swoją odpowiedź:

.....
.....
.....
.....

9. Jakie jeszcze działania ze strony szkoły lub nauczycieli mogłoby Ci pomóc lepiej przygotować się do zdobycia odpowiednich kompetencji zawodowych oraz dobrej pracy?

.....
.....
.....
.....

Dziękujemy za Twój czas przeznaczony na wypełnienie tej ankiety.

Załącznik nr 4

Kwestionariusz dla pracodawców i przedsiębiorców, pozwalający ocenić aktualne potrzeby lokalnego rynku pracy

Szanowni Państwo!

Prosimy o wypełnienie anonimowej ankiety. Poniższe pytania dotyczą zapotrzebowania Państwa Firmy na pracowników o konkretnych kompetencjach, oraz wyrażenia opinii na temat kształcenia zawodowego w szkołach i placówkach powiatu tczewskiego.

1. Czy organizują Państwo praktyki i staże w swojej Firmie?
 - Tak
 - Nie

2. Czy współpracują Państwo w tym zakresie z którąś z poniższych szkół/placówek?
(proszę zaznaczyć jedną szkołę, z którą współpracują Państwo najczęściej)
 - 1) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie;
 - 2) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. ks. Henryka Mrossa w Gniewie;
 - 3) Zespół Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich im. Księcia Sambora II w Tczewie;
 - 4) Zespół Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza Stanisława Pasierba w Tczewie;
 - 5) Zespół Szkół Budowlanych i Odzieżowych im. Henryka Sienkiewicza w Tczewie;
 - 6) Zespół Szkół Technicznych im. Komandora Antoniego Garnuszczyńskiego w Tczewie;
 - 7) Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Swarzędzynie;
 - 8) Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie;
 - 9) Zespół Kształcenia Zawodowego.

3. Czy są Państwo zadowoleni z kompetencji uczniów, którzy odbywają u Państwa staże/praktyki?
 - Zdecydowanie tak
 - Raczej tak
 - Nie mam zdania
 - Raczej nie
 - Zdecydowanie nie

4. Proszę uzasadnić odpowiedź:
.....
.....
.....
.....
.....

5. Czy zatrudniają Państwo absolwentów powyższej szkoły/placówki?
 - Tak
 - Nie

6. Czy są Państwo zadowoleni z kompetencji absolwentów, podejmujących u Państwa zatrudnienie?

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Nie mam zdania
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie

7. Proszę uzasadnić odpowiedź:

.....
.....
.....
.....
.....

8. Jakie dodatkowe działania mogłaby wdrożyć szkoła, aby jeszcze lepiej wspierać uczniów w rozwoju kompetencji kluczowych, niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności tak, aby spełniać Państwa oczekiwania?

.....
.....
.....
.....
.....

9. Czy Państwa zdaniem szkoła w wystarczającym stopniu bierze pod uwagę potrzeby pracodawców w zakresie kompetencji i umiejętności niezbędnych u przyszłego pracownika?

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Nie mam zdania
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie

10. Czy mieli Państwo okazję wyrazić swoje oczekiwania wobec szkoły (np. w formie ankiety bądź w inny sposób)?

- Tak
- Nie

11. Czy widzą Państwo na lokalnym rynku deficyt pracowników o konkretnych kompetencjach i umiejętnościach?

- Tak
- Nie

12. Jeżeli Państwa zdaniem na lokalnym rynku brakuje pracowników o konkretnych kompetencjach i umiejętnościach proszę je wymienić:

.....
.....
.....
.....
.....

13. Jakie inne uwagi i spostrzeżenia dotyczące organizacji kształcenia zawodowego w tej konkretnej placówce/szkole chciałoby Państwo jeszcze przekazać?

.....
.....
.....
.....

Dziękujemy za czas przeznaczony na wypełnienie tej ankiety.